

แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวนิตยา ประเสริฐประศาสน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
พฤษภาคม 2546

แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

สารนิพนธ์

ของ

นางสาวนิตยา ประเสริฐประศาสน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

พฤษภาคม 2546

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวนิตยา ประเสริฐประศาสน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

พฤษภาคม 2546

นิตยา ประเสริฐประศาสน์. (2546). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี. สารนิพนธ์
กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
ใน 4 ด้าน คือ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องและ
ด้านการประกอบอาชีพ และเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามระดับชั้นปี
สาขาวิชา วุฒิการศึกษาเดิม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รอบการเรียนของนักศึกษา อาชีพของ
ผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนและภูมิลำเนาเดิมของนักศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) ชั้นปีที่ 1 และ 2 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2545
คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี รอบเช้าและรอบบ่าย ประกอบด้วย 4
สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาการตลาด และสาขาวิชา
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ที่ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 250 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูงของนักศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน การทดสอบค่าที่(t-test)และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว(One-Way
Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้เปรียบเทียบ
พหุคูณโดยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีแรงจูงใจในการศึกษา
ต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง โดยรวม ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องและด้านการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ ด้านเหตุผลส่วนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน
ด้านลักษณะของสถาบันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักศึกษาที่วุฒิการศึกษาเดิมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และมีมัธยมศึกษา
ตอนปลาย(ม.6) มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและด้าน
บุคคลที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านเหตุผลส่วนตัวแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านลักษณะของสถาบันและด้านการประกอบอาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวม ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องและด้านการประกอบอาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านเหตุผลส่วนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านลักษณะของสถาบันและด้านการประกอบอาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. นักศึกษาที่ระดับชั้น รอบการเรียน อาชีพของผู้ปกครองและรายได้ของผู้ปกครองต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

**MOTIVATION IN CONTINUING STUDY FOR DIPLOMA OF VOCATIONAL
EDUCATION STUDENTS IN FACULTY OF BUSINESS ADMINISTRATION IN
PHETCHABURI VOCATIONAL COLLEGE**

**AN ABSTRACT
BY
MISS NITAYA PRASERTPRASART**

**Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Educational degree in Business Education
at Srinakharinwirot University**

May 2003

Nittaya Prasertprasart. (2003). *Motivation in Continuing Study for Diploma of Vocational Education Students in Faculty of Business Administration in Phetchaburi Vocational College*. Master Project. M.Ed. (Business Education). Bangkok : Graduate School. Srinakharinwirot University. Advisor : Mr. Pajongsak Moudsong.

The purposes of this research were to study and compare motivation in continuing study for Diploma of Vocational Education students in Faculty of Business Administration in Phetchaburi Vocational College in 4 aspects namely : personal rationales, institutional characteristics, relevant persons and occupations; to compare motivation in continuing study of Vocational Diploma students as classified by grade levels, subject courses, educational qualifications, learning achievements, school shifts, guardians' occupations, guardians' income per month and domicile.

The samples used in this research were 250 present students in Vocational Diploma Levels in the first and second years in the second semester of 2002 academic year in Faculty of Business Administration in Phetchaburi Vocational College in morning and afternoon shifts, which consisted of four subject courses : accounting, secretarial science, marketing and computer. The instrument used for collecting the data was questionnaire of motivation in continuing study of Vocational Diploma students. The statistics used to analyzed the data were percentage, mean, standard deviation, t-test, One-Way Analysis of Variance and LSD 's test.

The findings of this research were as follow :

1. The motivation of students in Faculty of Business Administration in Phetchaburi Vocational College in continuing study in Vocational Diploma Levels in overall aspects and each aspect were at high level.
2. The motivation of students with different subject courses in continuing study in Vocational Diploma Levels in whole, relevant persons and occupations were no statistically significant difference. The personal rationales were statistically significant difference at .05 level. Besides the institutional characteristics were statistically significant difference at .01 level.
3. The motivation of students with Certificate in Vocational Education and Certificate of Matthayom 6 in continuing study in Vocational Diploma Levels in whole and relevant persons were statistically significant difference at .05 level. The personal rationales were statistically significant difference at .01 level, but there was no statistically significant difference in institutional characteristics and occupations.
4. The motivation of students with different learning achievements in continuing study in Vocational Diploma Levels in whole, institutional characteristics, relevant persons and occupations were no statistically significant difference, but personal rationales were statistically significant difference at .05 level.

5. The motivation of students with different domicile in continuing study in Vocational Diploma Levels in whole and relevant persons were statistically significant difference at .05 level. Nevertheless personal rationales, institutional characteristics and occupations were no statistically significant difference.

6. The motivation of students with different grade levels, school shifts, guardians' occupations and guardians' income in continuing study in Vocational Diploma Levels in overall aspects and each aspect were no statistically significant difference.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
สารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกธุรกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพีร์ ลี้มไทย)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพีร์ ลี้มไทย)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุภาพรพรณ สิริแพทย์พิสุทธิ์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีคณะสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กวี วรกวิน)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือ แนะนำ ให้ข้อคิดเห็น และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จากอาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรีร์ ลิ้มไทย และรองศาสตราจารย์ ดร. สุภาพรรณ สิริแพทย์พิสุทธิ กรรมการสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการรัฐา ชุมพาลี และอาจารย์เพ็ญสุข ม่วงไหมทอง ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ในภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่กรุณาให้การอบรม สั่งสอน และประสิทธิ์ประสาทความรู้ และให้ความกรุณาต่อผู้วิจัยเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเป็นสถานที่ทดลองใช้ (tryout) เครื่องมือ และอาจารย์ณัฏมาน นายสุนทรกุล หัวหน้าแผนกเลขานุการ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ที่ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทดลองใช้ (tryout) เครื่องมือ

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ดวงรัตน์ อภินันทนากุล ที่ให้ความอนุเคราะห์แนะนำในการเขียนบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

ขอขอบคุณ นักศึกษาที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณ พี่ น้อง และเพื่อน ๆ ที่ให้กำลังใจ และคำแนะนำต่าง ๆ เป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์จากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดา บุรพาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน แนะนำแนวทางที่ดีและมีคุณค่า ตลอดจนประสาทวิทยาการความรู้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นสิ่งที่น่าสนใจความภาคภูมิใจต่อการมีส่วนร่วมของผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน โดยผู้วิจัยจักพึงรำลึกถึงสิ่งดี ๆ เช่นนี้ ที่ได้รับจากทุกท่านตลอดไป

นิตยา ประเสริฐประศาสน์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
	ความสำคัญของการวิจัย	3
	ขอบเขตของการวิจัย	4
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	4
	ตัวแปรที่ศึกษา	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
	สมมติฐานของการวิจัย	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
	นโยบายกรมอาชีวศึกษา.....	8
	ประวัติความเป็นมาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี.....	14
	การจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง.....	15
	หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง.....	17
	ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ.....	21
	ความหมายของแรงจูงใจ.....	26
	ประเภทของแรงจูงใจ.....	29
	แนวความคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อ	39
	ทฤษฎีการเลือกอาชีพและพัฒนาด้านอาชีพ	40
	การเลือกและการเตรียมตัวเพื่องานอาชีพ	41
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	54
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	54
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล	57
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	57
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	58
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	84
ความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย	84
สรุปผลการวิจัย	87
อภิปรายผล.....	89
ข้อเสนอแนะ.....	95
บรรณานุกรม.....	97
ภาคผนวก	104
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	119

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนนักศึกษา สมัครเข้าศึกษาต่อในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คณะบริหารธุรกิจ	2
2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาวิชา	55
3	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้นปี สาขาวิชา วุฒิการศึกษาเดิม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รอบการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน และภูมิลำเนาเดิมของนักศึกษา.....	64
4	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับแรงจูงใจในการศึกษาต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี โดยรวม และรายด้าน	66
5	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับแรงจูงใจในการศึกษาต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ด้านเหตุผลส่วนตัว โดยรวม และรายข้อ	67
6	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับแรงจูงใจในการศึกษาต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ด้านลักษณะของสถาบัน โดยรวมและรายข้อ..	68
7	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับแรงจูงใจในการศึกษาต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยรวมและรายข้อ	69
8	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับแรงจูงใจในการศึกษาต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ด้านการประกอบอาชีพ โดยรวมและรายข้อ....	70
9	ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามระดับชั้นปี	71
10	ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามสาขาวิชา.....	72

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
11	ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการศึกษาต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้วยวิธีการของ LSD จำแนกตามสาขาวิชา.....	73
12	ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการศึกษาต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ด้านลักษณะของสถาบัน ด้วยวิธีการของ LSD จำแนกตามสาขาวิชา.....	74
13	ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษาเดิมของนักศึกษา.....	75
14	ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	76
15	ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการศึกษาต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้วยวิธีการของ LSD จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	77
16	ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามรอบการเรียน.....	78
17	ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง	79
18	ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน.....	80
19	ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามภูมิลำเนาเดิมของนักศึกษา	81

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
20 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการศึกษาต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวม ด้วยวิธีการของ LSD จำแนกตามภูมิลำเนาเดิมของนักศึกษา 82	82
21 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการศึกษาต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้วยวิธีการของ LSD จำแนกตามภูมิลำเนาเดิมของนักศึกษา..... 83	83

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศและเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอาชีวศึกษา เป็นรากฐานอันสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพราะความเจริญของประเทศขึ้นอยู่กับทรัพยากรที่มีคุณภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของการขยายตัวด้านธุรกิจและอุตสาหกรรม รวมทั้งรู้จักนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ภายใต้ความเป็นโลกาภิวัตน์ การที่ประเทศไทยจะแข่งขันกับประเทศอื่นได้นั้น สังคมการอาชีวศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการนำประเทศไทยเข้าสู่การแข่งขันในโลกฐานแห่งความรู้ โดยมีสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) เป็นสื่อสารสำคัญ

เนื่องจากรัฐบาลจะต้องใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) เป็นแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า ประชาชนมีความอยู่ดี มีสุขโดยทั่วหน้า กรมอาชีวศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานหลักของรัฐ มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่นักเรียน นักศึกษา เยาวชน และประชาชน จึงจำเป็นต้องจัดทำแผนพัฒนาอาชีวศึกษาระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) เพื่อเป็นแนวทางในการผลิตและพัฒนากำลังคนทั้งในระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ และเพื่ออนุรักษ์ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 ตลอดจนความสอดคล้องของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและสังคมโลกในยุคโลกาภิวัตน์ (พยุงค์ จันทรรักษ์. 2545 : 1)

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตระหนักดีถึงแผนการพัฒนาศึกษาดังกล่าว จึงมุ่งที่จะสร้างคุณภาพในการผลิตกำลังคน ตั้งแต่ระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ และระดับเทคโนโลยี ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ความต้องการของตลาดแรงงาน และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และในขณะเดียวกันก็มุ่งขยายและกระจายโอกาสทางการศึกษา เพื่อให้ผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

การเข้าศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ในแต่ละปีมีนักศึกษาเป็นจำนวนมากที่มีความต้องการและสนใจที่จะศึกษา

ต่อในระดับดังกล่าว พิจารณาได้จากสถิติข้อมูลงานศูนย์ข้อมูลการศึกษาเพื่ออาชีพ และ ตลาดแรงงานของวิทยาลัยฯ ปีการศึกษา 2541 - 2545 ปรากฏดังตารางที่ 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนนักศึกษา สมัครเข้าศึกษาต่อในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คณะบริหารธุรกิจ

ปีการศึกษา	จำนวนสมัครเข้าศึกษาต่อ (คน)
2541	281
2542	255
2543	337
2544	259
2545	254
รวม	1386

จากการที่ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลโดยเบื้องต้นจากนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คณะบริหารธุรกิจ ปีการศึกษา 2545 พบว่า แรงจูงใจในการศึกษาต่อในระดับดังกล่าว มีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน คณะอาจารย์มีความรู้ความสามารถ ค่าใช้จ่ายไม่สูงมากเป็นที่ยอมรับของสังคม ต้องการศึกษาหาความรู้ และ ประสบการณ์ เรียนแล้วนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้

นอกจากนั้น จากการศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อของบุคคลในแต่ละระดับ พบว่าจะแตกต่างกันออกไปตามวัย ฐานะ และโอกาส ความคิดเกี่ยวกับการเรียน อาจจะเริ่มมีแนวหันเหเข้าสู่ผลได้ทางเศรษฐกิจ (ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา. 2526 : 32) การที่นักศึกษาสนใจเลือกเรียนสาขาวิชาชีพ เพิ่มมากขึ้นทุกปีนั้น ก็เป็นเหตุผลมาจากนักเรียน และผู้ปกครองมีความเข้าใจในเรื่องงานอาชีพมากขึ้น โดยเมื่อเรียนสำเร็จทางอาชีวศึกษาแล้วจะสามารถหางานทำ และเลี้ยงตนเองได้ อีกทั้งผู้ที่มีความสามารถปานกลางก็สามารถที่จะเรียนออกไปประกอบอาชีพได้ (อนันต์ กรุแก้ว. 2527 : 7) และในบางครั้งเหตุจูงใจในการศึกษาต่ออาจมาจากปัจจัยหลาย ๆ อย่าง อาทิเช่น สภาพฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมที่แตกต่างกัน ทุนทรัพยากรที่ใช้ในการศึกษามากหรือน้อยกว่ากัน คุณภาพของการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน ภูมิสำเนาของสถานศึกษาที่อยู่ในส่วนกลาง หรือภูมิภาค ความมีชื่อเสียงของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน (เจือจันทร์ จงสถิตอยู่. 2525 : 9-20) องค์ประกอบทางด้านบุคคลมีอิทธิพลต่อการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนมากที่สุด ได้แก่ บิดามารดา หรือผู้มีอุปการะคุณด้านการเงิน มีฐานะดีพอที่จะอุดหนุนให้เรียนต่อจนสำเร็จการศึกษาชั้นสูงเท่าที่ต้องการได้ (สุวิมล ดีลัน. 2521 : 45)

นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น ในการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ พบว่า นักศึกษาที่เลือกสาขาวิชาต่างกันมีองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจด้านคุณลักษณะส่วนตัว และด้านลักษณะของงานที่เกี่ยวข้องกับงานที่ต้องการแตกต่างกัน นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านลักษณะของงานที่เกี่ยวข้องกับงานที่ต้องการ และด้านคุณลักษณะของสถาบันแตกต่างกัน (สมพงษ์ จิตจรัสอำพัน. 2540 : 78)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคัดสรรแรงจูงใจดังกล่าวมาพิจารณาศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษา และยังไม่พบงานวิจัยใดศึกษาแรงจูงใจทั้ง 4 ด้านพร้อมกัน คือ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านการประกอบอาชีพ ในการศึกษาเกี่ยวกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จึงยังไม่สามารถหาข้อสรุปประเด็นที่ต้องการได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแรงจูงใจทั้ง 4 ด้านนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยฯ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการพัฒนางานในด้านต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี รวม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องและด้านการประกอบอาชีพ
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ใน 4 ด้าน จำแนกตาม
 - 2.1 ระดับชั้นปี
 - 2.2 สาขาวิชา
 - 2.3 วุฒิการศึกษาเดิม
 - 2.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.5 รอบการเรียน
 - 2.6 อาชีพของผู้ปกครอง
 - 2.7 รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน
 - 2.8 ภูมิลำเนาเดิมของนักศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

เพื่อใช้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าศึกษาต่อของนักศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพดีขึ้น ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ

ความต้องการของผู้เรียน และเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานต่าง ๆ ในการวางแผนรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาและสังคมต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 และ 2 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2545 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ที่เรียนรอบเช้าและรอบบ่าย ประกอบด้วย 4 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาการตลาด และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 405 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 และ 2 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2545 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ที่เรียนรอบเช้าและรอบบ่าย ประกอบด้วย 4 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาการตลาด และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ที่ได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) จำนวน 250 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้
 - 1.1 ระดับชั้นปี
 - 1.1.1 ปวส. ชั้นปีที่ 1
 - 1.1.2 ปวส. ชั้นปีที่ 2
 - 1.2 สาขาวิชา
 - 1.2.1 สาขาวิชาการบัญชี
 - 1.2.2 สาขาวิชาการเลขานุการ
 - 1.2.3 สาขาวิชาการตลาด
 - 1.2.4 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
 - 1.3 วุฒิการศึกษาเดิม
 - 1.3.1 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
 - 1.3.2 มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)
 - 1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- 1.4.1 ต่ำ (ต่ำกว่า 2.50)
- 1.4.2 ปานกลาง (2.51 - 3.50)
- 1.4.3 สูง (3.51 ขึ้นไป)
- 1.5 รอบการเรียนรู้
 - 1.5.1 รอบเช้า (8.00 - 16.00 น.)
 - 1.5.2 รอบบ่าย (12.00 - 20.00 น.)
- 1.6 อาชีพของผู้ปกครอง
 - 1.6.1 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 - 1.6.2 ผู้ประกอบการส่วนตัว
 - 1.6.3 อื่น ๆ อาชีพที่นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น
- 1.7 รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน
 - 1.7.1 ต่ำกว่า 10,000 บาท
 - 1.7.2 10,000 บาทขึ้นไป
- 1.8 ภูมิสำเนาเดิมของนักศึกษา
 - 1.8.1 อำเภอเมืองในเขตจังหวัดเพชรบุรี
 - 1.8.2 อำเภออื่น ๆ ในเขตจังหวัดเพชรบุรี
 - 1.8.3 ต่างจังหวัด (นอกเหนือจากจังหวัดเพชรบุรี)

2. ตัวแปรตาม คือ แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ใน 4 ด้าน ดังนี้

- 2.1 ด้านเหตุผลส่วนตัว
- 2.2 ด้านลักษณะของสถาบัน
- 2.3 ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- 2.4 ด้านการประกอบอาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แรงจูงใจในการศึกษาต่อ หมายถึง แรงกระตุ้น หรือสิ่งเร้าที่ชักนำให้นักศึกษาเข้าศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1.1 ด้านเหตุผลส่วนตัว หมายถึง ความต้องการ ความสนใจ ความถนัด ความสามารถ ประสบการณ์ ความรู้เดิม วุฒิทางการศึกษา บุคลิกภาพ ความภาคภูมิใจของนักศึกษา ที่มีส่วนต่อการเลือกศึกษาต่อในสถานศึกษา

1.2 ด้านลักษณะของสถาบัน หมายถึง สิ่งที่นักศึกษาเห็นว่าวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี แตกต่างจากสถาบันอื่น ๆ เช่น ชื่อเสียง หลักสูตร ครู-อาจารย์ การเรียนการสอน

เทคโนโลยีทางการศึกษา วัสดุ-อุปกรณ์ ค่าใช้จ่าย สถานที่ตั้ง สภาพแวดล้อม การยอมรับของสังคม เป็นต้น

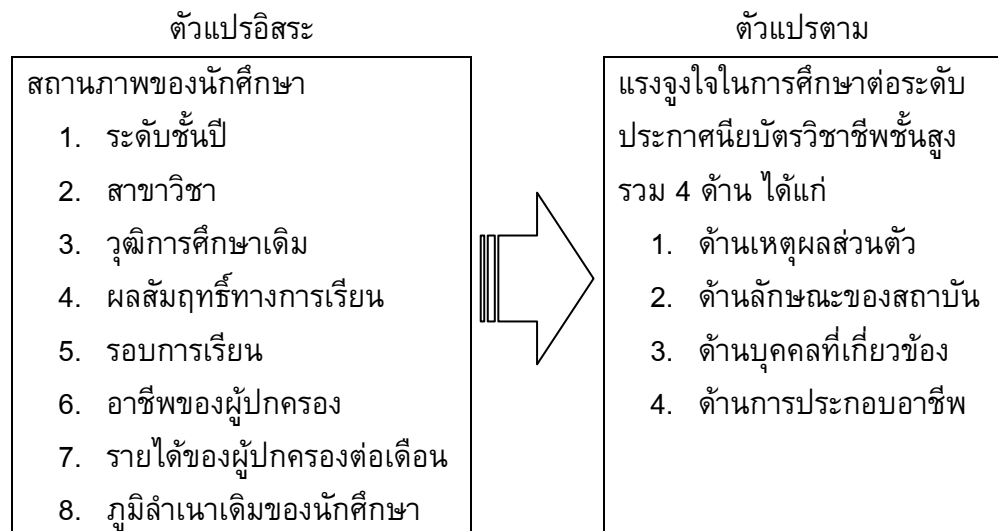
1.3 ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง หมายถึง การมาเรียน เพราะได้แรงกดดัน แรงกระตุ้นได้รับการสนับสนุน และคำแนะนำจากบุคคลต่อการเลือกศึกษาต่อ ได้แก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน ครู ผู้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน

1.4 ด้านการประกอบอาชีพ หมายถึง ความต้องการของนักศึกษาที่จะมีอาชีพที่ก้าวหน้า มั่นคง อาชีพที่สุจริต อาชีพที่มีเกียรติ การหางานได้ง่าย การมีรายได้สูง โอกาสในการเลือกงานที่เหมาะสมกับตนเอง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน การประกอบอาชีพอิสระ การได้ทำงานในหน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชน

2. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่1 และ 2 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2545 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีที่เรียนรอบเช้าและรอบบ่าย

3. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หมายถึง ระดับรับจากผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่เรียนระดับชั้นปีต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่วุฒิการศึกษาเดิมต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
5. นักศึกษาที่มีรอบการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
6. นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
7. นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
8. นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. นโยบายกรมอาชีวศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา
2. ประวัติความเป็นมาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
3. การจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
4. หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540
5. ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ
6. ความหมายของแรงจูงใจ
7. ประเภทของแรงจูงใจ
8. แนวความคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อ
9. ทฤษฎีการเลือกอาชีพและพัฒนาด้านอาชีพ
10. การเลือกและการเตรียมตัวเพื่องานอาชีพ
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. นโยบายกรมอาชีวศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

พันธกิจการอาชีวศึกษา

การอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนทั้งในระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี ในทุกสาขาวิชาชีพ อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน ให้มีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี สามารถสนองความต้องการของตลาดแรงงานและ การประกอบอาชีพอิสระ

เนื่องจากการอาชีวศึกษาหรือการศึกษาวิชาชีพเป็นรากฐานอันสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพราะความเจริญของประเทศจะต้องเริ่มจากพื้นฐานของการประกอบอาชีพ สร้างผลผลิตและรายได้ของประชาชน

การจัดการอาชีวศึกษาหรือการศึกษาวิชาชีพให้เป็นที่พึงของเยาวชนและประชาชน เพื่อนำพาไปสู่การสร้างงานสร้างอาชีพอย่างแท้จริงนั้น มีแนวทางที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่

1. ความสอดคล้อง การจัดการอาชีวศึกษาต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนและสังคม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น โดยพิจารณาจากความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคมเป็นตัวตั้ง มิใช่ความต้องการของสถานศึกษาเป็นตัวตั้ง ในปัจจุบันการพัฒนาเศรษฐกิจจะต้องเริ่มจากประชาชน สถาบันครอบครัวตลอดจนองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจในระดับรากหญ้า

ซึ่งเป็นเศรษฐกิจในระดับจุลภาพให้มีความเข้มแข็งอันจะส่งผลต่อความมั่นคงของเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศหรือเศรษฐกิจในระดับมหภาคต่อไป

2. คุณภาพ คุณภาพของผู้สำเร็จการอาชีวศึกษามีตัวชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งคือ ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถประกอบอาชีพหรือสามารถทำงานได้จริง โดยไม่ต้องฝึกอบรมเพิ่มเติม ซึ่งการฝึกทักษะต้องให้ความสำคัญประเด็นต่อไปนี้

2.1 ฝึกทักษะวิชาชีพในทุกๆระดับในเชิงบูรณาการ ไม่มองการศึกษาวิชาชีพเป็นแบบแยกส่วน เนื่องจากในสภาพความเป็นจริงนั้นการประกอบอาชีพมิได้มีการแยกส่วนเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพก็ไม่ได้มีการแยกส่วนเช่นกัน ดังนั้นองค์ความรู้หรือทักษะวิชาชีพที่ผู้เรียนเรียนรู้จึงควรจัดให้มีการบูรณาการ ซึ่งอาจเป็นการบูรณาการระหว่างประเภทวิชา หรือระหว่างสาขาวิชาที่เชื่อมโยงกันตามลักษณะของอาชีพหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นหลักสูตรการอาชีวศึกษาในแต่ละหลักสูตรจึงไม่ควรใช้หลักสูตรสำเร็จเพียงชุดเดียว อาจจัดได้หลาย ๆ ชุดตามความเหมาะสม มีความยืดหยุ่น หลากหลาย แต่อยู่บนพื้นฐานของมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนด

2.2 เพิ่มทักษะในส่วนของการบริหารจัดการ เนื่องจากในการประกอบอาชีพจริงในสถานการณ์จริงนั้น นอกเหนือจากทักษะเชิงวิชาชีพแล้ว ผู้ประกอบการจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับการบริหาร จัดการเชิงการตลาด การเงิน การบัญชี รวมทั้งการบริหารงานบุคคลตามสมควร ทักษะดังกล่าวเป็นส่วนส่งเสริมความสำเร็จในการประกอบอาชีพเป็นอย่างมาก จึงควรจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสมควร เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่อาชีพ

นโยบายข้อที่ 1 ปฏิรูประบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษา

การบริหารจัดการอาชีวศึกษาต้องเป็นไปอย่างมีเอกภาพด้านนโยบาย มีองค์กรระดับชาติรองรับมีการกระจายอำนาจสู่ระดับปฏิบัติ เร่งรัดผลักดันการรวมกลุ่มสถานศึกษาเพื่อร่วมกันบริหารจัดการในรูปแบบสถาบันการอาชีวศึกษา และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคเอกชน ชุมชน และสังคม

แนวดำเนินการ

เนื่องจากการอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างไปจากการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษา การจัดการอาชีวศึกษาจึงควรเป็นลักษณะเฉพาะโดยจะต้องผลักดันให้เกิดเป็นองค์กรอีกหนึ่งองค์กรของกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นอกเหนือจากองค์กรหลัก 4 องค์กร ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ คณะกรรมการอาชีวศึกษา บริหารจัดการอาชีวศึกษาแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. คณะกรรมการอาชีวศึกษา

เป็นคณะกรรมการระดับชาติ มีองค์กรที่เป็นนิติบุคคลคือ สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา รองรับการดำเนินงาน มีภาระหน้าที่หลักดังนี้

1.1 กำหนดนโยบายการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพของประเทศ

- 1.2 การจัดสรรทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษาไปยังสถาบันการอาชีวศึกษา
 - 1.3 การกำหนดมาตรฐานกลางและควบคุมคุณภาพการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ
 - 1.4 การจัดระบบความร่วมมือกับภาคเอกชน ชุมชน และสังคม ในการพัฒนาการอาชีวศึกษา
 2. สถาบันการอาชีวศึกษา
- มีลักษณะที่สำคัญดังนี้
- 2.1 เป็นการรวมกลุ่มของวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตบริการที่กำหนด
 - 2.2 การบริหารสถาบันการอาชีวศึกษาให้ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการสภาสถาบันการอาชีวศึกษา โดยให้จัดตั้งสำนักงานอธิการบดี ณ วิทยาลัยใดวิทยาลัยหนึ่ง
- ภาระหน้าที่ที่สำคัญของสถาบันการอาชีวศึกษา
- 2.1 สำรวจความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานในพื้นที่บริการที่กำหนด เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษา ผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในแต่ละภูมิภาคนั้น ๆ
 - 2.2 กำหนดภาระหน้าที่ของแต่ละวิทยาลัยในสถาบันการอาชีวศึกษาว่าจะจัดการศึกษาในระดับและประเภทใดบ้างที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
 - 2.3 กำหนดแผนการรับนักเรียน นักศึกษา ของแต่ละวิทยาลัยหรือวิทยาเขตในสถาบันนั้น ๆ
 - 2.4 จัดให้มีการวัดผลประเมินร่วมกัน
 - 2.5 จัดทำหลักสูตรอาชีวศึกษาของแต่ละสถาบัน โดยอาจมีความแตกต่างจากหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาอื่น เพื่อตอบสนองความต้องการของแต่ละภูมิภาคนั้น
 - 2.6 จัดให้มีการเคลื่อนย้ายทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษา เช่น คน วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีต่าง ๆ ให้สามารถไปสนับสนุนซึ่งกันและกันได้ ระหว่างวิทยาเขตต่าง ๆ ภายในสถาบัน
 - 2.7 กำหนดมาตรฐานและควบคุมคุณภาพการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพให้สอดคล้องกับมาตรฐานกลาง

นโยบายข้อที่ 2 ปฏิรูปหลักสูตรอาชีวศึกษา

หลักสูตรอาชีวศึกษาต้องเป็นหลักสูตรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง มีลักษณะที่เป็นสหวิทยาการ (Multi-Disciplinary) เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะ (Competency) ตามมาตรฐานอาชีพที่ตลาดแรงงานต้องการ

แนวดำเนินการ

หลักสูตรอาชีวศึกษาต้องมีการปรับปรุงใหม่โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ลึกและกว้าง เพื่อให้ปฏิบัติงานได้จริง (Solid Knowledge to Solid Practice) ดังนั้นหลักสูตรการอาชีวศึกษาที่ปรับปรุงใหม่จึงควรมีลักษณะ ดังนี้

1. เพิ่มการฝึกทักษะวิชาชีพให้มากขึ้น
2. เน้นการฝึกในสถานประกอบการจริงภายใต้สภาพแวดล้อมการทำงานจริง ดังนั้น ในปีการศึกษา 2545 สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (DVT.) ให้ได้อย่างน้อย 1 สาขาวิชา เพราะขณะนี้ยังมีสถานศึกษาอีก 1 ใน 3 ของกรมอาชีวศึกษาที่ยังไม่สามารถสนองนโยบายดังกล่าวได้
3. จัดหลักสูตรการอาชีวศึกษาในลักษณะของการบูรณาการ ซึ่งควรเป็นการบูรณาการความรู้และทักษะวิชาชีพทั้งในระหว่างประเภทวิชา หรือสาขาวิชา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ลึกและกว้าง สามารถประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลาย

นโยบายข้อที่ 3 ปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนอาชีวศึกษา

สังคมไทยจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการเรียนรู้ เพราะเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของเด็กไทย
2. ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนความเข้มแข็งของสังคมไทย
3. ปฏิรูปการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคโลกาภิวัตน์
4. ปฏิรูปการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ครู บิดา มารดา ผู้ปกครอง และสังคมไทย
5. ปฏิรูปการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกฎหมาย คือ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และร่าง พ.ร.บ.การอาชีวศึกษา

แนวดำเนินการ

เพื่อให้การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนอาชีวศึกษาเป็นไปตามความต้องการของสังคมควรดำเนินการดังนี้

1. การจัดการเรียนอาชีวศึกษา การเรียนในห้องเรียน มิใช่การเรียนรู้อย่างแท้จริง เพราะการเรียนเฉพาะในห้องเรียนย่อมไม่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนทางด้านอาชีวศึกษา จะต้องปฏิบัติจริงจากสถานการณ์จริง สิ่งแวดล้อมจริง จากบุคคลที่มีความรู้จริง และสังคมจริง

2. ไม่จัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่แยกกันโดยสิ้นเชิง ควรมีการบูรณาการเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยง เนื่องจากในการประกอบอาชีพจริง ไม่มีการแยกส่วน เพราะเทคโนโลยีและศาสตร์แต่ละสาขาวิชาไม่สามารถแยกกันได้อย่างชัดเจน

ในการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งครูและผู้เรียน จะต้องปฏิรูปด้วยกันทั้ง 2 ฝ่าย ดังนี้

บทบาทครู ครูจะต้องพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ครูจะต้องเป็นผู้แสวงหาความรู้ ใฝ่รู้ เข้าไปเรียนรู้ในสถานประกอบการพร้อมกับนักเรียน นักศึกษา ด้วยเหตุผล ที่สำคัญคือ

1. เพื่อตามให้ทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว
2. เพื่อนำไปถ่ายทอดแก่นักเรียน นักศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ

บทบาทของผู้เรียน ตัวผู้เรียนเองในฐานะที่ถือได้ว่ามีความสำคัญที่สุดสำหรับการจัดการเรียนการสอน จะต้องมีบทบาทอย่างน้อย 5 ประการ ได้แก่

1. ได้คิดเอง ทำเอง ปฏิบัติเอง
2. มีส่วนร่วมในการเรียน และประเมินผล
3. มีส่วนร่วมในการประเมินผลอย่างมีความสุข
4. เน้นกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริง นำไปใช้ประโยชน์ได้
5. เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีผู้เรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้

หากมีการจัดกระบวนการเรียนรู้เชื่อมโยงกันเป็นองค์รวม หรือที่เรียกว่าบูรณาการตามที่กล่าวไว้ข้างต้นนั้น ย่อมส่งผลให้ได้คนไทยที่เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข และเป็นนักวิชาชีพที่มีคุณภาพอย่างแน่นอน คุณสมบัติ 3 ประการ ต่างเป็นปัจจัยเกื้อกูลอาศัยซึ่งกันและกัน

นโยบายข้อที่ 4 ปฏิรูปสถานศึกษา

สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาจะต้องเป็นผู้นำในสังคมทั้งด้านเทคโนโลยีและเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

แนวดำเนินการ

1. การเป็นผู้นำทางเทคโนโลยีเนื่องจากสังคมปัจจุบันเป็นยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) สถานศึกษาจะต้องสร้างความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) สถานศึกษาต้องพัฒนาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ดังนี้

2.1 เปิดรับความเปลี่ยนแปลงของสังคม และให้บุคคลอื่นเข้ามาศึกษาหาความรู้ โดยสถานศึกษาต้องพัฒนาสื่อแห่งการเรียนรู้ สนองตอบต่อความต้องการของชุมชนและสังคม

เช่น สร้าง IT Network ที่สามารถเชื่อมโยงระหว่างเครือข่ายในท้องถิ่นกับระดับชาติตลอดจนนานาชาติได้ รวมทั้งร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ผลิตสื่อแห่งการเรียนรู้ สำหรับพัฒนาครู อาจารย์ ของสถานศึกษา

2.2 ครู อาจารย์ ต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เป็นผู้ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้เพื่อ การเรียนการสอน โดยนโยบายของกรมอาชีวศึกษา คือ ครู อาจารย์ทุกคนต้องได้รับการศึกษาอบรมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ดังนั้น ผู้ประกอบอาชีพครูต้องปรับแนวคิดและแนวทางปฏิบัติงานที่สำคัญดังนี้

2.2.1 ปรับวิสัยทัศน์ โดยคิดใหม่ว่าการศึกษานั่นที่จะแก้ปัญหาวิกฤตของสังคมไทยได้

2.2.2 ปรับวิธีการปฏิบัติงาน โดยถือว่านักเรียนคือศูนย์กลางของการเรียนการสอน

2.2.3 พัฒนาความก้าวหน้าของวิชาชีพครู โดยการเพิ่มศักยภาพของวิชาชีพ อย่างต่อเนื่อง

นโยบายข้อที่ 5 ปฏิรูประบบคุณภาพและมาตรฐานการอาชีวศึกษา

การจัดการอาชีวศึกษาต้องทำให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความสมบูรณ์พร้อมด้วยทักษะ พื้นฐาน (Basic Skill) เช่น ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ คณิตศาสตร์ ทักษะวิชาชีพ (Technical Skill) และทักษะความเป็นมนุษย์ (Human Skill) จำเป็นต้องมีระบบการควบคุม ประเมิน และเสริมสร้างคุณภาพมาตรฐานการอาชีวศึกษาทั้งในระดับชาติ ระดับสถาบันการอาชีวศึกษา และสถานศึกษา

แนวดำเนินการ

ให้จัดระบบคุณภาพและมาตรฐานการอาชีวศึกษาเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับชาติ ให้มีคณะกรรมการมาตรฐานการอาชีวศึกษาที่ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญในสาขาอาชีพต่าง ๆ กำหนดมาตรฐานกลาง เพื่อเป็นกลไกในการกำกับและประเมินมาตรฐานของสถาบันการอาชีวศึกษาทุกแห่ง

2. ระดับสถาบันการอาชีวศึกษา ให้มีคณะกรรมการมาตรฐานการอาชีวศึกษา ของสถาบันการอาชีวศึกษา ทำหน้าที่

2.1 ติดตาม ตรวจสอบ และควบคุมมาตรฐานอาชีวศึกษาของสถานศึกษาในสถาบันฯ ตามที่คณะกรรมการมาตรฐานระดับชาติกำหนด และรายงานต่อคณะกรรมการระดับชาติ

2.2 จัดระบบประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและสถานประกอบการที่จัดอาชีวศึกษาในเขตบริการ

2.3 จัดระบบเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์ของสถาบันฯ

2.4 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาภายในสถาบันฯ ให้เป็นไปตามมาตรฐานกลาง

2.5 เตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินจากภายนอก

3. ระดับสถานศึกษา ให้มีการประเมินคุณภาพในทุกปีและทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการสภาสถาบันการอาชีวศึกษา ทั้งนี้โดยให้ยึดหลัก

3.1 ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

3.2 การดำเนินการประกันคุณภาพภายในทุกขั้นตอน ควรเน้นการประสานงานและการมีส่วนร่วมของทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

3.3 สถานศึกษาควรจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายในให้เรียบร้อยก่อนเริ่มปีการศึกษาใหม่ของทุกปี

2. ประวัติความเป็นมาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

เดิมเป็นโรงเรียนการเรือนและฝึกหัดครู ประกาศนียบัตรเพชรบุรี ตั้งอยู่ ณ พระราชวังรามราชนิเวศน์ (วังบ้านปืน) เมื่อ พ.ศ. 2477 และย้ายมาอยู่ ณ ที่ดินซึ่งเป็นที่เช่าจากทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ตัวอาคารเรียนเป็นตึก 2 ชั้น สร้างโดยรัชกาลที่ 5 ทรงโปรดเกล้าพระราชทานทรัพย์ร่วมกับข้าราชการและนักเรียนโรงเรียนมหาดเล็กหลวงโดยสร้างตึกอู่พงษ์ไว้เป็น พระอนุสรณ์เมื่อ พ.ศ. 2482

พ.ศ. 2484 เจ้าจอมมารดาเลื่อน ในรัชกาลที่ 5 ได้สร้างเรือนพยาบาล

พ.ศ. 2490 กระทรวงศึกษาธิการได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนการช่างสตรีเพชรบุรี

พ.ศ. 2523 กระทรวงศึกษาธิการได้เปลี่ยนชื่อเป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีจนถึงปัจจุบันได้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีเนื้อที่ 26 ไร่ 74.89 ตารางวา บัดนี้ (พ.ศ. 2545) มีอายุครบ 68 ปี แห่งการก่อตั้ง

นามวิทยาลัย วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

นามย่อ อ.พ.

ปรัชญา เรียนดี ฝีมือเยี่ยม เปี่ยมคุณธรรม สัมพันธ์ชุมชน

บุคลานุสรณ์ พระองค์เจ้าอู่พงษ์รัชสมโภช

สีประจำวิทยาลัย เขียว – ขาว

ที่ตั้ง 300 ถนนราชวิถี ต. คลองกระแซง อ. เมือง จ. เพชรบุรี 76000

โทรศัพท์ 0-3242-5557 และ 0-3242-7021 โทรสาร 0-3242-5557

เกียรติคุณของวิทยาลัยฯ

พ.ศ. 2531 ได้รับรางวัลเสมาทอง นักศึกษาแผนกวิชาการบัญชี ระดับ ปวส. และ ปวท. มีงานทำ 100%

พ.ศ. 2532 ได้รับคัดเลือกเป็นสถานศึกษาดีเด่นภาคกลาง และได้รับการคัดเลือกเป็นสถานศึกษาเร่งรัดพัฒนา ดีเด่นภาคกลาง

พ.ศ. 2533 ได้รับรางวัลเสมาทองระดับชาติ 3 เป้าหมายในการจัด การเรียนการสอนสนองนโยบาย เป้าหมาย 10 ประการของกรมอาชีวศึกษา

เป้าหมายที่ 1 สนองความต้องการของตลาดแรงงาน

เป้าหมายที่ 7 เร่งคุณภาพงานนักศึกษา

เป้าหมายที่ 8 พัฒนาครู อาจารย์

พ.ศ. 2534 ได้รับรางวัลเสมาทองระดับชาติ เป้าหมายที่ 7 เร่งคุณภาพงานนักศึกษา

พ.ศ. 2539 ได้รับรางวัลสถานศึกษาพระราชทาน ระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 5

พ.ศ. 2540 ได้รับคัดเลือกเป็นสถานศึกษาดีเด่นระดับชาติ กรมอาชีวศึกษา ประเภทคหกรรม พณิชยกรรม และศิลปกรรม

พ.ศ. 2543–2544 ผ่านการประเมินระดับทอง โครงการสถานที่ทำงานน่าอยู่ น่าทำงานจากกระทรวงสาธารณสุข

3. การจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

วิสัยทัศน์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มุ่งมั่นจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยความร่วมมือของชุมชนและท้องถิ่น ยึดถือผู้เรียนเป็นหัวใจ บรรยากาศสดใสร่มเย็น มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน พัฒนาตนเอง มีทักษะในการทำงาน มีจริยธรรม คุณธรรม สุขกาย สบายใจ สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมอย่างมีความสุข

พันธกิจของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

1. มุ่งมั่นในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการจัดการศึกษา โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สนองตอบความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น นำภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับการจัดหลักสูตรเพื่อให้เกิดความหลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการและได้รับการยอมรับจากสังคมทั่วไป

2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียน นักศึกษา มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต มีกิริยาวาจาสุภาพเรียบร้อย ปราศจากสารเสพติด และปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้

3. จัดกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อฝึกทักษะมีฝีมือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถประกอบอาชีพได้ด้วยตนเอง

4. จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนให้เกิดความเหมาะสมและสามารถอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนนักศึกษาได้

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตและพัฒนาแรงงานระดับผู้ชำนาญการเฉพาะสาขาอาชีพตามความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ สามารถถ่ายโอนผลการเรียน เทียบความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ

3. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษาจัดวิธีเรียนวิธีสอนที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตรและจัดการศึกษา เพื่อให้ตรงตามความต้องการ สอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่นนั้น

จุดหมาย

1. เพื่อให้มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญสำหรับเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การศึกษาค้นคว้า เพิ่มเติม หรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทนต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาการ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

2. เพื่อให้มีทักษะในงานอาชีพระดับผู้ชำนาญการเฉพาะทาง สามารถนำไปประกอบอาชีพ และพัฒนางานอาชีพ ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจ และภาคภูมิใจในงานอาชีพ รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี

4. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการจัดการ การตัดสินใจและแก้ปัญหา รู้จักแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ มาพัฒนาตนเอง พัฒนางาน

5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม ขยัน ซื่อสัตย์ มีวินัย มีสุขภาพกาย ใจ สมบูรณ์แข็งแรง

6. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดี งามทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่นและประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตระหนักในปัญหาและความสำคัญของสิ่งแวดล้อม

7. เพื่อให้เห็นคุณค่าและดำรงไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ปฏิบัติตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

4. หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540

1. การเรียนการสอน

การเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนด และนำผลการเรียนแต่ละวิธีมาประเมินผลร่วมกันได้ สามารถโอนผลการเรียนและขอเทียบความรู้ และประสบการณ์ได้ด้วย

2. เวลาเรียน

2.1 ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติ ภาคเรียนละ 18 สัปดาห์ และสถานศึกษาอาจเปิดสอนภาคฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร โดยมีเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิตตามที่กำหนด

2.2 ในกรณีการเรียนระบบชั้นเรียน ให้สถานศึกษาเปิดทำการสอน สัปดาห์ละ 5 วัน วันละไม่เกิน 7 คาบ คาบละ 50 นาที

2.3 เวลาเรียนตามปกติ สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่า ในประเภทวิชาและสาขาวิชาที่กำหนด ประมาณ 2 ปี ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาอื่น ๆ จะใช้เวลาเรียนประมาณ 3 ปี ยกเว้นผู้ที่ได้เรียนรายวิชาปรับพื้นฐานวิชาชีพที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมาก่อนแล้ว หรือผู้ที่ขอโอนผลการเรียน

3. หน่วยกิต

ให้มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 80 หน่วยกิต และไม่เกิน 110 หน่วยกิต การคิดหน่วยกิตถือเกณฑ์ดังนี้

3.1 รายวิชาภาคทฤษฎี 1 คาบเรียนต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 16 คาบเรียน รวมกับเวลาของการวัดผล ไม่น้อยกว่า 18 คาบเรียน มีค่า 1 หน่วยกิต

3.2 รายวิชาภาคปฏิบัติ 2-3 คาบเรียนต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 32-48 คาบเรียน รวมกับเวลาของการวัดผล ไม่น้อยกว่า 36-54 คาบเรียน มีค่า 1 หน่วยกิต

3.3 การฝึกงานหรือการทำโครงการ หรือการทำโครงการวิชาชีพ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีค่า 4 หน่วยกิต

3.4 การฝึกอาชีพในระบบทวิภาคี ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 72 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต

4. โครงสร้าง

โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา ดังนี้

4.1 หมวดวิชาพื้นฐาน

- 4.2 หมวดวิชาชีพ แบ่งเป็น
- 4.3 วิชาชีพพื้นฐาน
- 4.4 วิชาชีพเฉพาะ
- 4.5 วิชาชีพเลือก
- 4.6 ฝึกงาน/โครงการ/โครงการวิชาชีพ
- 4.7 หมวดวิชาเลือกเสรี

จำนวนหน่วยกิตและรายวิชาของแต่ละหมวดวิชาตลอดหลักสูตร ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน โครงสร้างของแต่ละภาควิชาและสาขาวิชา

5. ฝึกงาน/โครงการ/โครงการวิชาชีพ

5.1 ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านการฝึกงานในแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการหรือสถานประกอบอาชีพอิสระอย่างต่อเนื่อง ไม่น้อยกว่า 350 ชั่วโมง ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา หรือทำโครงการหรือโครงการวิชาชีพ กำหนดให้มีค่า 4 หน่วยกิต

5.2 สถานศึกษาจะจัดให้ผู้เรียนฝึกงานในช่วงระยะเวลาใดก็ได้ตามความเหมาะสม ตั้งแต่ประกาศผลสอบภาคเรียนที่ 2 ของผู้เรียนเป็นต้นไป ถ้าสถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนฝึกงานในภาคเรียนปกติให้เพิ่มเวลาเรียนต่อสัปดาห์ของรายวิชาเป็น 2 เท่าของภาคเรียนปกติ

5.3 ให้สถานศึกษาดำเนินการให้ผู้เรียนที่ประสงค์จะทำโครงการหรือโครงการวิชาชีพทำใน ภาคเรียนที่ 4

5.4 การตัดสินผลการเรียน และการให้ระดับผลการเรียน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น

6. การเข้าเรียน

ผู้เข้าเรียนต้องมีพื้นฐานความรู้และคุณสมบัติ ดังนี้

พื้นฐานความรู้

สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่าหรือสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า

ผู้เข้าเรียนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในประเภทวิชาและสาขาวิชาที่กำหนด ต้องผ่านการเรียนรายวิชาปรับพื้นฐานวิชาชีพให้ครบตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชาก่อน

คุณสมบัติ

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 พ.ศ. 2540

7. การประเมินผลการเรียน

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตาม
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 พ.ศ. 2540

8. การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

8.1 สอบได้รายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรี
ครบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

8.2 ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบตามโครงสร้าง

8.3 ได้ค่าระดับคะแนนสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

8.4 สำหรับนักศึกษาระบบทวิภาคี ต้องสอบผ่านมาตรฐานฝีมือ

9. การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

9.1 ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้มีอำนาจในการเพิ่มเติม แก้ไข หรือยกเลิก
สาขาวิชาประเภทวิชา หรือเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหลักสูตร

9.2 ให้อธิบดีกรมอาชีวศึกษาเป็นผู้มีอำนาจในการแก้ไข เพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลง
หรือยกเลิกรายวิชา หรือคำอธิบายรายวิชา ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
พุทธศักราช 2540 เมื่อมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักสูตรตามข้อ 9.2 แล้วให้นำเสนอ
กระทรวงศึกษาธิการทราบ

10. การพิจารณาอนุมัติการเปิดสอนสาขาวิชาต่าง ๆ

ให้กรมต้นสังกัดพิจารณาจากความพร้อมของแต่ละสถานศึกษา

ในปีการศึกษา 2545 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จัดการเรียนการสอนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (พุทธศักราช
2540) ซึ่งมีโครงสร้างของ หลักสูตรตามแผนสาขางานและกลุ่มวิชาดังต่อไปนี้

สาขาวิชาการบัญชี

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 สาขาวิชา
การบัญชีต้องศึกษารายวิชาในหมวดวิชาต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า 89 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐาน	18 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า	61 หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน	(12 หน่วยกิต)
2.2 วิชาชีพเฉพาะ	(15 หน่วยกิต)
2.3 วิชาชีพเลือก	(ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต)
2.4 ฝึกงาน/โครงการ/โครงการวิชาชีพ	(4 หน่วยกิต)
3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า	10 หน่วยกิต
รวมไม่น้อยกว่า	89 หน่วยกิต

โครงสร้างนี้สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือ
เทียบเท่าในประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ

สาขาวิชาการตลาด

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 สาขาวิชาการตลาด ต้องศึกษารายวิชาในหมวดวิชาต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า 89 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐาน	18 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า	61 หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน	(12 หน่วยกิต)
2.2 วิชาชีพเฉพาะ	(15 หน่วยกิต)
2.3 วิชาชีพเลือก	(ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต)
2.4 ฝึกงาน/โครงการ/โครงการวิชาชีพ	(4 หน่วยกิต)
3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า	10 หน่วยกิต
รวมไม่น้อยกว่า	89 หน่วยกิต

โครงสร้างนี้สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่าในประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม

สาขาวิชาการเลขานุการ

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 สาขาวิชาการเลขานุการ ต้องศึกษารายวิชาในหมวดวิชาต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า 89 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐาน	18 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า	61 หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน	(12 หน่วยกิต)
2.2 วิชาชีพเฉพาะ	(15 หน่วยกิต)
2.3 วิชาชีพเลือก	(ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต)
2.4 ฝึกงาน/โครงการ/โครงการวิชาชีพ	(4 หน่วยกิต)
3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า	10 หน่วยกิต
รวมไม่น้อยกว่า	89 หน่วยกิต

โครงสร้างนี้สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่าในประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม

สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ต้องศึกษารายวิชาในหมวดวิชาต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า 89 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐาน	18 หน่วยกิต

2. หมวดวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 61 หน่วยกิต

2.1 วิชาชีพพื้นฐาน (12 หน่วยกิต)

2.2 วิชาชีพเฉพาะ (15 หน่วยกิต)

2.3 วิชาชีพเลือก (ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต)

2.4 ฝึกงาน/โครงการ/โครงการวิชาชีพ (4 หน่วยกิต)

3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต

รวมไม่น้อยกว่า 89 หน่วยกิต

โครงสร้างนี้สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่าในประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม

5. ทฤษฎีแรงจูงใจ

ทฤษฎีแรงจูงใจ เกี่ยวกับเรื่องความต้องการของมนุษย์ ได้มีผู้รู้หลายท่านได้อธิบายไว้ จึงมีทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจมากมายหลายทฤษฎี ในที่นี้จะนำเสนอ 3 ทฤษฎี คือ

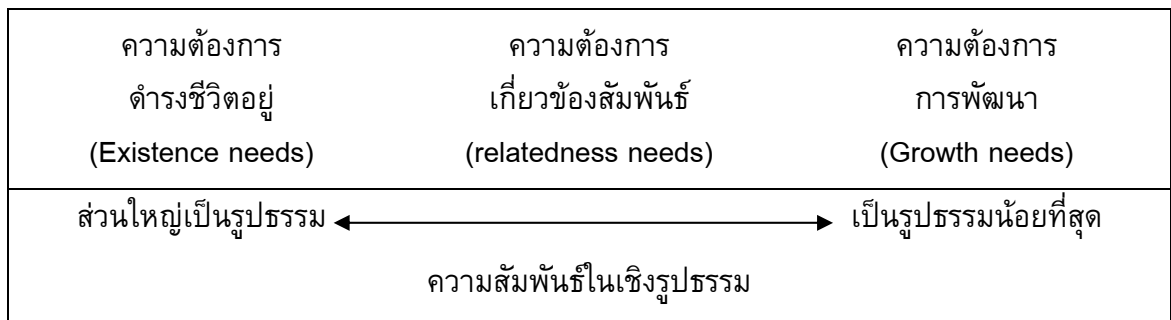
5.1 ทฤษฎี ERG

แอตเลอร์ (Xenia V. Adler และมุกดา ศรีรงค์. 2537 : 212 ; อ้างอิงมาจาก Adler, 1930) กล่าวว่า ทฤษฎี ERG เป็นทฤษฎีการจูงใจอีกทฤษฎีหนึ่งที่มีความสำคัญกับความต้องการ แอตเลอร์ เป็นผู้ตั้งทฤษฎีนี้ขึ้น โดย E มาจาก Existence R มาจาก Relatedness และ G มาจาก Growth เขาแบ่งความต้องการของมนุษย์เป็น 3 ประเภท คือ

5.1.1 ความต้องการเกี่ยวกับการดำรงชีวิต (Existence Needs) เป็นความต้องการ ทางวัตถุและสามารถตอบสนองให้พึงพอใจได้ โดยปัจจัยจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น อาหาร น้ำ เงินเดือน รายได้อื่น ๆ นอกเหนือจากค่าจ้างและสภาพการทำงาน

5.1.2 ความต้องการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลอื่น (Relatedness Needs) เป็นความต้องการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ๆ ที่สำคัญต่อตัวเขา ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา ครอบครัว และเพื่อนฝูง

5.1.3 ความต้องการพัฒนา (Growth Needs) ความต้องการนี้เกี่ยวข้องกับ ความปรารถนาที่จะพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ความต้องการดังกล่าวจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาความสามารถ ความเฉลียวฉลาด ความมีอำนาจที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญต่อบุคคล

ภาพประกอบ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการ ERG ของ แอดเลอร์

5.2 ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's General Theory of Human Motivation)

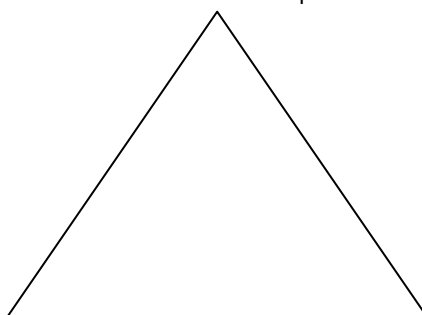
มาสโลว์ (สรวงศ์ โค้วตระกูล. 2537 : 116-117 ; อ้างอิงมาจาก Maslow. 1970) นักจิตวิทยาชาวอังกฤษเป็นคนแรกที่ได้ตั้งทฤษฎีทั่วไป เกี่ยวกับแรงจูงใจไว้และเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายสมมติฐานดังกล่าวมีสาระสำคัญดังนี้

5.2.1 มนุษย์มีความต้องการ และเป็นความต้องการที่ไม่มีการสิ้นสุด ขณะที่ความต้องการได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเข้ามาแทนที่ ไม่มีวันสิ้นสุด

5.2.2 ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป

5.2.3 ความต้องการของมนุษย์ มีลำดับขั้นตามลำดับความสำคัญ (A Hierachy of Needs) คือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนองทันที

มาสโลว์ ได้แบ่งลำดับความต้องการของมนุษย์ไว้ดังแสดงในภาพ

5.

ความต้องการ
ที่จะรู้จักตนเอง
อย่างแท้จริงและพัฒนา
อย่างเต็มที่ตามศักยภาพของตน

4. ความต้องการที่จะรู้สึกว่าคุณค่า

3. ความต้องการความรักและ
ส่วนหนึ่งของหมู่

2. ความมั่นคงปลอดภัยหรือสวัสดิภาพ

1. ความต้องการทางสรีระ

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิลำดับขั้นความต้องการมนุษย์ตามทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์

จากภาพประกอบ 2 อธิบายได้ว่า ความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของมาสโลว์ จะเรียงลำดับ ความสำคัญจากขั้นที่ 1 ไปถึงขั้นที่ 5 ดังนี้

1. ความต้องการทางสรีระ หมายถึง ความต้องการพื้นฐานของร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการทางเพศ และการพักผ่อน เป็นต้น ความต้องการเหล่านี้เป็นความต้องการที่จำเป็นสำหรับการมีชีวิตอยู่ มนุษย์ทุกคนมีความต้องการทางสรีระอยู่เสมอจะขาดเสียมิได้ ถ้าอยู่ในสภาพที่ขาดจะกระตุ้นให้ตนมีกิจกรรมขวนขวายที่จะสนองความต้องการ

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยหรือสวัสดิภาพ หมายถึง ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นอิสระจากความกลัว ขู่เข็ญ บังคับ จากผู้อื่น และสิ่งแวดล้อมเป็นความต้องการที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง ความต้องการประเภทนี้เริ่มตั้งแต่วัยทารกจนกระทั่งวัยชรา ความต้องการที่จะมีงานทำเป็นหลักแหล่งก็เป็นความต้องการเพื่อสวัสดิภาพของผู้ใหญ่อายุนึง

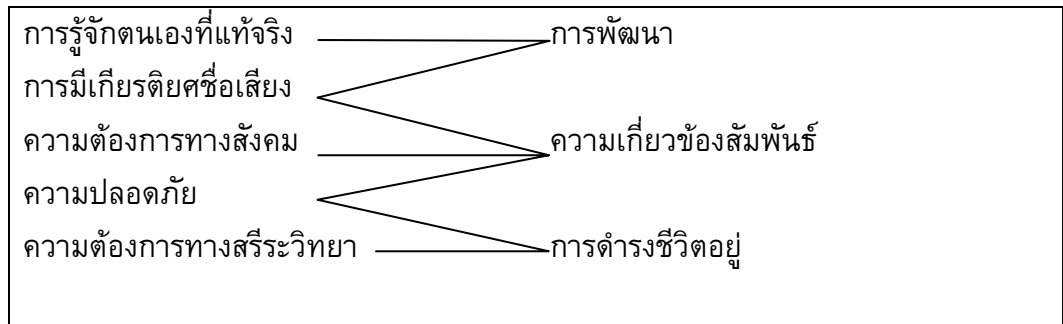
3. ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาจะได้เป็นที่รักของคนอื่น และต้องการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ ทราบว่าทุกคนยอมรับตนเป็นสมาชิก คนที่รู้สึกเหงาไม่มีเพื่อน มีชีวิตที่ไม่สมบูรณ์ เป็นผู้ที่มีความต้องการประเภทนี้ คนที่รู้สึกว่าตนเป็นที่รักและยอมรับของหมู่ จะเป็นผู้ที่สมปรารถนาในความ ต้องการประเภทนี้

4. ความต้องการที่จะรู้สึกว่าคุณมีค่า ความต้องการนี้ประกอบด้วยความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ มีความสามารถ ต้องการที่จะให้ผู้อื่นเห็นว่า คุณมีความสามารถและมีคุณค่า และมีเกียรติ ต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น ผู้ที่มีความสมปรารถนาในความต้องการนี้จะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง เป็นคนมีประโยชน์และและมีค่า ตรงข้ามกับผู้ที่ขาดความต้องการประเภทนี้ จะรู้สึกว่าคุณไม่มีความสามารถและมีปมด้อย มองโลกในแง่ร้าย

5. ความต้องการที่จะรู้จักตนเองอย่างแท้จริง และพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตน มาสโลว์อธิบายความต้องการที่เรียกว่า Self Actualization ว่าเป็นความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริงของตน กล่าวที่จะตัดสินใจในการเลือกทางเดินชีวิต รู้จักค่านิยมของตนเองมีความจริงใจต่อตนเอง ปรารถนาที่จะเป็นคนดีที่สุดเท่าที่จะมีความสามารถทำได้ ทั้งด้านสติปัญญา ทักษะ และอารมณ์ความรู้สึกยอมรับตนเองทั้งส่วนดีส่วนเสียของตน ที่สำคัญที่สุดก็คือ การมีสติที่จะยอมรับว่าตนได้ใช้กลไกในการปรับตัว เพื่อเผชิญกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ที่เป็นสิ่งท้าทาย น่าตื่นเต้น และมีความหมาย กระบวนการที่จะพัฒนา ตนเองตามศักยภาพของตนเป็นกระบวนการที่ไม่มีจุดจบตลอดเวลาที่มีชีวิตอยู่ มนุษย์ทุกคนจะมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตนเพราะมีน้อยคนที่ได้ถึงขั้น Self Actualization อย่างสมบูรณ์

ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์และแอดเลอร์ แตกต่างกันที่การมุ่งใจเพื่อตอบสนองความต้องการมาสโลว์ มีความเห็นว่า ถ้าความต้องการทางสังคมไม่ได้รับการตอบสนองเท่าไร ก็ยังมีความปรารถนามากขึ้นเท่านั้น ส่วนแอดเลอร์กลับเห็นว่ายิ่งความต้องการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ไม่ได้รับการตอบสนองมากขึ้นเท่าไร บุคคลจะยิ่งหันกลับไปปรารถนาในความต้องการการดำรงชีวิตทางวัตถุมากขึ้น เช่นเดียวกับความต้องการการพัฒนา ถ้าไม่ได้รับการตอบสนองเพียงพอ ก็หันกลับไปปรารถนาในความต้องการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลอื่นมากขึ้น นั่นก็คือ บุคคลจะปรารถนาในความต้องการที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น ถ้าความต้องการที่เป็นนามธรรมไม่ได้รับการตอบสนองอย่างพอเพียง

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (มาสโลว์)	ทฤษฎี ERG (แอดเลอร์)

ภาพประกอบ 3 เปรียบเทียบความต้องการของมาสโลว์และแอตเลอร์

5.3 ทฤษฎีความต้องการความสำเร็จของแมคเคลแลนด์ (The Need to Achieve Theory)

แมคเคลแลนด์ (ทองหล่อ นาคหอม. 2535 : 22 ; อ้างอิงมาจาก McClelland. 1961) นักจิตวิทยาได้ทำการวิจัยในเรื่องความต้องการความสำเร็จ พบว่า ผู้ที่ประสบความสำเร็จสูงทั้งหลายแตกต่างกับบุคคลอื่นโดยทั่วไป โดยจะมีลักษณะดังนี้

5.3.1 มีความรับผิดชอบสูง แสวงหาโอกาสเพื่อที่จะได้มีโอกาสในการรับผิดชอบ แก้ไขปัญหาที่มีอยู่ พวกนี้จะมีความปรารถนาจะกระทำสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้นกว่าเดิมอยู่เสมอ

5.3.2 มีเป้าหมายระดับกลาง เพราะหากไม่ประสบความสำเร็จแล้วจะรู้สึกไม่สบายใจ ดังนั้นจึงไม่ตั้งเป้าหมายไว้สูงเกินไป เพื่อลดความเสี่ยงและให้ความเชื่อมั่นในความสำเร็จสูง

5.3.3 ต้องการได้รับข้อมูลกลับที่ทันการณเกี่ยวกับงานของตนว่าสำเร็จหรือล้มเหลวเพื่อการตัดสินใจของตนในงานครั้งต่อไป

5.3.4 ต้องทำงานร่วมกับผู้ที่มีความสามารถ เพื่อที่เขาจะได้พยายามปรับปรุงความสามารถของเขาให้ทัดเทียมกับผู้ที่มีความสามารถ ความรู้สึกเช่นนี้จะเป็แรงจูงใจให้เกิดความมานะที่จะประสบความสำเร็จที่สูงต่อไป

นอกจากความต้องการความสำเร็จหรือสัมฤทธิ์ผลจะเป็นแรงจูงใจในการทำงานแล้วยังมีความต้องการอีก 2 อย่าง ที่มีส่วนทำให้เกิดแรงจูงใจ คือ ความต้องการความรัก ความเป็นพวกพ้อง ปรารถนาให้ผู้อื่นนิยมชมชอบและยอมรับนับถือผู้อื่นด้วย และความต้องการมีอำนาจ บารมี ปรารถนาที่จะควบคุมบังคับหรือมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ต้องการที่จะทำให้อื่นมีความประพฤดิหรือ มีพฤติกรรมตามที่ต้องการ ส่วนมากมักจะเป็นคนที่พูดเก่ง ชอบการโต้แย้ง ชอบมีการติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ และมีการแสดงการใช้อำนาจ ผู้บริหารที่ดีมักจะเป็นคนที่มีแรงจูงใจทางด้านอำนาจบารมีสูงมากกว่าทางด้านความสำเร็จ และมักจะเป็นอำนาจบารมีที่ใช้ในด้านสังคมเสียมากกว่า

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจของมนุษย์นั้นมีหลายทฤษฎี ดังที่ได้กล่าวมาแล้วแต่โดยสังเขปสำคัญของแต่ละทฤษฎีแล้วสามารถสรุปได้ว่า มนุษย์มีแรงจูงใจหรือความต้องการไม่สิ้นสุด โดยจะมีความต้องการในขั้นพื้นฐานมาก่อนคือ ความต้องการด้านปัจจัยสี่ ความต้องการด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ หรือความมั่นคงในการปฏิบัติงาน และความต้องการความปลอดภัยทางด้านร่างกาย หลังจากที่ได้รับ การตอบสนองในขั้นพื้นฐานแล้วก็จะมีแรงจูงใจหรือความต้องการในขั้นต่อไป ซึ่งเป็นความต้องการในระดับสูงขึ้นไป คือ ต้องการความรัก ความเป็นเจ้าของ อยากมีเพื่อนพ้อง อยากมีชื่อเสียงเกียรติยศ ต้องการให้คนอื่นยกย่องนับถือ อยากมีอำนาจบารมีเหนือคนอื่น ๆ ต้องการความเจริญก้าวหน้า ความสำเร็จและต้องรักษาความมีชื่อเสียง เกียรติยศ ความเด่น รวมทั้งความสำเร็จให้มีอยู่ตลอดไป

6. ความหมายของแรงจูงใจ

แรงจูงใจ (Motivation) นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งในการผลักดัน กระตุ้น ดึงดูดให้บุคคลสำเร็จ บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นผลจากการได้รับการตอบสนองต่อความต้องการของแต่ละบุคคล อย่างไรก็ตามแรงจูงใจได้มีนักวิชาการทางการศึกษาทั้งในและต่างประเทศได้ให้ความหมายไว้ ต่างกันดังนี้

กู๊ด (Good. 1973 : 375) ได้ให้ความหมายว่า แรงจูงใจหมายถึงกระบวนการเร้าและสนับสนุนให้บุคคลกระทำการกิจกรรมอย่างมีระบบ

บีช (Beach. 1970 : 379) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า หมายถึงความเต็มใจที่จะใช้พลังให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือให้ได้รับรางวัล เป็นสิ่งสำคัญในการกระทำของมนุษย์และเป็นสิ่งยั่วยุคนให้ไปถึงวัตถุประสงค์ที่มีสัญญาณเกี่ยวกับรางวัลที่ได้รับ

การริกสัน (Garrison. 1997 : 208) ได้ให้ความหมายแรงจูงใจว่าเป็นแรงขับภายในซึ่งมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมออกในระยะแรกเพื่อบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และแสดงพฤติกรรมต่อไปเรื่อย ๆ เมื่อประสบผลสำเร็จ

ชูลเลอร์ (Schuler. 1998 : 228) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า เป็นกระบวนการของพลังงานที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมในตัวบุคคล เพื่อจะให้ประสบความสำเร็จตามความต้องการและคุณค่าของตัวบุคคลนั้น

พลันเก็ตต์ (Plunkett. 1997 : 391) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า คือผลของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความต้องการภายในและอิทธิพลภายนอกของบุคคล ซึ่งทำให้ตัวบุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมออกมา

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1962: 314) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า หมายถึงปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ไปกระตุ้นบุคคลให้เกิดพลังและนำไปสู่การกระทำ

คิตต์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 102 ; อ้างอิงมาจาก Kidd. 1973) กล่าวว่า แรงจูงใจ (Motivation) มาจากคำกริยาในภาษาละตินว่า “Movere” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “to move” มีความหมายว่า “เป็นสิ่งที่โน้มน้าวหรือมักจะชักนำให้บุคคลเกิดการกระทำหรือปฏิบัติการ”

โลเวล (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 ; อ้างอิงมาจาก Lovell. 1980) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นกระบวนการที่ชักนำโน้มน้าวให้บุคคลเกิดความมานะพยายามเพื่อสนองตอบความต้องการบางประการให้บรรลุผลสำเร็จได้

สำหรับในประเทศไทยแล้ว ได้มีผู้ให้ความหมายของแรงจูงใจในแง่มุมมองต่าง ๆ ดังนี้ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 227) ได้ให้ความหมายแรงจูงใจว่า หมายถึงการกระตุ้นหรือก่อให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้โดยอาศัยสิ่งเร้าสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แรงจูงใจประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. แรงจูงใจได้แก่ ความต้องการ ความสนใจ ทศนคติ ลักษณะนิสัย สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในร่างกาย

2. สิ่งจูงใจได้แก่ สิ่งเร้าต่าง ๆ ที่มีอยู่ในร่างกาย ซึ่งเป็นตัวในการกำหนดทิศทางของพฤติกรรมกล่าวโดยสรุปได้ว่าแรงจูงใจหมายถึงสิ่งที่โน้มน้าวจิตใจ สิ่งเร้า แรงผลักดันหรือแรงกระตุ้นให้บุคคลแสดง พฤติกรรมและตัดสินใจกระทำสิ่งที่ตนปรารถนาและสนใจ

กันตยา เพิ่มผล (2541 : 46) ได้ให้ความหมายแรงจูงใจในแง่ของผู้บริหารว่า เป็นวิธีการที่ผู้บริหารใช้เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดแรงจูงใจในการทำงาน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ผู้บริหารหรือที่องค์กรพึงประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ชม ภูมิภาค (2516 : 54) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นสภาวะที่เกิดขึ้นในบุคคลเพื่อควบคุมพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าประสงค์

ชูชีพ อ่อนโคกสูง (2522 : 39) ได้ให้ความหมายแรงจูงใจว่า เป็นองค์ประกอบที่ทำให้อินทรีย์เกิดพลังที่มีทิศทางซึ่งหมายถึงการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่มีทิศทาง เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายอันใดอันหนึ่ง

ถวิล เกื้อกุลวงศ์ (2528 : 53) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง ความต้องการ ความจำเป็น แรงขับ หรือแรงกระตุ้นที่อยู่ภายในตัวบุคคล แรงจูงใจจะถูกนำมุ่งหน้าไปสู่เป้าหมายซึ่งอาจเป็นลักษณะของจิตสำนึกหรือจิตใต้สำนึกก็ได้

เทพนม เมืองแมน และสวีน สุวรรณ (2529 : 20) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า หมายถึงแรงกระตุ้นเป็นภาวะภายในอันหนึ่งที่เป็นพลัง สิ่งกระตุ้น สิ่งนำ การกระทำของมนุษย์ไปในทิศทางที่ทำให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ

ธงชัย สันติวงษ์ (2535 : 111) ได้ให้ความหมายแรงจูงใจว่า หมายถึงความกระตือรือร้นในการทำงานนั่นเอง ผู้บริหารส่วนมากมักจะมีความเข้าใจถึงความสามารถของบุคคลว่าทำอะไรได้บ้าง แต่การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะทำงานเป็นผลสำเร็จออกมาได้ หรืออย่างน้อยเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับแรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญ

ปฐม นิคมานนท์ (2524 : 27) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นสภาวะหรือสภาพของอารมณ์ของบุคคลที่พร้อมจะแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง และมุ่งไปสู่เป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง

ประสาธ อิศรปริดา (2522 : 15) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า หมายถึงภาวะที่อินทรีย์ถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรม เป็นพฤติกรรมที่มีแนวทางอันแน่นอน มีทิศทางและมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันไม่ขาดตอนเพื่อจะมุ่งสู่เป้าประสงค์ (Goal) ที่ตนปรารถนา

วารินทร์ สายโอบเอื้อ และ สุณีย์ ธีรดากร (2522 : 65) แรงจูงใจหมายถึงสภาพการณ์ที่กระตุ้นให้อินทรีย์แสดงพฤติกรรมตามความต้องการหรือตามจุดหมายปลายทางที่ได้วางไว้

สมบุญพร พรธนาภพ และชัยโรจน์ ชัยอินคำ (2518 : 409) ได้สรุปความหมายของแรงจูงใจว่า คือสภาวะใด ๆ ที่เป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาโดยพฤติกรรมนั้น ๆ จะมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงกับสภาวะที่ทำให้เกิดแรงจูงใจนั้น.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529 : 112) ได้สรุปความหมายของแรงจูงใจไว้ว่า หมายถึงสิ่งจูงใจที่ทำให้เกิดการใช้พลังงานที่มีอยู่ในตัวบุคคล กระทำกิจกรรมเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย หรือแรงจูงใจเป็นสิ่งที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตนเองต้องการ

สำอางค์ งามวิชา (2529 : 94-95) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจว่า บุคคลทุกคนมีความต้องการ (Need) มากมายหลายอย่างบางอย่างก็เป็นความต้องการทางร่างกาย เช่น อาหาร น้ำ ความปลอดภัยปรองสบายกาย บางอย่างก็เป็นความต้องการทางจิตใจ เช่น การเป็นที่ยอมรับ ความเด่น มีหน้ามีตา การมีสิทธิมีเสียง หรือได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ความต้องการใดที่ยังอยู่ในระดับอ่อนหรือไม่รุนแรง ก็ยังไม่ผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา แต่ถ้าเมื่อใดอยู่ในระดับที่รุนแรงแล้วก็จะกลายเป็นแรงจูงใจ (Motive) ที่ผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมได้ เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองแล้วความรู้สึกตึงเครียดของบุคคลก็จะผ่อนคลายลง

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2524 : 39) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า เป็นสิ่งที่โน้มน้าวหรือมักจะชักนำให้บุคคลเกิดการกระทำหรือปฏิบัติการ

เอกชัย กีสุขพันธ์ (2530 : 50) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า หมายถึงการกระทำทุกวิถีทางที่จะให้พนักงานหรือผู้ปฏิบัติงานเกิดพฤติกรรมในทางที่ต้องการ แรงจูงใจจึงเป็นเสมือนแรงขับเคลื่อนภายใน (Internal Drive) ที่จะทำให้ตัวบุคคลเกิดพฤติกรรมการทำงานในทางที่ถูกต้องและเป็นไปตามที่องค์การคาดหวังไว้ ดังนั้นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของแรงจูงใจก็คือการสร้างให้เกิดความต้องการ (Needs) ขึ้นก่อน เมื่อคนเกิดความต้องการแล้วก็จะเกิดแรงขับ (Drives) หรือความอยากที่จะกระทำขึ้น จนผลสุดท้ายก็จะเกิดการกระทำหรือพฤติกรรม (Behavior) ตามเป้าหมายที่ต้องการ

อารี พันธมณี (2538 : 179) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้ว่าหมายถึง ภาวะใด ๆ ก็ตามที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แรงจูงใจหมายถึงแรงกระตุ้นที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดออกมา เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตนเองต้องการ

ดังนั้น แรงจูงใจของแต่ละบุคคลจะมีลักษณะไม่เหมือนกัน ทำให้ความต้องการ ความพึงพอใจ ความจำเป็น แรงขับ สิ่งเร้าและแรงกระตุ้นแตกต่างกันไปด้วย บุคคลใดที่มีความต้องการสูงที่จะเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งย่อมทำให้เกิดแรงจูงใจสูงในการเรียนรู้นั้นและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ดังนั้นแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาอาจเกิดมาจากตัวนักศึกษาเองที่ต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ มีความสามารถเท่าทันกับโลกปัจจุบันหรือเกิดจากสิ่งแวดล้อมภายนอกของนักศึกษา เช่น ต้องการมีความรู้ความสามารถในการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อความมั่นคงและก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ และต้องการความมีเกียรติและชื่อเสียงในสังคม

7. ประเภทของแรงจูงใจ

การริกสัน (Garrison. 1997 : 211-212) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) หมายถึงแรงขับภายในที่เกิดจากภายในตัวบุคคล เช่น ความต้องการ ความพึงพอใจ ความรู้สึกที่ตนเองมีค่ามากขึ้น การลดความเครียด ความอยากรู้อยากเห็นการบรรเทาจากการบังคับ ผลสัมฤทธิ์ เป็นต้น

2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) หมายถึงแรงขับที่เกิดจากภายนอกตัวบุคคล เช่น อาหาร ความอบอุ่น การสรรเสริญ ความรู้ การสัมผัส เงิน สถานภาพ เป็นต้น

ชูลเลอร์ (Schuler. 1998 : 229) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsically Motivated) หมายถึงรางวัลภายในซึ่งองค์กรไม่สามารถให้ได้ เพราะเกิดจากแหล่งภายในตัวบุคคล เช่น ความรู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีความสำคัญ มีความรับผิดชอบ มีอำนาจและมีความพึงพอใจต่อผลสำเร็จที่ได้รับ

2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsically Motivated) หมายถึงรางวัลภายนอกให้โดยองค์กร เช่น การจ่ายเงินเดือน การส่งเสริม การสรรเสริญ การดำรงตำแหน่ง สถานภาพ เป็นต้น

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1962 : 321-322) แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจเพื่อการอยู่รอด (The Survival Motive) หมายถึงความต้องการทางกาย (Physiological Needs) ซึ่งเป็นสิ่งที่ขาดเสียมิได้ เช่น ความต้องการอาหาร ความต้องการน้ำ ความต้องการอุณหภูมิพอเหมาะ ความต้องการในการขับถ่ายของเสีย ความต้องการพักผ่อน และความต้องการทำกิจกรรม

2. แรงจูงใจทางสังคม (The Social Motive) หมายถึงแรงจูงใจอันเกิดจากความต้องการทางสังคม (Social Needs) ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้แก่ ความต้องการความรัก (Need for Affection) ความต้องการตำแหน่งในสังคม (Need for Social

Status) ความต้องการทางเพศ (Sexual Needs) ความต้องการเหล่านี้กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจ (Motives) ให้คนเรากระทำพฤติกรรมทางสังคม (Social Behavior)

3. แรงจูงใจในทางอวดตน (Ego-Integrative Motives) หมายถึง แรงจูงใจอันเกิดจากความต้องการความสำเร็จ (Need for Success fulness) ความต้องการปรัชญาชีวิตที่น่าพอใจ ความต้องการชื่อเสียงเกียรติยศ ความต้องการในการสร้างและประดิษฐ์เพื่อให้เกิดความรู้สึกนับถือตนเอง (Self-Respect) ซึ่งจะเป็นทางให้บุคคลสามารถหลีกเลี่ยงจากการมีปมด้อย (Inferiority Complex) และความรู้สึกว่าตนเองไม่มีค่า (Self-Depreciation) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าตนจะได้มีความรู้สึกที่ตนมีความสามารถ (Sense of Attainment) ส่วนแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการปรัชญาชีวิตที่น่าพอใจ (Satisfying Philosophies of Life) นั้นก็เพื่อบุคคลจะได้เป็นที่น่ายินยอมยกย่องของคนอื่นในสังคมด้วย

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 227) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจทางด้านร่างกาย (Physical Motivation) เป็นแรงจูงใจที่ติดตัวมาแต่เกิดมีความจำเป็นในการดำเนินชีวิต ซึ่งเกิดจากความต้องการทางร่างกาย ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ การพักผ่อน การได้รับความคุ้มครอง ความปลอดภัย การได้รับความเพลิดเพลิน การลดความเคร่งเครียด ความต้องการทางเพศ ความกระหายน้ำ เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางด้านสังคม (Social Motivation) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นหลังจากการเรียนรู้ในสังคม ได้แก่ ความต้องการความรัก ความอบอุ่น การเป็นที่ยอมรับในสังคม ความมีเกียรติยศ ได้รับความยกย่องชมเชย เป็นต้น

กันตยา เพิ่มผล (2541 : 58) ได้แบ่งแรงจูงใจทางด้านจิตวิทยาออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ (Affiliative Motivation) คือความต้องการของบุคคลที่จะมีความสัมพันธ์อันดีกับคนอื่น เพื่อนร่วมงาน คำนึงถึงการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานและรักษาหน้าซึ่งกันและกันมากกว่าการคำนึงถึงการทำงานโดยตรง บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมพันธนี้จะประสบความสำเร็จในการทำงานได้ก็ต้องได้รับการสนับสนุนจากพวกพ้อง

2. แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motivation) บุคคลที่มีแรงจูงใจประเภทนี้จะใช้อำนาจเผด็จการต่อคนอื่น มีความต้องการอย่างรุนแรงที่จะมีอำนาจเหนือและต้องการใช้อำนาจในการควบคุม

3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) บุคคลที่มีแรงจูงใจประเภทนี้จะเป็นคนที่มีเหตุผล มีภาวะในการเสี่ยงในระดับที่เป็นไปได้ รู้จักใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบและทำงานเพื่อผลงานจริง

วีระ บุญยะกาญจน์ (2532 : 32-34) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. แรงจูงใจทางร่างกาย หมายถึงแรงจูงใจเบื้องต้นเกิดมาจากการต้องการของร่างกายหรือบางแห่งเรียกว่า ความต้องการมูลฐาน (Basic Needs) เป็นความต้องการอันเกิด

จากสภาวะภายในร่างกายมีการเปลี่ยนแปลง เช่น ความหิว ความกระหาย ความเจ็บปวด ความหนาว ความร้อน เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางสังคม เป็นสิ่งที่เรียนรู้ในสังคม มีสิ่งที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอยู่ 2 ประการคือ

2.1 แรงจูงใจทางสังคมเป็นสิ่งคอยปรองดองขัดเกลาพฤติกรรมอันเกิดจากความต้องการของร่างกายให้เป็นไปในทางที่สังคมยอมรับ เช่น สังคมที่เจริญไม่ยอมรับการขโมยอาหารเวลาหิว ไม่ยอมรับการข่มขืนเมื่อมีความต้องการทางเพศ เป็นต้น

2.2 แรงจูงใจทางสังคมเกิดจากการผลักดันของสังคมทำให้เกิดมีพฤติกรรมขึ้น เช่น ความต้องการความสำเร็จ ความต้องการมีชื่อเสียง ความต้องการความรักและความอบอุ่น เป็นต้น

วารินทร์ สายโอบเอื้อ และสุณีย์ ธีรดากร (2522 : 66) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจทางร่างกาย (Physiological Motive) เป็นแรงจูงใจที่ติดมาตั้งแต่กำเนิด และจำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตซึ่งเกิดมาจากความต้องการทางร่างกาย ได้แก่ ความหิว ความกระหาย การหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด ความต้องการทางเพศ ตลอดจนแรงขับของการเป็นแม่ (Maternal Drive) เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางสังคม (Social Motive) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้ จากการที่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมซึ่งได้แก่ตัวบุคคล สถาบันต่าง ๆ ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ตลอดจนศาสนาและการเมือง เป็นต้น แรงจูงใจทางสังคมที่สำคัญ ได้แก่

- 2.1 ต้องการความรัก ความอบอุ่น (Affectional Love)
- 2.2 ต้องการได้รับผลสำเร็จ (Achievement Need)
- 2.3 ต้องการให้สังคมยอมรับ (Approval Need)
- 2.4 ต้องการมีมิตรกับคนอื่น (Affiliative Need)
- 2.5 ต้องการตำแหน่งและฐานะทางสังคม (Social Status)
- 2.6 ความก้าวร้าว (Aggression)

วัจณี ศรีธรรมยศ (2538 : 43-45) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจปฐมภูมิ (Primary Motives)
2. แรงจูงใจทุติยภูมิ (Secondary Motives)

1. แรงจูงใจปฐมภูมิ เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นในตัวเอง และเกิดพร้อมกับสภาวะของบุคคลโดยไม่จำเป็นต้องมีการเรียนรู้ เป็นแรงจูงใจซึ่งมาจากอวัยวะต่าง ๆ ภายในร่างกายไปกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตามที่ร่างกายต้องการและเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยในการปรับตัวของบุคคล แรงขับปฐมภูมิแบ่งเป็น 2 ประเภทย่อย ๆ คือ

1.1 แรงจูงใจทางด้านสรีรวิทยา เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของร่างกายในการดำรงชีวิตตามธรรมชาติ เช่น ความหิว ความกระหาย ความรู้สึกทางเพศ ความต้องการพักผ่อน ความต้องการอุณหภูมิ เป็นต้น

ความหิว มนุษย์มีความต้องการอาหาร เพื่อการเจริญเติบโต ซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอเสริมสร้างเนื้อเยื่อ และเก็บสะสมไว้เป็นพลังงานในการทำงานของระบบต่าง ๆ ภายในร่างกาย

ความกระหาย เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญมากต่อการอยู่รอดของมนุษย์ เพราะร่างกายสูญเสียน้ำตลอดเวลาในลักษณะของเหงื่อ น้ำลาย ปัสสาวะ ดังนั้น ร่างกายจึงต้องการน้ำเพื่อรักษาความสมดุลของร่างกาย

ความรู้สึกทางเพศ แม้แรงจูงใจทางด้านนี้จะมีความจำเป็นน้อยกว่าอาหาร และน้ำแต่ก็มีความสำคัญต่อการดำรงเผ่าพันธุ์มนุษย์ และเป็นรากฐานของการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ตามแนวคิดของ Freud บิดาสกุลจิตวิเคราะห์

ความต้องการพักผ่อน มนุษย์ทุกคนต้องการการพักผ่อนเพื่อให้ร่างกายได้ผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยและความเมื่อยล้า พร้อมทั้งจะทำกิจกรรมต่าง ๆ ต่อไป

ความต้องการอุณหภูมิ หมายถึงอุณหภูมิที่เหมาะสมกับความต้องการของร่างกายของบุคคลนั้น ๆ

1.2 แรงจูงใจทางจิตวิทยา เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญและจำเป็นน้อยกว่าแรงจูงใจทางสรีรวิทยา แต่มีส่วนสำคัญต่อสุขภาพจิต เช่น ความอยากรู้อยากเห็น ความกลัวและความรัก เป็นต้น

ความอยากรู้อยากเห็น ความสนใจในสิ่งที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ เป็นตัวเราให้เกิดพฤติกรรมความอยากรู้อยากเห็น และเมื่อรู้และเห็นแล้วความต้องการสิ่งเหล่านั้นก็จะหมดไป

ความกลัว โดยทั่วไปจะเป็นแรงจูงใจทางการเรียนรู้แต่บางสิ่งบางอย่างที่มนุษย์นั้นกลัวโดยไม่ทราบเหตุผล โดยเฉพาะเด็กเล็ก ๆ จะกลัวเสียงดัง ๆ วัตถุแปลก ๆ ที่ไม่เคยพบเห็นมาก่อนความกลัวจึงเป็นแรงจูงใจทางจิตวิทยาด้วย

ความรัก เป็นความปรารถนาของทุกคนและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลเป็นอย่างมาก ความรักมิได้เกิดจากความต้องการทางสรีรวิทยา แต่จะเกิดจากวุฒิภาวะหรือ การเรียนรู้มีความสำคัญต่อความรู้สึกทางจิตใจ

2. แรงจูงใจทุติยภูมิ เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้เมื่อบุคคลอยู่ในสังคม เป้าหมายของแรงจูงใจชนิดนี้เกี่ยวข้องกับการแสดงปฏิกิริยาของบุคคลอื่นที่มีต่อตน ได้แก่ ความต้องการผูกพันกับบุคคลอื่น ความต้องการมีฐานะทางสังคม ความต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม ความต้องการสัมฤทธิ์ผลและความต้องการมั่นคงปลอดภัย เป็นต้น

ความต้องการผูกพันกับบุคคลอื่น การดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ จะต้องอยู่รวมและดำเนินกิจกรรมกับบุคคลอื่น เช่น พ่อแม่ พี่น้อง เพื่อน เป็นต้น ทำให้เกิดความผูกพัน

ความพึงพอใจ ความอบอุ่น และความสบายใจ นอกจากนี้ มนุษย์ทุกคนต้องการมีเพื่อน
จึงแสวงหาโดยการแต่งงาน การเข้าร่วมชมรม สโมสร และสมาคมต่าง ๆ

ความต้องการฐานะทางสังคม มนุษย์พยายามที่จะสร้างฐานะของตนเอง
เพื่อให้ทัดเทียมหรือดีกว่าบุคคลอื่น ๆ ในสังคม เพื่อการมีตำแหน่งหน้าที่หรืออำนาจเหนือบุคคล
อื่น ซึ่งการจะบรรลุจุดมุ่งหมายได้หรือไม่มากเพียงใด ขึ้นอยู่กับสภาพสังคมนั้น ๆ เช่น บาง
สังคม ยกย่องคนมีเงิน บางสังคมยกย่องคนกล้าหาญ หรือบางสังคมยกย่องคนมีเกียรติ เหล่านี้
เป็นต้น

ความต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นแรงจูงใจที่ปรารถนาให้สังคม
ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำ และพยายามหลีกเลี่ยงการกระทำในสิ่งที่สังคมไม่ยอมรับ การเรียนรู้
เหล่านี้จะได้รับการ อบรมสั่งสมมาตั้งแต่เด็กโดยเริ่มจากครอบครัว สถาบันการศึกษา เพื่อน
สื่อมวลชน ประเพณี ศาสนา และอื่น ๆ ดังนั้น ความต้องการด้านนี้จึงมีความจำเป็นทางสังคม
สำหรับมนุษย์เป็นอย่างมาก หากไม่ได้รับการสนองตอบจะทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเองและ
แยกตนเองออกจากสังคม

ความต้องการสัมฤทธิ์ผล เป็นแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล
เป็นอย่างมากในสังคมที่มีการแข่งขันค่อนข้างสูง ซึ่งแต่ละคนจะมีแรงจูงใจด้านนี้มากน้อยต่างกัน
ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การอบรมเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อมที่ได้รับ เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยการให้
ช่วยเหลือตัวเองตั้งแต่เล็ก ๆ และเมื่อทำได้ก็จะได้รับรางวัลเป็นสิ่งตอบแทน เด็กประเภทนี้จะมี
แรงจูงใจด้านผลสัมฤทธิ์ค่อนข้างสูงกว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบทะนุถนอม

ความต้องการมั่นคงปลอดภัย ภาวะสังคมปัจจุบันทำให้คนเรารู้สึกมีความสับสน
วุ่นวายในการดำเนินชีวิตทั้งส่วนตัวและการทำงาน คนเราจึงต้องแสวงหาความมั่นคงและ
ปลอดภัย ตลอดจนหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะเป็นอันตรายแก่ชีวิต ซึ่งสำหรับบางคนแล้วเห็นว่าความมั่นคง
ปลอดภัย มีคุณค่ามากกว่าฐานะ ทางสังคม ค่าจ้างหรือเงินเดือนหลายเท่า

สมพงษ์ เกษมสิน (2523 : 320-321) ได้แบ่งประเภทของสิ่งจูงใจออกเป็น 2 ประเภท
ใหญ่ ๆ คือ สิ่งจูงใจที่เป็นเงินและสิ่งจูงใจที่ไม่ใช่เงิน

1. สิ่งจูงใจที่เป็นเงิน (Financial Incentive) สิ่งจูงใจประเภทนี้เห็นได้ง่ายและมี
อิทธิพลโดยตรงต่อการปฏิบัติงานซึ่งสิ่งจูงใจเป็นเงินนี้ยังจำแนกออกเป็น 2 ชนิดคือ

1.1 สิ่งจูงใจทางตรง (Direct Incentive) เป็นสิ่งจูงใจที่มีผลโดยตรงต่อการ
ปฏิบัติงาน เช่น การจ่ายค่าจ้างให้สูงขึ้นในกรณีที่มิผลการปฏิบัติงานได้สูงกว่าระดับมาตรฐาน
ที่กำหนดไว้ อันเป็นวิธีการจูงใจตามแนวคิดที่ว่า เงินดีงานดี

1.2 สิ่งจูงใจทางอ้อม (Indirect Incentive) เป็นสิ่งจูงใจที่มีผลในทางสนับสนุน
หรือส่งเสริมให้พนักงานและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานปฏิบัติงานดีขึ้น มีกำลังใจ รักงานมากขึ้น
เช่น การจ่ายบำเหน็จบำนาญและค่ารักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย เป็นต้น

2. สิ่งจูงใจที่ไม่ใช่เงิน (Non-Financial Incentive) สิ่งจูงใจประเภทนี้ส่วนมากมักเป็น เรื่องที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการทางจิตใจ เช่น การยกย่องชมเชย การยอมรับบุคคลนั้น เป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ โอกาสก้าวหน้าในการปฏิบัติงานและมีความมั่นคงในงาน

สัวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2524 : 39) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. แรงจูงใจทางด้านร่างกาย (Physical Motivation) นั้นเป็นความต้องการทางด้าน ร่างกายเกี่ยวกับอาหาร น้ำ การพักผ่อน การได้รับความคุ้มครอง ความปลอดภัย การได้รับความ เพลิดเพลิน การลดความเคร่งเครียด แรงจูงใจทางด้านนี้จะมีสูงมากในวัยเด็กตอนต้น และ วัยผู้ใหญ่ตอนปลาย เนื่องจากได้เกิดความเสื่อมถอยทางด้านร่างกาย

2. แรงจูงใจทางด้านสังคม (Social Motivation) เริ่มต้นตั้งแต่เกิดของมนุษย์เราถือได้ว่า แรงจูงใจด้านนี้สลับซับซ้อนมาก เป็นความต้องการที่มีผลเนื่องมาจากด้านชีววิทยาของมนุษย์ ในความต้องการอยู่ร่วมกันกับครอบครัว เพื่อนฝูงในโรงเรียน เพื่อนร่วมงาน เป็นความต้องการ ส่วนบุคคลที่ได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ซึ่งในบางวัฒนธรรมหรือบางสังคม จะมีอิทธิพลที่เข้มแข็งและเหนียวแน่นมาก

เอนกกุล กริแสง (2517 : 28-32) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. แรงจูงใจทางด้านร่างกาย (Physiological Motive) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจาก ความต้องการทางร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย การพักผ่อน การขับถ่ายและความต้องการ ทางเพศ เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางด้านสังคม (Social Motive) เป็นแรงจูงใจที่เกิดภายหลังเป็นสิ่งที่เกิด จากการเรียนรู้

3. แรงจูงใจส่วนบุคคล (Personal Motives) หมายถึงแรงจูงใจที่พัฒนาขึ้นในตัวตน ซึ่งจะแตกต่างกันไปไม่เหมือนกัน แรงจูงใจส่วนบุคคลมีรากฐานเกิดมาจากความต้องการทาง ร่างกายและความต้องการทางสังคมประกอบกัน แต่ความรุนแรงจะมากน้อยต่างกัน เช่น ในเรื่องของความต้องการสะสมสิ่งของต่าง ๆ เป็นต้น

เชียร์ศรี วิวิธสิริ และ กมลรัตน์ หล้าสุขงษ์ (สมชัย เจนจตุรงค์ 2542 : 14-18 อ้างอิง มาจาก เชียร์ศรี วิวิธสิริ. 2527 : 25 ; กมลรัตน์ หล้าสุขงษ์. 2528 : 227) ได้แบ่งแรงจูงใจ ตามเหตุผลเบื้องหลังในการแสดงออกของพฤติกรรมเป็น 2 ประเภท

1. แรงจูงใจภายใน ((Intrinsic Motivation) หมายถึง การที่บุคคลมองเห็นคุณค่าที่จะ กระทำด้วยความเต็มใจ หรือสภาวะของบุคคลที่มีความต้องการและอยากแสดงพฤติกรรมบางสิ่ง บางอย่างด้วยเหตุผลและความชอบของตัวเอง เช่น ความพอใจ ความสำเร็จ ความผิหวัง นักจิตวิทยาเชื่อว่าแรงจูงใจภายในมีความสำคัญกว่าแรงจูงใจภายนอก เพราะแรงจูงใจที่เกิดขึ้น ในตัวบุคคล ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จได้มากกว่า เช่น ความพอใจ ความสำเร็จ เป็นต้น แรงจูงใจภายในแบ่งออกได้เป็น ดังนี้

1.1 ความต้องการ (Need) กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 221) ได้ให้ความหมายไว้ว่าความต้องการเป็นสิ่งที่จำเป็นจะต้องได้รับเพื่อการดำรงชีวิตของอินทรีย์ เมอร์เรย์ (หุทัย อติชาติพงศ์. 2523 : 224: อ้างอิงมาจาก Murray. 1938) กล่าวว่าความต้องการของมนุษย์ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นจากภายในร่างกายหรือเกิดขึ้นจากสังคม จะมีความเท่าเทียมกัน หากเกิดขึ้นพร้อม ๆ กันจะไม่มีความต้องการใดความต้องการหนึ่งที่มีความสำคัญกว่าความต้องการอื่น ดังนั้นการเลือกแสดงพฤติกรรมตอบสนองความต้องการจึงไม่แน่นอนไม่สามารถระบุได้ว่าอินทรีย์จะเลือกตอบสนองต่อความต้องการใดก่อน แรธส์และเบอแรลล์ (Lefrancois. 1973 : 118; citing Rath and Burrell.) กล่าวถึงความต้องการความสำเร็จ มักจะเกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมสิ่งหนึ่งที่เขาพบก็คือ บุคคล ต้องการความสำเร็จในสิ่งที่เขาตั้งใจไว้ เช่นเดียวกับ เมอร์เรย์ กล่าวถึง ความต้องการทางจิตวิทยาของคนเราที่ต้องการเอาชนะสิ่งกีดขวางทั้งปวง ความต้องการพ้นจากความยากลำบาก ต้องการที่จะเอาชนะความล้มเหลว (Counteraction) ต้องการยอมรับนับถือ (Deference) ความต้องการสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น ต้องการที่จะให้ผู้อื่นรับรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง (Exhibition) ต้องการให้ผู้อื่นสนใจ (Succorance) ทางด้าน มาสโลว์ (Maslow. 1971) กล่าวถึง ความต้องการของมนุษย์ มีลำดับขั้นของความต้องการ (Hierarchy of Needs) ความต้องการของมนุษย์จะเป็นไปในลักษณะเรียงลำดับจากความจำเป็นมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด โดยมีความต้องการของร่างกายเป็นพื้นฐานขั้นแรกสำหรับความต้องการขั้นต่อ ๆ ไป เช่น ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Need) ได้แก่ ความหิว ความกระหาย เป็นต้น จะมีความสำคัญกว่าความต้องการความปลอดภัย (Safety Need) ได้แก่ ความมั่นคง ความอบอุ่น เป็นต้น มีความสำคัญมากกว่าความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Need) ได้แก่ ความรักแบบพี่น้อง ความรักเคารพบิดามารดา ความรักระหว่างเพศ ความต้องการการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ เป็นต้น จะมีความสำคัญมากกว่าความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Need) ได้แก่ การได้รับการยกย่องสรรเสริญจากสังคม เป็นต้น จะเป็นความต้องการที่มีความสำคัญมากกว่าความต้องการการยอมรับความสามารถของตนเอง (Self-Actualization) ได้แก่ ความอยากแสดงความสามารถที่มีอยู่สูงสุดของตนเองให้แก่ผู้อื่นในสังคม ความต้องการความเข้าใจ รวมทั้งความอยากรู้อยากเห็น เป็นต้น

สรุปว่า ความต้องการ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นภายในร่างกายหรือเกิดจากสังคม ไม่มีความต้องการใดความต้องการหนึ่งที่มีความสำคัญกว่าความต้องการในอีกสิ่งหนึ่ง ความต้องการแต่ละสิ่งจะมีลักษณะเท่าเทียมกันเสมอแต่จะมีลักษณะที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อได้รับความต้องการสิ่งหนึ่งแล้วก็就会有ความต้องการอีกสิ่งหนึ่งมาแทนความต้องการซึ่งไม่เคยได้รับความต้องการจากสิ่งนั้นมาก่อน

1.2 ความสนใจ (Interest) ทวี ท่อแก้ว และคนอื่น ๆ (2517 : 60) ความสนใจเป็นความรู้สึกอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล เมื่อมีสิ่งหนึ่งมาเร้าความรู้สึกอันนี้ อาจคงอยู่ต่อไป

ทั้ง ๆ ที่สิ่งเร้านั้นไม่ปรากฏในขณะนั้นแล้ว ความสนใจจึงเป็นลักษณะของความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล เป็นความสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีโอกาสเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ และมีความมุ่งมั่นที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จ

ประเภทของความสนใจ

1. ความสนใจภายใน ความสนใจชนิดนี้เกิดขึ้นกับบุคคลตามธรรมชาติ คล้ายสัญชาตญาณ รู้สึกพอใจและสนใจอยากคิดอยากทำ เพราะการกระทำในสิ่งนั้นไปช่วยสนองความต้องการที่บุคคลรู้สึกว่าเป็นจะต้องทำให้สำเร็จลุล่วงไป

2. ความสนใจภายนอก ความสนใจนี้เกิดขึ้นภายหลัง หรือเป็นสิ่งที่หามาได้โดยปฏิกิริยาชอบใช้และคิดว่าเป็นชนิดที่ได้ผลดี สาเหตุเกิดขึ้นมาจากหลายสถานการณ์ เช่น ความหวังว่าจะได้รับรางวัล ได้รับเกียรติยศ หรือได้รับสิทธิพิเศษ

สาเหตุของความสนใจของนักศึกษา (ประยูรศรี มณีสร. 2532 : 270)

1. เนื่องจากมองเห็นคุณค่าของสิ่งเหล่านั้น
2. มีความถนัดและมีประสบการณ์ต่อสิ่งนั้น
3. สิ่งนั้นมีความหมายต่อตนเองและสัมพันธ์กับชีวิตจริง
4. เกิดแรงจูงใจของสิ่งเร้า
5. สิ่งเหล่านั้นเป็นของแปลกใหม่ น่าตื่นเต้น

ความสนใจในการเลือกอาชีพของนักศึกษา ได้รับอิทธิพลมาจากการได้เห็น ได้ใกล้ชิดการทำงานของสมาชิกในบ้าน หรือจากเพื่อนวัยสูงกว่าซึ่งได้รับความสำเร็จในงานอาชีพ และอีกส่วนหนึ่งก็ได้รับอิทธิพลจากทัศนคติจากกลุ่มเพื่อนที่มีอาชีพต่าง ๆ และพบว่าในบางรายความสนใจในอาชีพของบิดามารดากับลูกไม่สอดคล้องกัน และจากการศึกษาของ สตรอง (Strong. 1951) ในการศึกษาระยะยาวเกี่ยวกับความสนใจในอาชีพ มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพที่เหมาะสมโดยพบว่า

1. คนทำงานในอาชีพใดอาชีพหนึ่ง จะได้คะแนนสูงในแบบทดสอบเกี่ยวกับอาชีพนั้นมากกว่าอาชีพอื่น
2. คนที่อยู่ในอาชีพใดอาชีพหนึ่งจะได้คะแนนสูงในอาชีพนั้นมากกว่าที่จะได้จากคนที่สนใจในอาชีพนั้นเท่านั้น
3. คนที่อยู่ในอาชีพใดอาชีพหนึ่ง จะได้คะแนนสูงในอาชีพนั้นมากกว่าคนที่คิดจะเปลี่ยนอาชีพนั้นไปยังอาชีพอื่น
4. คนที่อยู่ในอาชีพใดอาชีพหนึ่ง ต้องการเปลี่ยนไปยังอาชีพอื่นจะได้คะแนนในอาชีพอื่นมากกว่าคนที่อยู่ในอาชีพอื่น รวมทั้งอาชีพเดิมด้วย

สรุปว่า ความสนใจ เป็นลักษณะของความรู้สึกที่ติดต่อกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งอาจเกิดขึ้นภายในของบุคคล โดยธรรมชาติเป็นลักษณะคล้ายสัญชาตญาณ และที่เกิดจากภายนอก เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังจากได้รับปฏิกิริยาจากสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากระทบ อันเนื่องมาจากการมองเห็น

คุณค่าของสิ่งนั้นหรือมีความถนัด สิ่งนั้นมีความหมายต่อตนเองเป็นของแปลกใหม่ น่าตื่นเต้น และเกิดจากแรงจูงใจของสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต เป็นต้น

1.3 ความถนัด (Aptitude) ชาวล แพร์ตกุล. (2513 : 56) ความถนัด หมายถึง สมรรถวิสัยและทิศทางแห่งความเจริญงอกงามของสมอง หรือเป็นขีดระดับความสามารถ ขั้นสูงสุดของบุคคลที่เขาอาจมีได้ต่อการเรียนรู้ และฝึกฝนในวิทยาการและทักษะต่าง ๆ ถ้าหาก เขาได้รับการฝึกสอนและประสบการณ์ที่เหมาะสม กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2528 : 48) ให้ ความหมายของคำว่า ความถนัด เป็นความแตกต่างที่เกี่ยวกับการแสดงความสามารถในการ กระทำ กิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพของแต่ละบุคคลในการประกอบอาชีพ หรือการเลือกกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม ฮาล์น และแมคลีน (Hain and Maclean. 1955) ความถนัด เป็น ศักยภาพที่แฝงอยู่ในตัวบุคคลหรือสมรรถวิสัยที่ยังไม่ได้พัฒนางอกงามแต่เป็นรากฐาน ที่ทำให้ตัวบุคคลเกิดความสามารถและทักษะตลอดจนความสัมฤทธิ์ผลต่าง ๆ ได้

ความถนัดจึงเป็นความสามารถที่มีมาตั้งแต่กำเนิด และแฝงอยู่ในตัวบุคคลนั้นในการ ปฏิบัติหน้าที่การงาน หรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ อาจจะเป็นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลาย ๆ ด้านก็ ได้ หากบุคคลนั้นได้รับการฝึกฝน หรือได้รับประสบการณ์จากสิ่งนั้นในช่วงเวลาที่เหมาะสมทำ ให้เขาสามารถที่จะทำงานเหล่านั้นได้สัมฤทธิ์ผลหรืออย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ความสามารถ (Capability) ความสามารถของแต่ละบุคคลในการเรียนรู้จะมีความ แตกต่างกันไป ความสามารถเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาให้คนเราเป็นที่ยอมรับของสังคม และชีวิต ครอบครัว กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 187) แสดงความเห็นว่าคุณสามารถเป็นความรู้และ ทักษะที่บุคคลมีในปัจจุบันเป็นความสามารถที่นำมาใช้ได้รวมถึงศักยภาพของบุคคลในการเรียนรู้ และต้องมีการพัฒนาที่เพิ่มขึ้นตลอดเวลา

จรรยา ทองถาวร (2530 : 291-301) การพัฒนาความสามารถของวัยรุ่นเกี่ยวกับงาน การยอมรับของสังคมหรือชีวิตครอบครัวมี่ดังนี้

1. ความสามารถทางร่างกาย เป็นช่วงปรับตัวและการแก้ปัญหาที่ยุ่งยากต่าง ๆ เป็น ความสามารถทางร่างกาย

2. ความสามารถทางความว่องไว เป็นช่วงที่กระฉับกระเฉงว่องไวในการเรียน ทักษะการ เคลื่อนไหว สามารถที่จะคำนวณความสามารถของตนเองที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ สำเร็จได้

3. ความสามารถทางสมองที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ การหาเหตุผลและความคิดสร้างสรรค์

4. การชักจูง การยอมรับของกลุ่มสังคมเป็นสิ่งเร้าให้มีการพัฒนาความสามารถได้เร็ว ขึ้น

5. แบบบทบาท หลังจากจบการศึกษา บทบาทผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่เลียนแบบบทบาจาก ผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นบิดามารดา เพื่อนร่วมงาน หรือผู้บริหาร เป็นต้น

สรุปว่า อุปสรรคที่มีต่อการพัฒนาความสามารถของบุคคล ก็คือการวางรากฐานที่ยังไม่เพียงพอ งานอาชีพที่ยังฝึกฝนไม่ดีและไม่มีความเข้าใจ ซึ่งทำให้บุคคลวัยนี้ต้องใช้เวลา และความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อม อุปสรรคทางด้านสุขภาพร่างกายที่ไม่แข็งแรงสมบูรณ์ การปฏิบัติไม่สัมพันธ์กับสิ่งที่เคยเรียนมา การฝึกฝนที่ได้รับจากบ้านหรือโรงเรียนไม่สัมพันธ์กับภาคปฏิบัติ และอิทธิพลของกลุ่มมากเกินไป การปรับตัวเข้ากับอาชีพ พบว่าบางคนปรับตัวให้เข้ากับความต้องการและความโกรธเคืองกับอาชีพที่ไม่เปิดโอกาสให้เขาได้แสดงความสามารถ การเลือกอาชีพของคนหนุ่มสาวส่วนใหญ่จะได้รับการฝึกฝนสำหรับการทำงานหลังจากจบการศึกษาตามหลักสูตร หวังที่จะได้ทำงานอย่างที่ต้องการแต่งานที่ต้องการนั้นไม่มีให้เลือก หรือมีงานที่ตนเองขาดคุณสมบัติไม่ได้รับการฝึกฝนทางด้านนั้นมาก่อน

1.5 ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิม (Early Experience) กมลรัตน์ หล้าสูงรังษ์ (2528 : 233) ประสบการณ์เดิม ก็คือ ภูมิหลังของบุคคลนั่นเองที่มีอยู่เดิมไม่ว่าจะเป็น ด้านความรู้ ความเข้าใจที่เป็นพื้นฐานต่อสิ่งที่กำลังจะกระทำอยู่ว่ามีลักษณะการกระทำสิ่งนั้นมาก่อน มีจำนวนบ่อยครั้งเพียงใดในการฝึกฝนทั้งในด้านทักษะและความชำนาญ จำเนียร ช่วงโชติ (2519 : 85) กล่าวว่าความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมก็คือ การนำความคิด ความรู้ และการกระทำที่ได้เคยปรากฏแก่ผู้นั้นมาแล้วในอดีต ซึ่งมีความสำคัญมากในการช่วยตีความหรือแปลความหมายของอาการสัมผัสได้โดยแจ่มชัดจะมีลักษณะที่เป็นความรู้ที่แน่นอนถูกต้องชัดเจน และมีปริมาณมาก รู้หลายอย่างจึงจะช่วยแปลความหมายต่าง ๆ ได้สะดวกและถูกต้องดี ส่วนทางด้านของ ทวี ท่อแก้ว (2517 : 32) กล่าวว่า การที่นักศึกษาจะเรียนรู้เรื่องหนึ่งเรื่องใดได้ดีนั้นจะต้องมีความรู้เป็นทุนอันจำเป็นต่อการเรียนรู้เรื่องนั้นอย่างเพียงพอ จึงจะสามารถเรียนรู้ได้ดี

ดังนั้นหากบุคคลใดที่มีประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมมากเท่าใดย่อมทำให้บุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะเรียนรู้ได้ดีกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อยเพราะประสบการณ์เดิมจะช่วยส่งเสริมให้บุคคลนั้นได้เปรียบในการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและสัมฤทธิ์ผล

2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) หมายถึง สภาวะของบุคคลที่ได้รับการกระตุ้นจากภายนอก ทำให้มองเห็นจุดหมาย และนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมของบุคคลโดยทั่วไป พฤติกรรมของบุคคลมักจะได้รับการจูงใจจากภายนอก เช่น การให้รางวัล การแข่งขัน การลงโทษ การตำหนิ การยกย่องชมเชย เป็นต้น

จากการศึกษา ค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเภทของแรงจูงใจ สรุปได้ว่า แรงจูงใจสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ แรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก แรงจูงใจภายใน เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากภายในตัวบุคคล เช่น ความต้องการ ความพึงพอใจ ความรู้สึกว่าตนเองมีค่าความสำเร็จที่มีผลต่อการกระตุ้นหรือสิ่งเร้าที่ชักนำให้นักศึกษาตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เพื่อบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ส่วนแรงจูงใจภายนอกนั้นเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากภายนอกตัวบุคคล เช่น สิ่งแวดล้อม หรือสถานภาพทางสังคม การดำรง

ตำแหน่ง การยอมรับของคนในสังคม การมีงานทำที่มั่นคง โอกาสในการเลือกงานทำได้ง่ายขึ้น การมีรายได้ที่สูงกว่า การมีเกียรติและชื่อเสียงในสังคมและโอกาสได้ช่วยเหลือสังคม เป็นต้น

8. แนวความคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อ

แรงจูงใจที่ส่งผลหรืออิทธิพลโดยตรงต่อการศึกษา คือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน เป็นความต้องการทางจิตใจของมนุษย์ที่จะเอาชนะอุปสรรคฝ่าฟันกระทำการที่ยาก ๆ ให้ประสบผลสำเร็จเป็นความปรารถนาที่จะกระทำการใด ๆ ให้สำเร็จโดยเร็วที่สุด และได้ผลดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่สูงจะบรรลุผลสำเร็จในการศึกษาและมีความมานะพยายามที่จะศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป (ประหยัด ทองมาก. 2529 : 48)

ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา (2526 : 32) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาว่า แรงจูงใจในการศึกษาของบุคคลในแต่ละระดับ จะแตกต่างกันออกไปตามวัย ฐานะ และโอกาส ความคิดเกี่ยวกับการเรียน อาจจะเริ่มมีแนวหันเหเข้าสู่ผลได้ทางเศรษฐกิจ เช่น จะเรียนในสาขาที่หางานทำได้ง่าย มีรายได้ดี ไม่ต้องทำงานหนัก และที่สำคัญก็คือ ต้องเป็นงานประเภทที่ตนมีใจรัก และชอบที่จะทำด้วย เป็นต้น

พจน์ สะเพียรชัย (2526 : 8) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาว่านับวันจะมีแนวโน้มสูงขึ้นตามลำดับ ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากความต้องการของผู้เรียน ส่วนหนึ่งมาจากค่านิยมในปริญญา และอีกส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการมีและไม่มีการหางานทำ ซึ่งจากการพิจารณาการศึกษาที่ผ่านมา ๆ มาปรากฏชัดอย่างหนึ่งคือ การศึกษาได้รับการยอมรับให้เป็นปัจจัยพื้นฐานอีกประการหนึ่งที่จะทำให้ชีวิตเป็นชีวิตที่สมบูรณ์ เช่นเดียวกับปัจจัยด้านอาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม เมื่อทุกคนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษาเช่นนี้ ทุกคนจึงต้องการไฝหา

ปฐม นิคมานนท์ (2528 : 321) กล่าวว่าเหตุจูงใจให้ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนเหตุหนึ่งคือเหตุจูงใจด้านอาชีพ (Vocational Motives) เป็นเหตุผลที่สำคัญและชัดเจนที่สุดโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใหญ่วัยต้นหรือคนหนุ่มสาวเข้าเรียน เพราะต้องการพัฒนาตนเองทั้งด้านอาชีพ และด้านความรู้ เพื่อจะได้หางานง่ายขึ้นประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (2525 : 19-20) ได้กล่าวถึงเหตุจูงใจในการศึกษาว่า ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. สภาพฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน
2. ทุนทรัพย์ที่ใช้ในการศึกษามากหรือน้อยต่างกัน
3. คุณภาพของการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน
4. ภูมิลำเนาของสถานศึกษาที่อยู่ในส่วนกลางหรือภูมิภาค

5. ความมีชื่อเสียงของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

ปัจจัยทั้ง 5 ประการดังกล่าว เป็นผลให้บุคคลมีเหตุจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อต่างกัน

อนันต์ กรุแก้ว (สว่างจิตร พัทธมณีปกรณ์. 2541:3; อ้างอิงมาจาก อนันต์ กรุแก้ว. 2527:3) กล่าวว่า การที่นักศึกษาสนใจเลือกเรียนสาขาวิชาชีพเพิ่มมากขึ้นทุกปีนั้น ก็เป็นเหตุผลมาจากนักเรียนและผู้ปกครองมีความเข้าใจในเรื่องงานอาชีพมากขึ้น โดยเมื่อเรียนสำเร็จทางอาชีวศึกษาแล้ว จะสามารถหางานทำและเลี้ยงตนเองได้ อีกทั้งผู้ที่มีความสามารถปานกลางก็สามารถที่จะเรียนออกไปประกอบอาชีพได้

ดาเคนวัลด์ (สุนทร โคตรบรรเทา, 2530 : 149 ; อ้างอิงมาจาก Darkenwald. 1982) ได้กล่าวถึงเหตุผลในการเรียนของผู้ใหญ่ว่า เพื่อปรับปรุงการทำงานหรือความก้าวหน้าในอาชีพ และเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพ หรือความพึงพอใจในบทบาทของพ่อแม่หรือสามี ภรรยา

9. ทฤษฎีการเลือกอาชีพและพัฒนาด้านอาชีพ

ไทต์แมน และโอ ฮารา (สมชัย เจนจตุรงค์. 2542 : 21 ; อ้างอิงมาจาก Tolbert. 1974 : 40-41 ; Citing Tiedeman and Hara. 1963) มีแนวคิดว่าการตัดสินใจเลือกอาชีพและการปรับตัวในอาชีพเป็นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และได้มีการพัฒนามาเป็นระยะเวลายาวนาน แบ่งเป็นขั้น ๆ ได้ดังนี้

1. ขั้นการคาดคะเน ประกอบด้วย

1.1 ขั้นสำรวจ (Exploration) บุคคลจะสำรวจตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ความต้องการ และสำรวจลักษณะด้านวิชาและลักษณะอาชีพ

1.2 ขั้นก่อตัวของความคิด (Crystallization) หลังจากประเมินตนเองและอาชีพแล้วจะสรุปเป็นแนวคิดเพื่อตัดสินใจเลือกอาชีพ

1.3 ขั้นลองเลือกอาชีพ (Choice) บุคคลจะลองตัดสินใจเลือกอาชีพหรือสาขาวิชาชีพ

1.4 ขั้นพิจารณารายละเอียดเพื่อความกระจ่างชัดเจนในการที่จะตัดสินใจ (Clearification) บุคคลจะหารายละเอียดเพิ่มเติม เพื่อช่วยในการตัดสินใจที่แน่นอน

2. ขั้นประกอบอาชีพและปรับตัวในอาชีพ แบ่งเป็น

2.1 ขั้นนำตนเองเข้าสู่การศึกษาหรืออาชีพ (Induction) บุคคลจะเข้าศึกษาหรือมีอาชีพตามที่ตนเลือกแล้ว

2.2 ขั้นเปลี่ยนแปลงและปรับปรุง (Reformation) ถ้าบุคคลไม่ประสบผลสำเร็จหรือมีปัญหา บุคคลจะปรับปรุงหรือสำรวจตนเองและอาชีพใหม่ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจที่เหมาะสมต่อไป

2.3 ชั้นความมั่นคงในการประกอบอาชีพ (Intergration) ถ้าบุคคลจะประสบความสำเร็จจะเป็นกำลังใจให้เขาเจริญก้าวหน้าต่อไป

แฟรงค์ พาสัน (Crites. 1969 : 299) กล่าวถึงหลักการเลือกอาชีพไว้ ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ตนเอง โดยบุคคลจะวิเคราะห์คุณสมบัติต่าง ๆ และองค์ประกอบของตนเอง เช่น ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพการณ์ต่าง ๆ ในครอบครัว

2. การวิเคราะห์อาชีพ โดยบุคคลจะแสวงหาความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพ เช่น ความรู้เกี่ยวกับลักษณะอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงานเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ รายได้ ความมั่นคงและโอกาสก้าวหน้าทางด้านอาชีพต่าง ๆ

3. การใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยอาศัยหลักเกณฑ์วิเคราะห์ตนเอง และวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน

จากแนวความคิดของบุคคลต่าง ๆ สรุปได้ว่าการที่บุคคลแต่ละคนก่อนที่จะตัดสินใจเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่งนั้น จะต้องพิจารณาตนเองว่ามีความเหมาะสมกับอาชีพนั้นหรือไม่ เช่น ความถนัด ความรู้ ความสามารถที่มีอยู่ของตนเองนั้นเหมาะสมกับอาชีพนั้นหรือไม่ หากพบว่ายังขาดความพร้อมทางด้านคุณวุฒิ และคุณสมบัติดังกล่าว บุคคลนั้นก็จะแสวงหาสิ่งที่ขาดหรือสิ่งที่ไม่พร้อมเหล่านั้นจะได้นำมาปรับปรุงตนเองเพื่อนำตนก้าวไปสู่สิ่งที่คาดหวังและก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามที่ได้ตั้งใจไว้

10. การเลือกและการเตรียมตัวเพื่องานอาชีพ

พลาโต (วิจิตพาณี วัฒนสินธุ์ และคนอื่น ๆ 2519 : 139 ; อ้างอิงมาจาก Plato. 1950) กล่าวในหนังสือ Republic เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเลือกของแต่ละบุคคลเพื่อประกอบอาชีพต่าง ๆ เริ่มจากการที่แต่ละบุคคลได้รับการเรียนขั้นพื้นฐานของแต่ละบุคคลมาก่อน เพื่อที่จะแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นมีสติปัญญาที่ดีในการที่จะได้รับเลือกให้เรียนขั้นสูงต่อไป

วิลเลียมส์ (วิจิตพาณี วัฒนสินธุ์ และคนอื่น ๆ 2519 : 10 ; อ้างอิงมาจาก William. 1956) ได้ทำการทดลองและจัดความแตกต่างระหว่างบุคคลในแต่ละวัยพบว่าแต่ละบุคคลจะมีความรู้ไม่เท่ากัน คนทุกคนจะต่างกันในเรื่องความถนัด ความสามารถพิเศษ ความสนใจ ทักษะคติ ตลอดจนบุคลิกภาพ

ในปัจจุบันการเลือกอาชีพเป็นเรื่องยากที่สุดสำหรับคนหนุ่มสาว องค์ประกอบที่ทำให้การเลือกอาชีพลำบากมากขึ้นสำหรับคนหนุ่มสาว คือ

1. จำนวนงานที่เพิ่มมากขึ้นดีกว่าที่เคยเลือกไว้
2. ทักษะของงานแต่ละอย่างเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว เพราะเหตุของเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย
3. ไม่มีการยึดหยุ่นตารางเวลาทำงาน

4. เป็นไปไม่ได้ที่จะเปลี่ยนงาน เพราะเตรียมตัวสำหรับอาชีพนั้นมานาน
5. การแยกอาชีพออกเป็นเพศชายและเพศหญิง
6. ต้องการงานที่เป็นตัวของตัวเอง
7. งานที่ทำไม่มีสวัสดิการ
8. ขาดประสบการณ์และความสามารถในการทำงาน
9. การศึกษาดำรงงานที่มีอยู่

การเลือกอาชีพและการเตรียมตัวเพื่ออาชีพสรุปได้ว่า การเลือกอาชีพของแต่ละบุคคลมีความสำคัญยิ่งเนื่องจากอาชีพที่มีความหลากหลาย การพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีความทันสมัย การนำเทคโนโลยีใหม่เข้ามาใช้มากขึ้น มีการแบ่งงานตามเพศ การขาดประสบการณ์และความสามารถของแรงงาน สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพและการเตรียมตัวเพื่ออาชีพ ซึ่งมีผลทำให้คนหนุ่มสาวในยุคนี้ต้องการเพิ่มพูนความรู้ ต้องการเสริมสร้างประสบการณ์ ความรู้ความสามารถ และบุคลิกภาพเพื่อที่จะนำสิ่งเหล่านี้ไปใช้ในหน้าที่การงาน สร้างความมั่นคงและความก้าวหน้าให้กับตนเอง

บทบาทและหน้าที่ของงาน

บทบาทและหน้าที่ของงานมีส่วนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลนั้น ที่สำคัญประกอบไปด้วย

1. คุณลักษณะที่สำคัญของงาน

1.1 การสนองความมั่นคงทางเศรษฐกิจ หน้าที่พื้นฐานของงานคือ สนองบทบาทที่สำคัญประการหนึ่งของบุคคล ได้แก่ความสามารถในการเลี้ยงชีพยังชีพได้ด้วยตนเอง และสามารถเลี้ยงครอบครัวได้

1.2 การเสริมสร้างการรู้จักตนเอง

1.3 การสนองความรู้สึกมีคุณค่า มีเกียรติมีศักดิ์ศรี ผลงานของบุคคลเป็นเครื่องยืนยันความสามารถของบุคคลในการควบคุมตนเองและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้รวมถึงผลงานที่ทรงคุณค่า เป็นประโยชน์ต่อสังคม ทำให้รู้สึกว่าตนมีคุณค่ามีคุณประโยชน์ และเป็นที่ยอมรับนับถือยกย่อง

1.4 การสนองความต้องการทางสังคม อาชีพของบุคคลมีบทบาทที่สำคัญยิ่งในการกำหนดฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมของบุคคลทั่วไป สถานะทางสังคมของบุคคลขึ้นอยู่กับอาชีพของหัวหน้าครอบครัวเป็นสำคัญ

2. อิทธิพลของอาชีพต่อการดำรงชีวิต

อาชีพที่บุคคลเลือก เป็นตัวกำหนดการดำเนินชีวิตของบุคคลและสังคมที่สำคัญ

3 ประการ ได้แก่ (Hoppock. 1967)

2.1 ความมั่นคงในงาน อาชีพที่บุคคลเลือกจะเป็นตัวกำหนดได้พอสมควรว่าบุคคลจะมี แนวโน้มที่จะตกงานและว่างงานได้ง่าย หรือโอกาสว่างงานมีน้อย อาชีพบางอาชีพ

เป็นที่ต้องการ เป็นความจำเป็นในสังคมชุมชน ผู้ที่ยึดอาชีพเหล่านี้ย่อมมีโอกาสก้าวหน้าอย่างมั่นคงได้มาก และมีโอกาสว่างงานหรือตกงานได้น้อย ฉะนั้นอาชีพที่บุคคลเลือกจึงมีผลต่อสภาวะการครองชีพ ฐานะและความมั่นคงในชีวิตของบุคคลซึ่งมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตทุกด้านไม่ว่าจะเป็นการปรับตัวด้านอารมณ์ส่วนตัวและสังคม ไม่ว่าจะเป็นการปรับตัวในชีวิตสมรสและชีวิตครอบครัว

2.2 ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในงาน ที่สำคัญคือความสามารถในการทำงานที่ได้รับมอบหมายนั้นอย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้นองค์ประกอบที่สำคัญของความสำเร็จในงานก็คือการเลือกอาชีพที่ใช้ความสามารถและความถนัดของบุคคลให้มากที่สุดและใช้ข้อบกพร่องของคนให้น้อยที่สุด

2.3 ความพึงพอใจในงาน อาชีพที่บุคคลเลือกขึ้นอยู่กับขอบเขตของงานว่าจะสนองความต้องการของบุคคลได้ในขณะนี้ หรือมีแนวโน้มที่จะสนองความต้องการในอนาคตซึ่งขึ้นอยู่กับสัดส่วนระหว่างสิ่งที่ได้รับ และความต้องการที่จะได้รับจากอาชีพนั้น ๆ สิ่งเหล่านี้อาจทำให้พบกับความพึงพอใจ ความสนุกสนานหรือความเบื่อหน่ายท้อแท้ในงาน ฉะนั้นการตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างชาญฉลาดย่อมหมายถึง การเลือกอาชีพที่ทำให้บุคคลพบความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตเป็นส่วนใหญ่ และงานที่จะช่วยให้บุคคลมีความสุขมีความพึงพอใจในชีวิตได้นั้น มีช่วงเวลาที่เพียงพอแต่สอดคล้องกับความถนัดและความสามารถของบุคคลเท่านั้น ยังต้องสนองตอบความต้องการทางใจ สอดคล้องกับความสนใจ และบุคลิกภาพเฉพาะตัวที่แตกต่างกันด้วย บางคนอาจมีความต้องการระดับสูงในด้านเศรษฐกิจ บางคนในด้านเกียรติยศชื่อเสียงบางคนในด้านความเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง บางคนชอบพบปะติดต่อกับผู้คน และบางคนอาจชอบทำงานตามลำพัง

สรุปได้ว่า บทบาทและหน้าที่ของงานเป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลนั้นสามารถสนองความมั่นคงทางเศรษฐกิจเสริมสร้างคุณค่า ความมีเกียรติมีศักดิ์ศรีให้บุคคลนั้นมีความมั่นคงในหน้าที่การงาน ได้รับความพึงพอใจ ความสุข และความสำเร็จในหน้าที่การงาน

11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อ มีผู้ศึกษาดังนี้

สุวิมล ดีลัน (2521 : 45) ได้ทำการวิจัยองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดโรงเรียนรัฐบาลจังหวัดอุบลราชธานีพบว่า องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในด้านเหตุผลส่วนตัวที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียน คือ ต้องการประกอบอาชีพที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ รองลงมาคือต้องการประกอบอาชีพที่อาศัยความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ ต้องการแผนการเรียนที่ง่ายกว่าแผนการเรียนที่อื่น ๆ

องค์ประกอบทางด้านบุคคลมีอิทธิพลต่อการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนมากที่สุด ได้แก่ บิดามารดา หรือผู้ประกอบการด้านการเงินมีฐานะดีพอที่จะอุดหนุนให้เรียนต่อจนสำเร็จ การศึกษา ชั้นสูงเท่าที่ต้องการได้ รองลงมาคือ ครู อาจารย์แนะแนว และตามพี่ ๆ น้อง ๆ หรือญาติสนิทตามลำดับ

ณรงค์ เทียนสง (2526 : 24) ได้ศึกษาเหตุผลที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนต่อในสถานศึกษา พบว่า ผู้ใหญ่มีเหตุผลที่แตกต่างกัน เช่น เพื่อสร้างอนาคต เพื่อแยกสถานภาพชีวิตของตนให้สูงขึ้น เพื่อเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อเพิ่มความก้าวหน้า และเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ต้องการเป็นคนฉลาดเหมือนคนอื่น และต้องการเรียนให้สูงขึ้น

เสริมศิริ อัมพภูมิพันธ์ (สมชัย เจนจตุรงค์. 2542 : 26 ; อ้างอิงมาจาก เสริมศิริ อัมพภูมิพันธ์. 2531 : 1580) เกี่ยวกับเรื่องเป้าประสงค์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะเศรษฐศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พบว่าบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดเป้าประสงค์แห่งชีวิตมากที่สุดคือ ตัวนักศึกษาเอง รองลงมาคือ บิดามารดา ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ เพื่อนและคนรัก ตามลำดับ

ณัฐวุฒิ ธรรมกุลมงคล (2534 : 129-130) ที่ศึกษาองค์ประกอบด้านแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนประเภทการศึกษานอกระบบ ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนด้านการเรียนเพื่อรู้มากที่สุด คือมาเรียนเพราะต้องการความรู้ใหม่ ๆ รู้ถึงคุณค่าของการศึกษา ประารถนาที่จะเรียนในสิ่งที่ตนเรียนได้มีความสนใจในวิชาที่เรียน

สุชิน นพเกต (2534 : 5) ได้ให้ทรรศนะในกรณีที่มีผู้ต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทกันเป็นจำนวนมาก เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันว่า การศึกษาต่อปริญญาโทเป็นแฟชั่นอย่างหนึ่งในสังคมปัจจุบันว่า เป็นเรื่องของนักศึกษาที่พยายามจะต้องพัฒนาตนเอง เพราะปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจดีขึ้น ทำให้การแข่งขันค่อนข้างสูง การได้พัฒนาตัวเองก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะสามารถทำให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงานได้

สุพจน์ นฤมล (2534 : 623) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 : กรณีศึกษาจังหวัดยโสธร และจังหวัดระยอง แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันที่อยู่ในจังหวัดพื้นที่เขตอุตสาหกรรมมีความคิดเห็นในการตัดสินใจเลือกสายในการเรียนต่อของนักเรียนต่างกัน

เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : 82) ทำการวิจัยเกี่ยวกับ การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าอาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

เดือนใจ เกตุษา (2535 : 16) ได้ศึกษาองค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกสมัครเข้าเป็นนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2532 พบว่า

องค์ประกอบสำคัญ 7 อันดับแรกที่ทำให้นักศึกษาตัดสินใจเลือกสมัครเข้าเป็นนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยเรียงจากอันดับความสำคัญมากไปหาน้อยดังนี้

1. เพราะบัณฑิตที่จบจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้รับการยอมรับจากสังคมเท่าเทียมกับบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยอื่น
2. เพราะค่าหน่วยกิตถูกกว่าสถาบันการศึกษาเอกชน
3. เพราะมหาวิทยาลัยรามคำแหงไม่จำกัดเวลาเรียน
4. เพราะสามารถทำงานหารายได้ขณะที่กำลังศึกษาเล่าเรียน
5. เพราะได้รับการยอมรับจากสังคมเท่าเทียมกับมหาวิทยาลัยอื่น
6. เพราะมีโอกาสสำเร็จการศึกษาได้ก่อน 4 ปี เนื่องจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงเปิดสอนภาคฤดูร้อน 2 ครั้ง และยังเปิดโอกาสให้นักศึกษาสอบซ่อมได้อีกด้วย
7. เพราะการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้มาตรฐานเท่าเทียมกับมหาวิทยาลัยอื่น

ทรงวุฒิ วัฒนขจร (2535 : 13) กล่าวว่า แรงจูงใจที่ทำให้ผู้ใหญ่สนใจเข้าเรียนหรือเข้าร่วมกิจกรรม นับว่าเป็นข้อมูลที่สำคัญที่นำมาใช้ประกอบการพิจารณาเพื่อวางแผนจัดทำหลักสูตรตลอดจนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการศึกษาผู้ใหญ่ การพยายามหาความรู้หรือการคาดคะเนเกี่ยวกับเหตุจูงใจดังกล่าว จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ครูหรือนักศึกษาผู้ใหญ่พึงกระทำ เพราะจะช่วยให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตรงกับความประสงค์ของผู้เรียน และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้ตรงทิศทางยิ่งขึ้น

ทองหล่อ นาคหอม (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2533-2534 ในด้านหน้าที่ราชการ ด้านสถาบัน ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านอิทธิพลการชักจูงจากบุคคลและสื่อ และด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษาผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการเข้าเรียนต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกการบริหารการศึกษาโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แรงจูงใจอันดับแรกคือ ด้านเหตุผลส่วนตัว รองลงมาคือ ด้านหน้าที่ราชการ ด้านสถาบัน ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษาและด้านอิทธิพลการชักจูงจากบุคคลและสื่อตามลำดับ

รังรอง สีทองดี (2535 : 253) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนิสิตปริญญาโทภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่า นิสิตที่มีเพศ อายุ สถานภาพ สมรส และอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อไม่แตกต่างกันแต่นิสิตที่เรียนวิชาเอกต่างกัน มีแรงจูงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุวิมล ไชยเพชร (2536 : 79) ทำการวิจัยแรงจูงใจในการเข้าเรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนประเภทศึกษานอกระบบในกรุงเทพมหานคร พบว่าความต้องการความก้าวหน้าในอาชีพเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

นวลฉวี วิศาลศิริกุล (2538 : 85) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร พบว่า แรงจูงใจ 6 ด้าน คือ ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่ ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน และด้านการเรียนเพื่อรู้ เป็นแรงจูงใจในระดับปานกลาง นักศึกษาที่มีเพศต่างกันเลือกเรียนหมวดวิชาต่างกันมีแรงจูงใจต่างกัน นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน สถานภาพสมรสต่างกัน วุฒิกการศึกษาต่างกัน รอบการเรียนต่างกัน และมีอาชีพและรายได้ต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนไม่แตกต่างกัน

ชัยวัฒน์ ยืนยาว (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักเรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับประถมศึกษาวิธีทางไกลจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในการเข้าเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แรงจูงใจในระดับมาก 3 ด้านคือ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านอาชีพและด้านสังคม แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว นักศึกษามีแรงจูงใจในการเข้าเรียนระดับมากได้แก่ต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ที่สูงขึ้น ต้องการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ต้องการเพื่อเป็นบันไดไปสู่ความก้าวหน้าในอาชีพ เรียนเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นและต้องการได้ประกาศนียบัตร

อุไรวรรณ โพธิเวชเทวัญ (2539 : 75) ได้ศึกษาสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า สิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาของนิสิต รวม 5 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านความสนใจและความถนัด ด้านความคิดเห็นส่วนตัว ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง นิสิตที่มีเพศต่างกันและผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกันมีสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนไม่แตกต่างกัน ส่วนนิสิตที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาสิ่งจูงใจเป็นรายข้อแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง 10 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

1. สนใจประกอบอาชีพทางธุรกิจ
2. มีความศรัทธาในชื่อเสียงของสถาบันที่เปิดสอน
3. สามารถไปประกอบอาชีพอื่น
4. ชอบเรียนวิชาเกี่ยวกับธุรกิจ
5. ต้องการประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว
6. เห็นความก้าวหน้าของผู้ทำงานด้านธุรกิจ
7. โอกาสในการสอบเข้าเรียนมีสูง
8. เห็นความสำเร็จของบุคคลที่มีชื่อเสียงในวงการธุรกิจ
9. สร้างทางเลือกในการเลือกอาชีพ
10. ขยายโลกทัศน์ของตนเองทางธุรกิจ

ส่วนสิ่งจูงใจที่มีระดับต่ำ มี 2 ข้อ คือ

1. คนส่วนมากเลือกเรียน
2. ชอบเรียนวิชาครูจบไปแล้วจะได้เป็นครูธุรกิจ

สมพงศ์ จิตจรสอำพัน (2540 : 78) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อ สายวิชาบริหารธุรกิจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านลักษณะของงานที่เกี่ยวข้องกับงานที่ต้องการ และด้านคุณลักษณะของสถาบันเป็นองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในระดับมาก นักศึกษาที่เลือกสาขาวิชาต่างกัน มีองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจด้านคุณลักษณะส่วนตัวและด้านลักษณะของงานที่เกี่ยวข้องกับงานที่ต้องการแตกต่างกัน นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีองค์ประกอบที่เป็น แรงจูงใจทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน

อัญชลี พวงสมบัติ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์ คณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการประกอบอาชีพมีแรงจูงใจสูงเป็นอันดับ 1 ด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพ ที่เป็นอยู่มีแรงจูงใจต่ำที่สุด

ณัฐนันท์ ธรรมธรา (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องแรงจูงใจการเข้าเรียนวิชาทหารรักษาดินแดนของนักศึกษาหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาวิชาทหารหญิงมีแรงจูงใจรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าแรงจูงใจด้านการเรียนเพื่อรู้อยู่ในระดับมาก เป็นอันดับที่ 1 ด้านช่วยเหลือสังคม ด้านการพัฒนาตนเอง และหลีกเลี่ยงความเบื่อหน่าย ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นอยู่ในระดับมากและด้านทำตามความคาดหวังของผู้อื่นอยู่ในระดับปานกลาง

ปรีดา บุญยพุทธิ (2541 : 48) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิธีเรียนทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนที่จบการศึกษาก่อนจบมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี พบว่า ระดับแรงจูงใจโดยรวม 6 ด้านอยู่ในระดับสูง คือ ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการหนีจากสภาพที่เป็นอยู่ ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชนและด้านการเรียนเพื่อรู้ นักเรียนที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ระดับรายได้ อาชีพต่างกัน มีระดับแรงจูงใจไม่แตกต่างกัน

สว่างจิตร์ พัทธมณีปกรณ์ (2541 : 48) ได้ศึกษาเหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับเหตุจูงใจด้านความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ด้านการยอมรับในสังคม และด้านความถนัด ความสนใจในวิชาชีพเป็นเหตุจูงใจระดับมาก โดยมีด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นเหตุจูงใจ

น้อย นักศึกษาที่จบจากสถาบันต่างกัน มีประสบการณ์เดิมด้านคอมพิวเตอร์ต่างกัน อาชีพของบิดามารดาต่างกัน ภูมิสำเนาต่างกันมีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนไม่แตกต่างกัน

กึ่งแก้ว เอี่ยมแฉล้ม (2542 : 65) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีทัศนะเกี่ยวกับสภาพการจัดการสอนโดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านครูผู้สอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันและสาขาวิชาต่างกัน มีทัศนะโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พันโทเปรมชัย สโรบล (2542 : 68) ได้ศึกษาเหตุจูงใจในการศึกษาต่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของนักเรียนเตรียมทหาร พบว่า เหตุจูงใจ 6 ด้าน คือ ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านสังคม ด้านเกียรติยศชื่อเสียง ด้านการประกอบอาชีพ ด้านความสนใจของตนเอง และด้านการทำตามความต้องการของผู้อื่น เป็นเหตุจูงใจในระดับมาก นักเรียนเตรียมทหารที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา รายได้ของครอบครัว หรือผู้ปกครองต่อเดือนและการได้รับความรู้เกี่ยวกับโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (ชนิดา เพชรทองคำ. 2542 : 26-27 ; อ้างอิงมาจาก ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2522) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสำรวจสภาพและความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีใหม่ ปีการศึกษา 2522 คณะครุศาสตร์ จำนวน 345 คน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาต่อมหาวิทยาลัย 5 ประการแรกไว้ดังนี้ คือ หาความรู้ให้มากที่สุดนำความรู้ไปประกอบอาชีพ ทำประโยชน์ให้แก่สังคม หาประสบการณ์และเรียนให้สำเร็จ นอกจากจุดมุ่งหมายหลักที่นิสิตแสดงออกนี้แล้ว จุดมุ่งหมายที่ซ่อนเร้นอยู่ก็อาจมีหลายประการ เช่น ความนิยมในปริญญา ความยกย่องในสังคม โอกาสในการทำงาน ความต้องการของครอบครัว

ยนต์ ชุ่มยิ้ม (ชนิดา เพชรทองคำ. 2542 : 28-29 ; อ้างอิงมาจาก ยนต์ ชุ่มยิ้ม. 2525) ได้ทำการวิจัยเรื่อง องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจให้เลือกเรียนครู ของนักศึกษาในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออก 4 แห่ง คือ วิทยาลัยครูเพชรบุรี วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึงราชบุรี วิทยาลัยครูนครปฐมและวิทยาลัยครูกาญจนบุรี จำนวน 800 คน ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในระดับสูงคือ องค์ประกอบที่เกี่ยวกับลักษณะของงานและองค์ประกอบที่เกี่ยวกับตัวนักศึกษา ส่วนองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในระดับต่ำ คือ องค์ประกอบที่เกี่ยวกับครู อาจารย์ สถานที่เรียน สังคม และองค์ประกอบที่เกิดจากบิดา มารดาหรือญาติ นอกจากนี้ ผลการวิจัยเปรียบเทียบแรงจูงใจของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาชายหญิงและนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนก่อนเข้าเรียนแตกต่างกัน มีลักษณะแรงจูงใจในการเลือกเรียนครูไม่แตกต่างกัน แต่มีแนวโน้มว่านักศึกษาหญิงจะมีลักษณะแรงจูงใจในการเลือกเรียนครูสูงกว่านักศึกษาชาย

สมชัย เจนจตุรงค์ (2542 : 64) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานครพบว่า แรงจูงใจในการศึกษาต่อ 4 ด้าน ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการสนับสนุนของผู้อื่น ด้านการประกอบอาชีพและด้านการเรียนเพื่อรู้ เป็นแรงจูงใจในระดับมาก นักศึกษาที่เรียนแผนกวิชาต่างกันมีแรงจูงใจต่างกัน นักศึกษาที่มีเพศต่างกันและอาชีพของผู้ปกครองต่างกันมีแรงจูงใจไม่แตกต่างกัน

ทองวรรณ ศิริวรรณ (2543 : 62) ได้ศึกษา แรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ และการจัดการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว พบว่านักศึกษามีแรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตร์และการจัดการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แรงจูงใจด้านส่วนตัวเป็นแรงจูงใจสูงสุด รองลงมาเป็นแรงจูงใจด้านอาชีพและแรงจูงใจด้านสังคมตามลำดับ นักศึกษาที่มีเพศ อาชีพผู้ปกครอง คะแนนเฉลี่ยสะสม ภูมิลำเนา มีระดับแรงจูงใจ ไม่แตกต่างกัน

วิภา อร่ามรุ่งโรจน์ชัย (2544 : 58) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ พบว่านักศึกษามีแรงจูงใจโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจ มีแรงจูงใจมากที่สุด รองลงมาด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านปัจจัยทางสังคม และด้านลักษณะของสถาบัน ส่วนด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องมีแรงจูงใจในระดับน้อย

งานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อ มีดังนี้

ฮูล (วิภา อร่ามรุ่งโรจน์ชัย. 2544 : 25 ; อ้างอิงมาจาก Houle. 1961 : 15-16) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกา พบว่าผู้ใหญ่เข้ามาเรียนด้วยแรงจูงใจที่ต่างกัน โดยแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1. มาเรียนอย่างมีเป้าหมาย (Goal Oriented) หมายถึง มาเรียนเพราะต้องการเพิ่มพูนความรู้และทักษะด้านวิชาชีพ
2. มาเรียนเพื่อต้องการเข้าร่วมกิจกรรม (Activity Oriented) หมายถึง มาเรียนเพราะชอบบรรยากาศของการศึกษา ชอบเข้าสังคม ต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือต้องการมีเพื่อนหรือเพื่อขจัดความเหงา
3. มาเรียนเพราะต้องการที่จะรู้หรือเพื่อหาความรู้ (Learning Oriented) หมายถึง เรียนเพราะมีใจรักเรียน ต้องการใช้ความสามารถในการเรียนที่มีอยู่ให้มากที่สุด

โบเชียร์ (วิภา อร่ามรุ่งโรจน์ชัย. 2544 : 25 ; อ้างอิงมาจาก Boshier. 1971 : 3-26) ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจในการเรียนต่อของผู้ใหญ่ในประเทศแคนาดา นิวซีแลนด์ และสหรัฐอเมริกา โดยสร้างเครื่องมือหรือแบบจัดการเข้าเรียนต่อ (Education Participation Scale

หรือ EPS) และนำไปทำการศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ในประเทศดังกล่าว โดยแบ่งแรงจูงใจเป็น 14 ด้าน คือ

1. แรงจูงใจด้านความต้องการช่วยเหลือสังคม
2. แรงจูงใจด้านการติดต่อทางสังคม
3. แรงจูงใจด้านการเพิ่มพูนความรู้ตามการชี้แนะของผู้อื่น
4. แรงจูงใจด้านประเทืองปัญญา
5. แรงจูงใจด้านเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาชีพตามการชี้แนะของตนเอง
6. แรงจูงใจด้านการทำตามระเบียบสังคม
7. แรงจูงใจด้านการเตรียมตัวเพื่อการศึกษา
8. แรงจูงใจด้านความอยากรู้อยากเห็นทางวิชาการ
9. แรงจูงใจด้านการทดแทนด้านสังคม
10. แรงจูงใจด้านการอยากมีส่วนร่วมในสังคม
11. แรงจูงใจด้านการหลบเลี่ยงรายการโทรทัศน์
12. แรงจูงใจด้านการพัฒนาตนเองและหลีกเลี่ยงความเบื่อหน่าย
13. แรงจูงใจด้านการฝึกปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น
14. แรงจูงใจด้านการเสริมความรู้ในส่วนที่ขาดอยู่

มอร์สเดนและสมาร์ท (รุ่งทิวา ประสพสันต์. 2543 : 22 ; อ้างอิงมาจาก Morstain and Smart. 1974 : 83-89) ได้ศึกษาสาเหตุ การเข้าเรียนต่อของผู้ใหญ่โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 626 คน ผู้เรียนแต่ละคนเรียนสำเร็จ หลักสูตร (Educational Participation) และให้เรียงลำดับเหตุผลการเข้าร่วมประชุมกิจกรรมทางการศึกษาที่เป็นไปได้ 48 ข้อ ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าเกินกว่าครึ่งของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่าเขาไม่ได้คิดจุดประสงค์ 9% ตอบว่าเพื่อให้รู้จักสร้างหรือปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างสังคม และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อีก 9% มาเรียนเพื่อที่จะหนีกิจวัตรประจำวันอีก 6% หนีความน่าเบื่อจากชีวิตประจำวัน

ดาเคนวัลด์ และเมอร์เรียม (รุ่งทิวา ประสพสันต์. 2543 : 22 ; อ้างอิงมาจาก Darkenwald and Merriam. 1982 : 128-130) ได้ศึกษาเหตุผลผลการเข้าเรียนต่อของผู้ใหญ่ ทั้งที่กำลังจะเข้าเรียนและที่กำลังเรียนอยู่ โดยได้แบ่งเหตุผลในการเข้าเรียนต่อของผู้ใหญ่ออกเป็น 9 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้ (Knowledge Goal)
2. ด้านส่วนตัว (Personal Goal)
3. ด้านชุมชน (Community Goal)
4. ด้านศาสนา (Religious Goal)
5. ด้านสังคม (Social Goal)
6. ด้านการหนีความจำเจ (Escape Goal)

7. ด้านการทำตามกฎระเบียบ
8. ด้านเพื่อทำหน้าที่ให้ดีขึ้น
9. ด้านเพื่อความรู้ในเชิงวัฒนธรรม (Cultural Knowledge Goal)

เบญจ์ (ทองวรรณ ศิริวรรณ. 2543 : 21 ; อ้างอิงมาจาก Bengé. 1995 : บทคัดย่อ) ได้สำรวจปัจจัยที่เป็นเหตุจูงใจของนักศึกษาในการเข้าเรียนต่อในคณะศึกษาศาสตร์และปัจจัยที่เป็นเหตุจูงใจที่ทำให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาในมหาวิทยาลัยนอร์ทเธิร์น โคโลราโด สหรัฐอเมริกา เป็นการศึกษาแบบเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาปริญญาตรี จำนวน 26 คน จากมหาวิทยาลัยนอร์ทเธิร์น โคโลราโด ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 ที่เรียนผ่านไปแล้ว 90 หน่วยกิต นักศึกษาเหล่านี้ได้ถูกคัดเลือกมาโดยเป็นตัวแทนของกลุ่มที่เชื้อชาติเฉพาะและแบ่งตามเพศโดยมีการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ผลการวิจัยพบว่าครอบครัวเป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการให้นักศึกษา เหล่านี้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย แต่องค์ประกอบที่สำคัญที่เป็นแรงจูงใจให้ นักศึกษาเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์นั้นคือ เพื่อสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพและมีฐานะทางการเงิน ส่วนปัจจัยแรงจูงใจที่ทำให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษานั้นอันดับแรกคือ การมีงานทำที่มั่นคงและมีเสถียรภาพทางการเงิน นอกจากนั้น นักศึกษายังมีความเชื่อว่า พวกเขาสำเร็จการศึกษาด้วยตัวเอง ส่วนทางด้านการดูแลจากมหาวิทยาลัยนั้น ไม่ใช่องค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษา

วิสนิวสกี (ทองวรรณ ศิริวรรณ. 2543 : 22 ; อ้างอิงมาจาก Wishniewsky. 1996 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยด้านการเตรียมความพร้อมและความต้องการระบบการศึกษาต่างประเทศในการเรียนหลักสูตรทางไกลในระดับปริญญาโทของนักศึกษาในประเทศสิงคโปร์ เป็นการศึกษาหลักสูตรปริญญาโท 55 หลักสูตรด้วยกัน โดยมีการเปรียบเทียบหลักสูตรการเรียนในรูปแบบของสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และอังกฤษ ได้ทำการสำรวจนักศึกษาจำนวน 1,035 คน พบว่า แรงจูงใจในการมาเรียนหลักสูตรทางไกลนั้นคือ ความก้าวหน้า ทางอาชีพ การมีความมั่นคงในหน้าที่การงาน การเปลี่ยนแปลงด้านอาชีพและความรู้ที่ได้รับ นักศึกษาส่วนมากจะยอมรับรูปแบบหลักสูตรของสหรัฐอเมริกา เพราะว่าในระบบการเรียน ของสหรัฐอเมริกานั้นให้ความสำคัญแก่อาจารย์ผู้สอนมากกว่าอาจารย์สอนพิเศษและใช้เวลา ในการติดต่อสื่อสารทางการเรียนมาก

แครนซาชส์ (ทองวรรณ ศิริวรรณ. 2543 : 21 ; อ้างอิงมาจาก Kranzusch. 1997 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษารางวัลภายในและภายนอกเป็นผลของแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน ได้ทำการสำรวจความสัมพันธ์ในการทำงานของพนักงานโดยการให้รางวัลเป็นสิ่งจูงใจตัวแปรที่ได้ศึกษาคือ ด้านความต้องการความรัก ความอบอุ่น ด้านความต้องการในการยกย่องและนับถือและด้านความต้องการที่จะประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต ได้มีการสัมภาษณ์พนักงานในบริษัทจำนวน 1,025 คน ผลการวิจัยพบว่า พนักงานส่วนมากที่ประสบความสำเร็จในการทำงานนั้นก็เพราะว่าพวกเขาได้มีสิทธิ์ในการออกเสียง มีอำนาจในการตัดสินใจและ

ได้รับมอบหมายให้มีความรับผิดชอบในงานที่พวกเขาทำอยู่ ส่วนเงินเดือนและตำแหน่งในงานไม่ใช่เหตุผลแรงจูงใจที่สำคัญ พวกเขามีความพึงพอใจในงานที่ทำท่าย เพราะว่าพวกเขามีความต้องการความรักความอบอุ่น มีความต้องการยกย่องและนับถือและด้านความต้องการที่จะประสบผลสำเร็จสูงสุดในชีวิต

โรเซส (ทองวรรณ ศิริวรรณ. 2543 : 21 ; อ้างอิงมาจาก Roces. 1997 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจและยุทธวิธีทางการเรียนในมหาวิทยาลัย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา ในมหาวิทยาลัย จำนวน 2,855 คน โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 3 กลุ่มคือ แบ่งตามคะแนนของผลสอบ การศึกษาด้านแรงจูงใจและยุทธวิธีทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย เช่น ด้านศักยภาพของตนเอง ด้านความหวังใย ด้านแรงจูงใจภายใน ด้านแรงจูงใจภายนอก ด้านคุณค่าของงานนั้นมีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่ม ส่วนด้านการควบคุมทางการเรียนไม่มีความแตกต่างกันสำหรับยุทธวิธีในการเรียน เช่น ด้านความพากเพียรพยายาม ด้านการแสวงหาองค์ความรู้ด้านความประณีต ด้านการแก้ปัญหาด้วยตนเอง นั้นมีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่ม ส่วนด้านการจัดการไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษาที่เรียนในชั้นเรียนต่างกัน คือ ชั้นปีที่ 1 ปีที่ 3 และปีที่ 4 พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจและปัจจัยด้านยุทธวิธีนั้นลดลงตามลำดับ นักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาเรียนต่างกัน พบว่านักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และนิติศาสตร์มีแรงจูงใจในการเรียนอยู่ในระดับน้อย ส่วนนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาชีววิทยาและสถาปัตยกรรมศาสตร์นั้นมีแรงจูงใจในการเรียนสูง ในด้านยุทธวิธีทางการเรียน นักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และนิติศาสตร์นั้นมีน้อย ส่วนนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาชีววิทยา สถาปัตยกรรมศาสตร์และ การแพทย์นั้นมียุทธวิธีทางการเรียนสูง

จากการศึกษางานวิจัยที่กล่าวมาพบว่า แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อของนักศึกษามีดังนี้

1. แรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัว หมายถึง ความต้องการ ความสนใจ ความถนัด ความสามารถ ประสบการณ์ ความรู้เดิม วุฒิทางการศึกษา บุคลิกภาพ ความภาคภูมิใจของนักศึกษาที่มีส่วนต่อการเลือกศึกษาต่อในสถานศึกษา
2. แรงจูงใจด้านลักษณะของสถาบัน หมายถึง สิ่งที่นักศึกษาเห็นว่าแตกต่างจากสถาบันอื่น ๆ เช่น ชื่อเสียง หลักสูตร ครู-อาจารย์ การเรียนการสอน เทคโนโลยีทางการศึกษา วัสดุ-อุปกรณ์ ค่าใช้จ่าย สถานที่ตั้ง สภาพแวดล้อม การยอมรับของสังคม เป็นต้น

3. แรงจูงใจด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง หมายถึง การมาเรียนเพราะได้แรงกดดัน
แรงกระตุ้น ได้รับการสนับสนุนและคำแนะนำจากบุคคลต่อการเลือกศึกษาต่อ ได้แก่ บิดา
มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน ครู ผู้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน

4. แรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพ หมายถึง ความต้องการของนักศึกษาที่จะมี
อาชีพที่ก้าวหน้า มั่นคง อาชีพที่สุจริต อาชีพที่มีเกียรติ การหางานได้ง่าย การมีรายได้สูง
โอกาสในการเลือกงานที่เหมาะสมกับตนเอง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน การประกอบ
อาชีพอิสระ การได้ทำงานในหน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
ของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัย
เชิงสำรวจ (Survey Research) โดยดำเนินการดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 และ 2 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2545 คณะบริหารธุรกิจ
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี รอบเช้าและรอบบ่าย ประกอบด้วย 4 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการ
บัญชี สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาการตลาด และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน
405 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 และ 2 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2545 คณะบริหารธุรกิจ
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี รอบเช้า และรอบบ่าย รวม 4 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการบัญชี
สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาการตลาด และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 250 คน
ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) โดยใช้ตารางประมาณจำนวน
ของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 297) โดยการ
เทียบสัดส่วนระหว่างประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตาราง

ตาราง 2 ตารางแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	ระดับชั้นปี					
	N		S		รวม	
	ปวส. ชั้นปีที่ 1	ปวส. ชั้นปีที่ 2	ปวส. ชั้นปีที่ 1	ปวส. ชั้นปีที่ 2	N	S
การบัญชี (ปวช.)	73	73	45	45	146	90
การบัญชี (ม.6)	13	-	8	-	13	8
การเลขานุการ	14	23	9	14	37	23
การตลาด	33	37	20	23	70	43
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ปวช.)	39	33	24	21	72	45
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ม.6)	41	26	25	16	67	41
รวม	213	192	131	119	405	250

ที่มา - งานทะเบียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับชั้นปี สาขาวิชา วุฒิการศึกษาเดิม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รอบการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน ภูมิลำเนาเดิมของนักศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ลักษณะของแบบสอบถามตอนนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องและด้านการประกอบอาชีพ โดยคำถามแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 4 ระดับ ได้กำหนดคะแนนไว้ดังนี้

แรงจูงใจมากที่สุด มีค่าคะแนนเท่ากับ 4 คะแนน

แรงจูงใจมาก	มีค่าคะแนนเท่ากับ	3	คะแนน
แรงจูงใจน้อย	มีค่าคะแนนเท่ากับ	2	คะแนน
แรงจูงใจน้อยที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ	1	คะแนน

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามของสว่างจิตร์ พัทธมณีปกรณ์ (2541), สมชัย เจนจตุรงค์ (2542), ทองวรรณ ศิริวรรณ (2543) และวิภา อร่ามรุ่งโรจน์ชัย (2544) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างกรอบแนวความคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อ แล้วแบ่งแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านเหตุผลส่วนตัว
2. ด้านลักษณะของสถาบัน
3. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง
4. ด้านการประกอบอาชีพ

3. สร้างนิยามศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

4. เขียนข้อคำถามตามนิยามศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงใน 4 ด้าน

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจแก้ไขข้อบกพร่องในด้านภาษา ความถูกต้องในเนื้อหาและความครอบคลุมเป้าหมายตามความมุ่งหมายของการวิจัย

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความชัดเจนของภาษา ได้แก่ อาจารย์สิริฐฎากร ชูทรัพย์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการรัตนฐา ชุมพาลี และอาจารย์เพ็ญสุข ม่วงไหมทอง โดยใช้เกณฑ์ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ใน 4 ด้าน รวมทั้งสิ้น 46 ข้อ ตรวจสอบแล้วเหลือ 42 ข้อ ดังนี้

- 6.1 ด้านเหตุผลส่วนตัว มี 12 ข้อ ตรวจสอบแล้วเหลือ 12 ข้อ
- 6.2 ด้านลักษณะของสถาบัน มี 11 ข้อ ตรวจสอบแล้วเหลือ 9 ข้อ
- 6.3 ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง มี 10 ข้อ ตรวจสอบแล้วเหลือ 9 ข้อ

6.4 ด้านการประกอบอาชีพ มี 13 ข้อ ตรวจสอบแล้วเหลือ 12 ข้อ

7. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try-out)

8. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 30 คน ระหว่างวันที่ 11-20 มกราคม 2546 ซึ่งได้ครบตามจำนวน และนำผลไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยการทดสอบค่า t - test โดยแบ่งกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ กลุ่มละ 25% แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก t มากกว่า 1.75 ขึ้นไป ได้ทุกข้อจำนวน 42 ข้อ ดังนี้

8.1 ด้านเหตุผลส่วนตัว จำนวน 12 ข้อ

8.2 ด้านลักษณะของสถาบัน จำนวน 9 ข้อ

8.3 ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำนวน 9 ข้อ

8.4 ด้านการประกอบอาชีพ จำนวน 12 ข้อ

9. นำแบบสอบถามที่ผ่านการคัดเลือกไปทดลองหาค่าความเชื่อมั่น(Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของคอนบราค ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.89

10. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี เพื่อนำไปขอความร่วมมือการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง

2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 1-20 กุมภาพันธ์ 2546 สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบและสมบูรณ์ทุกฉบับ จำนวน 250 คน

5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกระทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package the Social Sciences) for Windows

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.00 หมายถึง เป็นแรงจูงใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง เป็นแรงจูงใจมาก

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง เป็นแรงจูงใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง เป็นแรงจูงใจน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบระดับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปีวุฒิการศึกษาเดิม รอบการเรียนของนักศึกษาและรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t-test (t-test for independent) สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาอาชีพของผู้ปกครอง และภูมิสำเนาเดิมของนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะใช้การเปรียบเทียบพหุคูณโดยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 หาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 :73)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 :79)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง	

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ แทน ผลรวมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามโดยวิธีการแจกแจงที่ (t-distribution) ใช้สูตร (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ 2538 :215)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{N_H} + \frac{S_L^2}{N_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
 $\bar{X}_H, \bar{X}_L$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้คะแนนสูงและต่ำตามลำดับ
 S_H^2, S_L^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มผู้ได้คะแนนสูงและต่ำตามลำดับ
 N_H, N_L แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มผู้ได้คะแนนสูงและต่ำตามลำดับ

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ 2538 :215)

$$\alpha = \frac{N}{N-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

N	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
S_i^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถาม ทั้งฉบับ

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมุติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t – test (t – test for independent samples) เพื่อทดสอบความแปรปรวนของประชากร กลุ่มที่ 1 (σ_1^2) และกลุ่มที่ 2 (σ_2^2) พบว่า $\sigma_1^2 = \sigma_2^2$ ใช้ t-test (ล้วน สายยศและ อังคณา สายยศ. 2538 :102)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t - distribution
	$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	S_1^2, S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	n_1, n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

ถ้าพบว่า $\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$ ใช้สูตร(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 102)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{(S_1^2/n_1 + S_2^2/n_2)^2}{\frac{(S_1^2/n_1)^2}{n_1 - 1} + \frac{(S_2^2/n_2)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t - distribution
	$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	S_1^2, S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	n_1, n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 :112)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F - distribution
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.3 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างสองกลุ่ม กรณีที่ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติทำการเปรียบเทียบพหุคูณ โดยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 :126)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	=	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	=	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	=	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	=	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
df	=	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	=	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง (Sum of Square)
MS	=	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง (Mean Square)
*	=	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	=	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านโดยใช้เกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.00	หมายถึง	เป็นแรงจูงใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	เป็นแรงจูงใจมาก
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	เป็นแรงจูงใจน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	เป็นแรงจูงใจน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบายโดยเรียงลำดับหัวข้อเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ในด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านการประกอบอาชีพและรวมทุกด้าน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ในด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านการประกอบอาชีพและรวมทุกด้านจำแนกตามระดับชั้นปี สาขาวิชา วุฒิการศึกษาเดิม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รอบการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน และภูมิลำเนาเดิมของนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้นปี สาขาวิชา วุฒิการศึกษาเดิม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รอบการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน และภูมิลำเนาเดิมของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้นปี สาขาวิชา วุฒิ การศึกษาเดิม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รอบการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน และภูมิลำเนาเดิมของนักศึกษา

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ค่าร้อยละ
1. ระดับชั้นปี		
1.1 ปวส. ชั้นปีที่ 1	131	52.40
1.2 ปวส. ชั้นปีที่ 2	119	47.60
รวม	250	100.00
2. สาขาวิชา		
2.1 สาขาวิชาการบัญชี	98	39.20
2.2 สาขาวิชาการเลขานุการ	23	9.20
2.3 สาขาวิชาการตลาด	43	17.20
2.4 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	86	34.40
รวม	250	100.00
3. วุฒิการศึกษาเดิม		
3.1 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	211	84.40
3.2 มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)	39	15.60
รวม	250	100.00
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
4.1 ต่ำ (ต่ำกว่า 2.51)	96	38.40
4.2 ปานกลาง (2.51 – 3.50)	130	52.00
4.3 สูง (3.51 ขึ้นไป)	24	9.60
รวม	250	100.00
5. รอบการเรียน		
5.1 รอบเช้า (8.00-16.00 น.)	105	42.00
5.2 รอบบ่าย (12.00 – 20.00 น.)	145	58.00
รวม	250	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ค่าร้อยละ
6. อาชีพของผู้ปกครอง		
6.1 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	30	12.00
6.2 ผู้ประกอบการส่วนตัว	73	29.20
6.3 อื่น ๆ	147	58.80
รวม	250	100.00
7. รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน		
7.1 ไม่เกิน 10,000 บาท	194	77.60
7.2 10,001 บาทขึ้นไป	56	22.40
รวม	250	100.00
8. ภูมิลำเนาเดิมของนักศึกษา		
8.1 อำเภอเมืองในเขตจังหวัดเพชรบุรี	69	27.60
8.2 อำเภออื่น ๆ ในเขตจังหวัดเพชรบุรี	132	52.80
8.3 ต่างจังหวัด (นอกเหนือจากจังหวัดเพชรบุรี)	49	19.60
รวม	250	100.00

จากตาราง 3 แสดงว่า นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาการบัญชี มีวุฒิการศึกษาเดิมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง (2.51-3.50) เรียนรอบบ่าย (12.00-20.00 น.) อาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่อื่น ๆ ผู้ปกครองมีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือนและนักศึกษามีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในอำเภออื่น ๆ ในเขตจังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ในด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านการประกอบอาชีพ ดังตาราง 4-8

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน

แรงจูงใจในการศึกษาต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แรงจูงใจ
1. ด้านเหตุผลส่วนตัว	3.17	0.33	มาก
2. ด้านลักษณะของสถาบัน	3.00	0.34	มาก
3. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	2.58	0.45	มาก
4. ด้านการประกอบอาชีพ	3.47	0.38	มาก
รวม	3.06	0.28	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ด้านเหตุผลส่วนตัว โดยรวมและรายข้อ

แรงจูงใจในการศึกษาต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แรงจูงใจ
ด้านเหตุผลส่วนตัว			
1. มีความต้องการในวิชาชีพ	3.52	0.51	มากที่สุด
2. มีความสนใจในวิชาชีพ	3.30	0.52	มาก
3. มีความถนัดในวิชาชีพ	2.84	0.54	มาก
4. ต้องการมีความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น	3.53	0.60	มากที่สุด
5. ประสบการณ์ที่มีอยู่เดิมตรงกับสาขาวิชาชีพที่ เปิดสอน	2.79	0.75	มาก
6. ความรู้ที่มีอยู่เดิมตรงกับสาขาวิชาชีพ ที่เปิดสอน	2.87	0.77	มาก
7. ต้องการมีความรู้พื้นฐานในการเรียนชั้นสูง ต่อไป	3.55	0.61	มากที่สุด
8. ต้องการมีวุฒิทางการศึกษาเพิ่มขึ้น	3.69	0.54	มากที่สุด
9. มีความคุ้นเคยกับครู-อาจารย์	2.83	0.74	มาก
10. บุคลิกภาพเหมาะสมกับวิชาชีพ	2.84	0.60	มาก
11. การเข้าศึกษาต่อในสถาบันแห่งนี้ทำให้เกิด ความภาคภูมิใจ	3.16	0.59	มาก
12. ชื่นชมผู้ที่สำเร็จจากสถาบันแห่งนี้	3.16	0.63	มาก
รวม	3.17	0.33	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในด้านเหตุผลส่วนตัวโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่ต้องการมีวุฒิทางการศึกษาเพิ่มขึ้น ต้องการมีความรู้พื้นฐานในการเรียนชั้นสูงต่อไป ต้องการมีความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น และ มีความต้องการในวิชาชีพ มีเป็นแรงจูงใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ด้านลักษณะของสถาบัน โดยรวมและรายข้อ

แรงจูงใจในการศึกษาต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แรงจูงใจ
ด้านลักษณะของสถาบัน			
1. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี เป็นวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง	3.16	0.52	มาก
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี เปิดสอนหลักสูตรตรงกับความต้องการของนักศึกษา	3.31	0.59	มาก
3. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีครู-อาจารย์ที่มีศักยภาพสูง	3.10	0.51	มาก
4. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัย	2.70	0.65	มาก
5. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีวัสดุ-อุปกรณ์เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	2.30	0.70	น้อย
6. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีค่าใช้จ่ายในการศึกษาไม่สูงมาก	3.01	0.64	มาก
7. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีที่ตั้งสะดวกต่อการเดินทางมาเรียน	3.23	0.63	มาก
8. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีสภาพแวดล้อมที่ดี	3.07	0.61	มาก
9. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ผลิตผู้สำเร็จการศึกษาได้เป็นที่ยอมรับในสังคม	3.15	0.51	มาก
รวม	3.00	0.34	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ด้านลักษณะของสถาบันโดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีวัสดุ-อุปกรณ์เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ที่เป็นแรงจูงใจในระดับน้อย

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยรวมและรายข้อ

แรงจูงใจในการศึกษาต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แรงจูงใจ
ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง			
1. บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ญาติพี่น้องเป็นผู้สนับสนุนให้เรียน	3.28	0.70	มาก
2. เพื่อนแนะนำให้เรียน	2.46	0.78	น้อย
3. รุ่นพี่แนะนำให้เรียน	2.26	0.72	น้อย
4. อาจารย์แนะแนวของสถานศึกษาเดิมแนะนำให้เรียน	2.50	0.81	น้อย
5. อาจารย์ประจำชั้นของสถานศึกษาเดิมแนะนำให้เรียน	2.36	0.79	น้อย
6. คนรู้จักแนะนำให้เรียน	2.31	0.78	น้อย
7. อาจารย์ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีแนะนำให้เรียน	2.16	0.75	น้อย
8. เลือกตามแบบอย่างนักธุรกิจที่ประสบผลสำเร็จหรือบุคคลเป็นที่ยกย่องและมีชื่อเสียงทางด้านธุรกิจ	2.49	0.84	น้อย
9. ผู้เรียนตัดสินใจเรียนเอง	3.45	0.76	มาก
รวม	2.58	0.45	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่เป็นแรงจูงใจในระดับน้อย ยกเว้นข้อ ผู้เรียนตัดสินใจเรียนเอง และ บิดา มารดาหรือผู้ปกครอง ญาติพี่น้องเป็นผู้สนับสนุนให้เรียน ที่เป็นแรงจูงใจในระดับมาก

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ด้านการประกอบอาชีพ โดยรวมและรายข้อ

แรงจูงใจในการศึกษาต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แรงจูงใจ
ด้านการประกอบอาชีพ			
1. เพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ	3.44	0.56	มาก
2. เพื่อความมั่นคงในวิชาชีพ	3.41	0.56	มาก
3. ต้องการมีอาชีพที่สุจริต	3.59	0.54	มากที่สุด
4. ต้องการมีอาชีพที่มีเกียรติ	3.49	0.54	มาก
5. ต้องการหางานได้ง่ายขึ้น	3.64	0.52	มากที่สุด
6. ต้องการมีรายได้สูง	3.58	0.56	มากที่สุด
7. ต้องการมีโอกาเลือกงานที่เหมาะสมกับ ตนเอง	3.52	0.57	มากที่สุด
8. ต้องการนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพของ ครอบครัว	3.44	0.66	มาก
9. หลักสูตรที่เรียนเป็นที่ต้องการของตลาด แรงงาน	3.32	0.64	มาก
10. ต้องการประกอบอาชีพอิสระได้	3.48	0.65	มาก
11. ต้องการทำงานในหน่วยงานภาครัฐ	3.35	0.68	มาก
12. ต้องการทำงานในหน่วยงานภาคเอกชน	3.38	0.69	มาก
รวม	3.47	0.38	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ด้านการประกอบอาชีพโดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่ต้องการหางานได้ง่ายขึ้น ต้องการมีอาชีพสุจริต ต้องการมีรายได้สูง และต้องการมีโอกาเลือกงานที่เหมาะสมกับตนเอง เป็นแรงจูงใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ในด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านการประกอบอาชีพและรวมทุกด้านจำแนกตามระดับชั้นปี สาขาวิชา วุฒิการศึกษาเดิม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รอบการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน และภูมิลำเนาเดิมของนักศึกษา ดังแสดงในตาราง 9 - 21

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามระดับชั้นปี

แรงจูงใจในการศึกษาต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	ปวส. ชั้นปีที่ 1		ปวส. ชั้นปีที่ 2		t	p
	(N = 187)		(N = 113)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านเหตุผลส่วนตัว	3.15	0.34	3.20	0.32	-1.33	0.18
2. ด้านลักษณะของสถาบัน	3.02	0.38	2.99	0.30	0.57	0.57
3. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	2.56	0.48	2.61	0.41	-0.91	0.36
4. ด้านการประกอบอาชีพ	3.48	0.39	3.46	0.38	0.53	0.60
รวม	3.05	0.30	3.07	0.25	-0.41	0.68

จากตาราง 9 แสดงว่า นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะบริหารธุรกิจ ระดับ ปวส. ชั้นปีที่ 1 และ ระดับ ปวส. ชั้นปีที่ 2 มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของ
นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามสาขาวิชา

แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านเหตุผลส่วนตัว	ระหว่างกลุ่ม	3	0.99	0.33	3.03*	0.03
	ภายในกลุ่ม	246	26.67	0.11		
	รวม	249	27.66			
2. ด้านลักษณะของสถาบัน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.34	0.45	3.95**	0.01
	ภายในกลุ่ม	246	27.77	0.11		
	รวม	249	29.11			
3. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	ระหว่างกลุ่ม	3	1.31	0.44	2.22	0.09
	ภายในกลุ่ม	246	48.43	0.20		
	รวม	249	49.74			
4. ด้านการประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.10	0.03	0.23	0.88
	ภายในกลุ่ม	246	36.40	0.15		
	รวม	249	36.50			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.46	0.15	2.04	0.11
	ภายในกลุ่ม	246	18.51	0.08		
	รวม	249	18.97			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 แสดงว่า นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเหตุผลส่วนตัวและด้านลักษณะของสถาบันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ ส่วนด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องและด้านการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่มีความแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD ปรากฏดังตาราง 11 - 12

ตาราง 11 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้วยวิธีการของ LSD จำแนกตามสาขาวิชา

แรงจูงใจในการศึกษาต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง	$\bar{X}$	คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ	การบัญชี	การตลาด	การเลข- านุการ
		3.11	3.16	3.26	3.29
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	3.11	-	0.05	0.15*	0.18*
การบัญชี	3.16	-	-	0.10	0.13
การตลาด	3.26	-	-	-	0.03
การเลขานุการ	3.29	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาเลขานุการและการตลาด มีแรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัวมากกว่านักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ด้านลักษณะของสถาบัน ด้วยวิธีการของ LSD จำแนกตามสาขาวิชา

แรงจูงใจในการศึกษาต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง	$\bar{X}$	การเลขา- นุการ 2.92	คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ 2.93	การตลาด 3.01	การบัญชี 3.09
การเลขานุการ	2.92	-	0.01	0.09	0.17*
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	2.93	-	-	0.08	0.16**
การตลาด	3.01	-	-	-	0.08
การบัญชี	3.09	-	-	-	-

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 แสดงว่า นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาการบัญชีมีแรงจูงใจด้านลักษณะของสถาบันมากกว่านักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาเลขานุการและคอมพิวเตอร์ธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ ส่วนคู่อื่น ๆ พบว่ามีแรงจูงใจด้านลักษณะของสถาบัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของ
นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษาเดิม
ของนักศึกษา

แรงจูงใจในการศึกษาต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	ประกาศนียบัตร วิชาชีพ(ปวช.)		มัธยมศึกษา ตอนปลาย(ม.6)		t	p
	(N = 187)		(N = 113)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านเหตุผลส่วนตัว	3.21	0.32	2.99	0.35	3.77**	0.00
2. ด้านลักษณะของสถาบัน	3.01	0.35	3.00	0.32	0.09	0.93
3. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	2.62	0.42	2.41	0.56	2.23*	0.03
4. ด้านการประกอบอาชีพ	3.47	0.37	3.46	0.44	0.15	0.88
รวม	3.07	0.27	2.97	0.28	2.30*	0.02

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 13 แสดงว่า นักศึกษาที่วุฒิการศึกษาเดิมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านเหตุผลส่วนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านลักษณะของสถาบันและด้านการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของ
นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน

แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านเหตุผลส่วนตัว	ระหว่างกลุ่ม	2	0.78	0.39	3.57*	0.03
	ภายในกลุ่ม	247	26.88	0.11		
	รวม	249	27.66			
2. ด้านลักษณะของสถาบัน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.51	0.25	2.20	0.11
	ภายในกลุ่ม	247	28.60	0.12		
	รวม	249	29.11			
3. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	ระหว่างกลุ่ม	2	0.02	0.01	0.06	0.95
	ภายในกลุ่ม	247	49.72	0.20		
	รวม	249	49.74			
4. ด้านการประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.41	0.21	1.42	0.25
	ภายในกลุ่ม	247	36.09	0.15		
	รวม	249	36.50			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.31	0.16	2.08	0.13
	ภายในกลุ่ม	247	18.66	0.08		
	รวม	249	18.97			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านเหตุผลส่วนตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่มีความแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD ปรากฏดังตาราง 15

ตาราง 15 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้วยวิธีการของ LSD จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	$\bar{X}$	ต่ำ (ต่ำกว่า 2.51) 3.12	ปานกลาง (2.51-3.50) 3.18	สูง (3.51 ขึ้น ไป) 3.32
ต่ำ (ต่ำกว่า 2.51)	3.12	-	0.06	0.20*
ปานกลาง (2.51-3.50)	3.18	-	-	0.14
สูง (3.51 ขึ้นไป)	3.32	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (3.51 ขึ้นไป) มีแรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัว มากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ต่ำกว่า 2.51) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ พบว่ามีแรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของ
นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามรอบการเรียน

แรงจูงใจในการศึกษาต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	รอบเช้า		รอบบ่าย		t	p
	(N = 187)		(N = 113)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านเหตุผลส่วนตัว	3.16	0.33	3.18	0.34	-0.38	0.71
2. ด้านลักษณะของสถาบัน	3.05	0.33	2.97	0.35	1.92	0.06
3. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	2.55	0.43	2.61	0.46	-1.16	0.25
4. ด้านการประกอบอาชีพ	3.48	0.36	3.46	0.40	0.57	0.57
รวม	3.06	0.25	3.05	0.30	0.21	0.83

จากตาราง 16 แสดงว่า นักศึกษาที่เรียนรอบเช้าและรอบบ่าย มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของ
นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านเหตุผลส่วนตัว	ระหว่างกลุ่ม	2	0.55	0.27	2.50	0.09
	ภายในกลุ่ม	247	27.11	0.11		
	รวม	249	27.66			
2. ด้านลักษณะของสถาบัน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.02	0.01	0.09	0.91
	ภายในกลุ่ม	247	29.09	0.12		
	รวม	249	29.11			
3. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	ระหว่างกลุ่ม	2	0.46	0.23	1.16	0.32
	ภายในกลุ่ม	247	49.28	0.20		
	รวม	249	49.74			
4. ด้านการประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.42	0.21	1.42	0.25
	ภายในกลุ่ม	247	36.09	0.15		
	รวม	249	36.51			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.23	0.12	1.52	0.22
	ภายในกลุ่ม	247	18.74	0.08		
	รวม	249	18.97			

จากตาราง 17 แสดงว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของ
นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน

แรงจูงใจในการศึกษาต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน		10,000 บาทขึ้นไปต่อเดือน		t	p
	(N = 194)		(N = 56)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านเหตุผลส่วนตัว	3.18	0.34	3.14	0.33	0.82	0.41
2. ด้านลักษณะของสถาบัน	3.00	0.35	3.01	0.32	-0.09	0.93
3. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	2.60	0.44	2.52	0.48	1.29	0.20
4. ด้านการประกอบอาชีพ	3.48	0.37	3.41	0.41	1.22	0.22
รวม	3.07	0.27	3.02	0.30	1.17	0.25

จากตาราง 18 แสดงว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามภูมิลำเนาเดิมของนักศึกษา

แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านเหตุผลส่วนตัว	ระหว่างกลุ่ม	2	0.32	0.16	1.46	0.23
	ภายในกลุ่ม	247	27.34	0.11		
	รวม	249	27.66			
2. ด้านลักษณะของสถาบัน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.69	0.34	2.99	0.052
	ภายในกลุ่ม	247	28.42	0.12		
	รวม	249	29.11			
3. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	ระหว่างกลุ่ม	2	1.25	0.63	3.20*	0.04
	ภายในกลุ่ม	247	48.49	0.20		
	รวม	249	49.74			
4. ด้านการประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.21	0.11	0.73	0.48
	ภายในกลุ่ม	247	36.29	0.15		
	รวม	249	36.50			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.53	0.27	3.59*	0.03
	ภายในกลุ่ม	247	18.44	0.07		
	รวม	249	18.97			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 แสดงว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านลักษณะของสถาบันและด้านการประกอบอาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่มีความแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD ปรากฏดังตาราง 20-21

ตาราง 20 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวม ด้วยวิธีการของ LSD จำแนกตามภูมิภาคเดิมของนักศึกษา

แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	$\bar{X}$	ต่างจังหวัด (นอกเหนือ จากจังหวัด เพชรบุรี) 2.97	อำเภอเมือง ในเขต จังหวัด เพชรบุรี 3.06	อำเภออื่น ๆ ในเขต จังหวัด เพชรบุรี 3.09
ต่างจังหวัด (นอกเหนือจากจังหวัด เพชรบุรี)	2.97	-	0.09	0.12*
อำเภอเมืองในเขตจังหวัดเพชรบุรี	3.06	-	-	0.03
อำเภออื่น ๆ ในเขตจังหวัดเพชรบุรี	3.09	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 แสดงว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในอำเภออื่น ๆ ในเขตจังหวัดเพชรบุรี มีแรงจูงใจด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องมากกว่านักศึกษาที่ภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด (นอกเหนือจากจังหวัดเพชรบุรี) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ พบว่ามีแรงจูงใจด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 21 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้วยวิธีการของ LSD จำแนกตามภูมิภาคเดิมของนักศึกษา

แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	$\bar{X}$	ต่างจังหวัด (นอกเหนือ จากจังหวัด เพชรบุรี) 2.44	อำเภอเมือง ในเขต จังหวัด เพชรบุรี 2.60	อำเภออื่น ๆ ในเขต จังหวัด เพชรบุรี 2.63
ต่างจังหวัด (นอกเหนือจากจังหวัด เพชรบุรี)	2.44	-	0.16	0.19*
อำเภอเมืองในเขตจังหวัดเพชรบุรี	2.60	-	-	0.03
อำเภออื่น ๆ ในเขตจังหวัดเพชรบุรี	2.63	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 แสดงว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในอำเภออื่น ๆ ในเขตจังหวัดเพชรบุรี มีแรงจูงใจด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องมากกว่านักศึกษาที่ภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด (นอกเหนือจากจังหวัดเพชรบุรี) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ พบว่ามีแรงจูงใจด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ใน 4 ด้าน คือ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องและด้านการประกอบอาชีพ และเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษา จำแนกตามระดับชั้นปี สาขาวิชา วุฒิการศึกษาเดิม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รอบการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนและภูมิฐานะเดิมของนักศึกษา เพื่อเป็นแนวในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพดีขึ้น ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานต่าง ๆ ในการวางแผนรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อ

ความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการดำเนินการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านการประกอบอาชีพ
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ใน 4 ด้าน โดยจำแนกตามระดับชั้นปี สาขาวิชา วุฒิการศึกษาเดิม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รอบการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน และภูมิฐานะเดิมของนักศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

เพื่อใช้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าศึกษาต่อของนักศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพดีขึ้น ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานต่าง ๆ ในการวางแผนรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา และสังคมต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 และ 2 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2545 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี รอบเช้า และรอบบ่าย ประกอบด้วย 4 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาการตลาด และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 405 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 และ 2 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2545 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี รอบเช้าและรอบบ่าย ประกอบด้วย 4 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาการตลาด และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจที่ได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น(Stratified Sampling) จำนวน 250 คน

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาที่เรียนระดับชั้นปีต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

2. นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

3. นักศึกษาที่วุฒิการศึกษาเดิมต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

4. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

5. นักศึกษาที่มีรอบการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

6. นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

7. นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

8. นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 และ 2 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2545 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี รอบเช้าและรอบบ่าย ประกอบด้วย 4 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาการตลาด และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ทำการแจกแบบสอบถาม จำนวน 250 ฉบับ ได้คืนมา 250 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับชั้นปี สาขาวิชา วุฒิมัธยมศึกษาเดิม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รอบการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน ภูมิลำเนาเดิมของนักศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ลักษณะของแบบสอบถามตอนนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านการประกอบอาชีพ โดยคำถามแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 4 ระดับ ได้กำหนดคะแนนไว้ดังนี้

แรงจูงใจมากที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ 4	คะแนน
แรงจูงใจมาก	มีค่าคะแนนเท่ากับ 3	คะแนน
แรงจูงใจน้อย	มีค่าคะแนนเท่ากับ 2	คะแนน
แรงจูงใจน้อยที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ 1	คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี เพื่อนำไปขอความร่วมมือการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง

2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ระหว่างวันที่ 1-20 กุมภาพันธ์ 2546 สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบและสมบูรณ์ทุกฉบับ จำนวน 250 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกระทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package the Social Sciences) for Windows

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.00	หมายถึง	เป็นแรงจูงใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	เป็นแรงจูงใจมาก
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	เป็นแรงจูงใจน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	เป็นแรงจูงใจน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบระดับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปี วุฒิการศึกษาเดิม รอบการเรียนของนักศึกษา และรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t-test (t-test for independent) และสาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา อาชีพของผู้ปกครอง ภูมิสำเนาเดิมของนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบพหุคูณโดยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาการบัญชี มีวุฒิการศึกษาเดิมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง (2.51-3.50) โดยเรียนรอบบ่าย (12.00-20.00 น.) อาชีพของผู้ปกครองอื่น ๆ ผู้ปกครองมีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือนและนักศึกษามีภูมิสำเนาเดิมอยู่ในอำเภออื่น ๆ ในเขตจังหวัดเพชรบุรี

2. นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.1 ด้านเหตุผลส่วนตัว นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในด้านเหตุผลส่วนตัว โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่ต้องการมีวุฒิทางการศึกษาเพิ่มขึ้น ต้องการมีความรู้พื้นฐานในการเรียนขั้นสูงต่อไป ต้องการมีความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น และ มีความต้องการในวิชาชีพ เป็นแรงจูงใจอยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 ด้านลักษณะของสถาบัน นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ด้านลักษณะของสถาบันโดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีวัสดุอุปกรณ์เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เป็นแรงจูงใจในระดับน้อย

2.3 ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยรวมอยู่ที่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่เป็นแรงจูงใจในระดับน้อย ยกเว้นข้อผู้เรียนตัดสินใจเรียนเอง และ บิดา มารดาหรือผู้ปกครอง ญาติพี่น้องเป็นผู้สนับสนุนให้เรียน ที่เป็นแรงจูงใจในระดับมาก

2.4 ด้านการประกอบอาชีพ นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ด้านการประกอบอาชีพ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่ต้องการหางานได้ง่ายขึ้น ต้องการมีอาชีพสุจริต ต้องการมีรายได้สูง และต้องการมีโอกาสเลือกงานที่เหมาะสมกับตนเอง เป็นแรงจูงใจอยู่ในระดับมากที่สุด

3. นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะบริหารธุรกิจ ระดับ ปวส. ชั้นปีที่ 1 และ ระดับ ปวส. ชั้นปีที่ 2 มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเหตุผลส่วนตัวและด้านลักษณะของสถาบัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ ส่วนด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องและด้านการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. นักศึกษาที่วุฒิการศึกษาเดิมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านเหตุผลส่วนตัวแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านลักษณะของสถาบันและด้านการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านเหตุผลส่วนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. นักศึกษาที่เรียนรอบเช้าและรอบบ่าย มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

8. นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

9. นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

10. นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านลักษณะของสถาบันและด้านการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งพบว่าด้านการประกอบอาชีพเป็นแรงจูงใจสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านลักษณะของสถาบันและด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันการศึกษาเป็นหนทางนำไปสู่การประกอบอาชีพ คนทุกคนมีความต้องการหางานทำให้ง่ายขึ้น โดยทำงานให้ตรงกับสายวิชาชีพที่ตนเองเรียน เพื่อจะได้ใช้วิชาความรู้ความสามารถที่เรียนมา ได้เต็มความสามารถ แต่ในปัจจุบันมีนักศึกษาที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยของรัฐบาล มหาวิทยาลัยเอกชน สถาบันราชภัฏ และอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมากที่หลังไล่หลู่ตลาดแรงงาน จึงเกิดการแข่งขันกันขึ้น และนอกจากนี้คนทุกคนยังต้องการทำงานที่เป็นอาชีพสุจริต มีรายได้สูง เป็นเงื่อนไขอีกด้วย ดังคำกล่าวของมาสโลว์ (Maslow, 1970) กล่าวว่า มนุษย์มีความต้องการที่ไม่มีวันสิ้นสุดถึงแม้ว่าจะได้รับการตอบสนองแล้ว ส่วนทฤษฎี ERG ของแอดเลอร์ (Xinnajua วิเศษสาร และมุกดา ศรียงค์, 2537 : 212 ; อ้างอิงมาจาก Adler, 1930) กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์เกี่ยวกับการดำรงชีวิต (Existence Needs) ว่าเป็นความต้องการทางวัตถุและสามารถตอบสนองได้ โดยปัจจัยจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น อาหาร น้ำ เงินเดือน รายได้อื่น ๆ นอกเหนือจากค่าจ้างและสภาพ

การทำงาน สมพงษ์ เกษมสิน (2532:320-321) กล่าวว่า สิ่งจูงใจที่เป็นเงินเป็นสิ่งจูงใจทางตรงต่อการปฏิบัติงาน นอกเหนือจากกำลังใจในการทำงาน ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา (2526:32) กล่าวถึงแรงจูงใจ ในการศึกษาต่อของแต่ละบุคคลในแต่ละระดับจะแตกต่างกันไปตามวัย อายุ โอกาส โดยเริ่มมีแนวโน้มเข้าสู่ผลได้ทางเศรษฐกิจ เช่น จะเข้าเรียนในสาขาที่หางานได้ง่าย มีรายได้ดี ไม่ต้องทำงานหนัก และที่สำคัญต้องเป็นงานประเภทที่ตนมีใจรักและชอบที่จะทำด้วย ปฐม นิคมานนท์ (2528 : 321) กล่าวว่า เหตุจูงใจด้านอาชีพ (Vocational Motives) เป็นเหตุผลที่สำคัญและ ชัดเจนที่สุดโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใหญ่วัยต้นหรือคนหนุ่มสาวเข้าเรียนเพราะต้องการพัฒนา ตนเองทั้งด้านอาชีพและความรู้เพื่อจะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับ การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น ดาเคนวัลด์ (สุนทร โคตรบรรเทา. 2530: 149; อ้างอิงมาจาก Darkenwald. 1982) ได้กล่าวถึงเหตุผลในการเรียนของผู้ใหญ่ว่า เพื่อปรับปรุงการทำงานหรือความก้าวหน้าในอาชีพ สอดคล้องกับคำกล่าวของวิลเลียม (วิจิตพาณี วัฒนสินธุ์ และคนอื่น ๆ. 2519 : 10; อ้างอิงมาจาก William .1956) กล่าวถึง อิทธิพลของอาชีพต่อการดำรงชีวิตว่าเป็นตัวกำหนดการดำเนินชีวิตของบุคคลและสังคม โดยบุคคลต้องการความมั่นคงในงาน สามารถเลือกอาชีพที่ใช้ความสามารถและความถนัด ของบุคคลให้มากที่สุด ต้องการความพึงพอใจในงานว่าจะสนองความต้องการในอนาคตได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล ไชยเพชร (2536 : 79) พบว่า ความต้องการความก้าวหน้า ในอาชีพเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่เป็นแรงจูงใจในการเข้าเรียนต่อ ชัยวัฒน์ ยืนยาว (2539 : บทคัดย่อ) พบว่า แรงจูงใจด้านอาชีพและสังคม เป็นแรงจูงใจในการเข้าเรียนอยู่ในระดับมาก อุไรวรรณ โพธิเวช เทวัญ (2539:75) พบว่า ความสนใจประกอบอาชีพตามความถนัด เป็นสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนของนิสิต สอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี พวงสมบัติ (2540 : บทคัดย่อ) พบว่า แรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพเป็นแรงจูงใจอันดับ 1 ในการเข้าเรียน สุวิมล ดีลัน (2521 : 45) พบว่า ความต้องการประกอบอาชีพเป็นองค์ประกอบในการเลือก แผนการเรียนของนักเรียน ญัฐนันท์ ธรรมาธิราช (2541: บทคัดย่อ) พบว่า แรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพเป็นแรงจูงใจอยู่ในระดับมากในการเข้าเรียน ปรีดา บุญยพุทธิ (2541: 48) พบว่า แรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพเป็นแรงจูงใจในระดับสูงในการเข้าเรียนต่อ สว่างจิตร์ พัชรมณี ปกรณ์ (2541 : 48) พบว่า ด้านความมั่นคงและก้าวหน้าเป็นแรงจูงใจ ในระดับมากในการเลือกเรียนต่อ พันโทเปรมชัย สโรบล (2542 : 68) พบว่า ด้านการ ประกอบอาชีพเป็นแรงจูงใจในระดับมากในการศึกษาต่อ สมชัย เจนจตุรงค์ (2542 : 64) พบว่า ด้านการประกอบอาชีพเป็นแรงจูงใจในระดับมากในการศึกษาต่อ

2. ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะบริหารธุรกิจ ระดับ ปวส. ชั้นปีที่ 1 และ 2 มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาที่เข้าเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีความมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพ ต้องการมีงานทำ โดยการหางานได้ง่ายขึ้น และมีรายได้เป็นของตนเองโดยการช่วยเหลือตนเอง เหมือน ๆ กัน รวมทั้งนักศึกษาในวัยนี้มีความคิดเห็นเป็นของตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเอง สามารถมองเห็นถึงอนาคต และรวมทั้งมีอายุที่ใกล้เคียงกัน จึงพบว่าแรงจูงใจในการศึกษาต่อ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของปรีดา บุญยพุทธิ (2541 : 48) พบว่า นักศึกษาที่ระดับ การศึกษาต่างกันมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของกิ่งแก้ว เอี่ยมแจ่ม (2542 : 65) พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ใน ระดับชั้นปีต่างกัน มีทัศนคติในการศึกษาต่อโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของโรเซล (ทองวรรณ ศิริวรรณ. 2543 : 21; อ้างอิงมาจาก Roces.1997 : บทคัดย่อ) พบว่า ระดับชั้นเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนต่อ แตกต่างกัน

2.2 นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวม ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องและด้านการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านเหตุผล ส่วนตัวและด้านลักษณะของสถาบัน นักศึกษามีแรงจูงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยพบว่า นักศึกษาสาขาวิชา การเลขานุการและการตลาด มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อ ด้านเหตุผลส่วนตัว มากกว่านักศึกษา สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาที่เรียน สาขาวิชาการบัญชีมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อ ด้านลักษณะของสถาบัน มากกว่านักศึกษา สาขาวิชาการเลขานุการและคอมพิวเตอร์ธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่ได้รับการศึกษาพื้นฐานทาง สาขาวิชาชีพตรงสาขาที่เรียนมาตั้งแต่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในขณะที่นักศึกษา สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจได้รับการศึกษาพื้นฐานมาจากหลายสาขาวิชา เช่น มาจากสาขาการ บัญชี การตลาด การเลขานุการ และจากระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) จึงทำให้ระดับ ความรู้ พื้นฐานที่แตกต่างกันทำให้มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อต่างไปจากสาขาวิชาการบัญชี นอกจากนี้ นักศึกษาสาขาการบัญชียังมีบุคลิกภาพเฉพาะตัวที่มีความกระตือรือร้น ตั้งตัวอยู่ ตลอดเวลาทำให้สามารถนำความรู้ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจและประสบการณ์เดิมที่ เคยเรียนนำมา ใช้ได้เต็มที่ ทำให้นักศึกษามีความมั่นใจและตัดสินใจเลือกเรียนต่อตามสาขาวิชา ที่ตนต้องการ ดังคำกล่าวของกมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2528 : 48) กล่าวว่า ความถนัดเป็นความ

แตกต่างที่ เกี่ยวกับการแสดงความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่การงานหรือการทํากิจกรรมต่าง ๆ อาจจะเป็นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลาย ๆ ด้าน หากบุคคลได้รับการฝึกฝนหรือได้รับประสบการณ์จาก สิ่งนั้นในช่วงเวลาที่เหมาะสม ทำให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ กมลรัตน์ หล้าสงวณ (2528 : 33) ได้กล่าวถึงประสบการณ์ว่าเป็นภูมิหลังของบุคคลที่มีอยู่เดิม ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ ความเข้าใจที่เป็นพื้นฐานต่อสิ่งที่กำลังจะกระทำอยู่ หากมีการกระทำบ่อย เพียงใดจะเป็นการฝึกฝนทั้งในด้านทักษะและความชำนาญ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมพงษ์ จิตจรัสอำพัน (2540:78) พบว่า นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการศึกษาต่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สมชัย เจนจตุรงค์ (2542 : 64) พบว่า นักศึกษาที่เรียนแผนกวิชาต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของรังรอง สีทองดี (2535 : 253) พบว่า นิสิตที่เรียนวิชาเอกต่างกัน มีแรงจูงใจในการเรียนต่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 นักศึกษาที่วุฒิการศึกษาเดิมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ด้านเหตุผลส่วนตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านลักษณะของสถาบันและด้านการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาที่เข้าเรียนต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี เห็นว่าวิทยาลัยฯ ได้เปิดสอนในสายวิชาชีพที่จะนำไปสู่การมีอาชีพตามความต้องการของตนเอง ที่มีความต้องการในการนำความรู้ไปประกอบอาชีพเหมือน ๆ กัน คนทุกคนมีความต้องการหางานทำให้ง่ายขึ้น โดยทำงานให้ตรงกับสายวิชาชีพที่ตนเองเรียน เพื่อจะได้ใช้วิชาความรู้ความสามารถที่เรียนมาได้เต็มความสามารถ นอกจากนี้คนทุกคนยังต้องการทำงานที่เป็นอาชีพสุจริตและมีรายได้เป็นของตนเองเหมือน ๆ กัน สอดคล้องกับทฤษฎี ERG ของแอดเลอร์ (ซินิษฐา วิเศษสาร และมุกดา ศรียงค์. 2537: 212; อ้างอิงมาจาก Adler. 1930) กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์เกี่ยวกับการดำรงชีวิต (Existence Needs) ว่าเป็นความต้องการทางวัตถุและสามารถตอบสนองได้ โดยปัจจัยจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น อาหาร น้ำ เงินเดือน รายได้อื่น ๆ นอกเหนือจากค่าจ้างและสภาพการทำงาน สมพงษ์ เกษมสิน (2532 : 320-321) กล่าวว่า สิ่งจูงใจที่เป็นเงินเป็นสิ่งจูงใจทางตรงต่อการปฏิบัติงาน นอกเหนือจากกำลังใจในการทำงาน ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา (2526 : 32) กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาต่อของแต่ละบุคคลในแต่ละระดับจะแตกต่างกันไปตามวัย อายุ โอกาส โดยเริ่มมีแนวโน้มเข้าสู่ผลได้ทางเศรษฐกิจ เช่น จะเข้าเรียนในสาขาที่หางานได้ง่าย มีรายได้ดี ไม่ต้องทำงานหนัก และที่สำคัญต้องเป็นงานประเภทที่ตนมีใจรักและชอบที่จะทำด้วย ปฐม นิคมานนท์ (2528 : 321) กล่าวว่า เหตุจูงใจด้านอาชีพ (Vocational Motives) เป็นเหตุผลที่สำคัญและชัดเจนที่สุด

โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใหญ่วัยต้นหรือคนหนุ่มสาวเข้าเรียนเพราะต้องการพัฒนาตนเอง ทั้งด้านอาชีพและความรู้เพื่อจะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อมีรายได้เพิ่ม และสอดคล้องกับงานวิจัยของนวลฉวี วิศาลศิริกุล (2538 : 85) พบว่า วุฒิการศึกษาต่างกัน มีแรงจูงใจในการเรียนไม่แตกต่างกัน ด้านเหตุผลส่วนตัว นักศึกษามีแรงจูงใจในการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษา ที่วุฒิการศึกษาเดิมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีแรงจูงใจมากกว่า นักศึกษา ที่วุฒิการศึกษาเดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) อาจเป็นเพราะนักศึกษาสายอาชีพจะมุ่งสู่ สายวิชาชีพที่เป็นพื้นฐานความรู้ของตนเองที่มีพื้นฐานความรู้เดิมมาจากระดับชั้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในขณะที่นักศึกษาที่วุฒิการศึกษาเดิมมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) ได้แรงบันดาลใจมาจากบุคคลรอบข้างที่กล่าวว่า บุตรธิดาจะไม่มีที่เรียนให้เข้าเรียนที่ไหนก็ได้ จึงทำให้เห็นว่ามีแรงจูงใจแตกต่างกัน

2.4 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวม ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องและ ด้าน การประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างไม่เป็นนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษามีความต้องการที่จะนำความรู้ที่เรียนมาเพื่อเป็นโอกาสที่จะเลือก อาชีพได้ตามความต้องการ เพื่อให้มีรายได้สูง โดยเห็นว่าการเดินทางมาเรียนไม่เป็นอุปสรรค รวมทั้งได้รับการส่งเสริมจากบุคคลรอบข้างเหมือน ๆ กัน จึงทำให้มีแรงจูงใจที่เหมือนกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พันโทเปรมชัย สโรบล (2542 : 68) พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านเหตุผลส่วนตัว แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (3.51 ขึ้น ไป) มีแรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัว มากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ต่ำกว่า 2.51) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ พบว่ามีแรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัว แตกต่างกันอย่างไม่เป็นนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูง (3.51 ขึ้นไป) มีบุคลิกภาพเฉพาะตัวที่มีความกระตือรือร้นและมีความมั่นใจใน ตนเองเพราะมี ผลการเรียนอยู่ในระดับดี และมีความมั่นคง แน่วแน่ มีความคิดเป็นของ ตนเอง มีความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพในสายวิชาชีพที่เรียนมาและยังต้องการเพิ่มพูนความรู้ ของตนเองให้มากที่สุด เพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการเรียนขั้นสูงขึ้นไปหรือนำไปใช้เป็น แนวทางในการหาอาชีพในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ เทียนสง (2526 : 24) พบว่า เหตุผลที่เข้าศึกษาต่อเพื่อสร้างอนาคตเพื่อยกสถานภาพชีวิตให้ดีขึ้น เพื่อเพิ่มทักษะในการ ประกอบอาชีพ เพื่อสร้างความก้าวหน้า และเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ต้องการฉลาด เหมือนคนอื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของสมพงศ์ จิตจรสอำพัน(2540 : 78) พบว่า นักศึกษาที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจ ในการเรียนแตกต่างกัน และไม่

สอดคล้องกับงานวิจัยของทองวรรณ ศิริวรรณ (2543 : 62) พบว่า นักศึกษาที่คะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนไม่แตกต่างกัน

2.5 นักศึกษาที่เรียนรอบเช้าและรอบบ่าย มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษามีความตั้งใจที่จะมาเรียนในคณะบริหารธุรกิจ โดยวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีตั้งอยู่ในที่ตั้งที่สะดวกต่อการเดินทาง ไป-กลับของนักศึกษา โดยการใช้รถประจำทาง หรือรถประจำ นอกจากนี้ถ้าเป็นนักศึกษาต่างถิ่น รอบ ๆ วิทยาลัยก็มีหอพักสำหรับให้นักศึกษาเช่าอยู่ จึงไม่ปัญหาในการเดินทางมาเรียน รวมทั้งวิทยาลัยมีการเปิดสอนในสาขาวิชาชีพหลายสาขาวิชา ซึ่งตรงกับความรู้พื้นฐานที่เรียนมา ทำให้ผู้เรียนรอบเช้าและรอบบ่ายมีแรงจูงใจในการเรียนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของนวลฉวี วิตาสศิริกุล (2538 : 85) พบว่า นักศึกษาที่รอบการเรียนต่างกันมีแรงจูงใจในการมาเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.6 นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองของนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้ลูกเรียนในสาขาวิชาใดก็ได้ โดยให้สิทธิและเสรีภาพแก่นักศึกษาในการ เลือกเรียน เพราะมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ ให้สามารถหางานทำได้ง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : 82) พบว่า อาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยในการเลือกอาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของสว่างจิตร์ พัชรมณีปกรณ (2541 : 48) พบว่า อาชีพของบิดามารดาต่างกัน เป็นเหตุจูงใจในการศึกษาต่อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สมชัย เจนจตุรงค์ (2542 : 64) พบว่า อาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทองวรรณ ศิริวรรณ (2543 : 62) พบว่า อาชีพของผู้ปกครองต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพจน์ นฤมล (2534 : 623) พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองอาชีพต่างกัน มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเรียนต่อต่างกัน

2.7 นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ รายได้ของผู้ปกครองส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน จึงมุ่งหวังว่าเมื่อลูกเรียนต่อในสายวิชาชีพแล้วจะมีโอกาสหางานทำได้ง่ายขึ้น มีรายได้เป็นของตนเองไม่ต้องพึ่งพาครอบครัวอีก สอดคล้องกับงานวิจัยของนวลฉวี วิตาสศิริกุล (2538 : 85) พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ต่างกันมีแรงจูงใจในการเรียนไม่แตกต่างกัน อุไรวรรณ โพธิเวชเทวัญ (2539 : 75) พบว่า ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันมีสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนไม่แตกต่างกัน ปรีดา บุญยพุทธิ (2541 : 48) พบว่า ระดับ

รายได้ของผู้ปกครองต่างก็มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพันโทเปรมชัย สโรบล (2542 : 68) พบว่า รายได้ของครอบครัวต่างกัน มีเหตุจูงใจในการศึกษาต่อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.8 นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านลักษณะของสถาบันและด้านการประกอบอาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักศึกษาที่อยู่ในอำเภออื่น ๆ ในจังหวัดเพชรบุรี มีแรงจูงใจสูงกว่านักศึกษาต่างจังหวัด (นอกเหนือจากจังหวัดเพชรบุรี) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาเห็นว่าเป็นจังหวัดที่ตนเองอาศัยอยู่ การเดินทางไปเรียนมีความสะดวกมากกว่านักศึกษาที่มาจากต่างจังหวัดที่ต้องมาเช่าหอพักอยู่ในระหว่างเรียนทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น รวมทั้งนักศึกษาที่อยู่ในจังหวัดเพชรบุรียังได้รับการสนับสนุนจากบุคคลรอบข้างในเรื่องของการเรียน ดังนั้นจึงทำให้มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อแตกต่างกันออกไป สอดคล้องกับงานวิจัยของเจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (2525 : 19-20) พบว่าแรงจูงใจในการศึกษาต่อขึ้นอยู่กับภูมิลำเนาของสถานศึกษาด้วย ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสว่างจิตร์ พัทธมณีปกรณ์ (2541 : 8) พบว่า ภูมิลำเนาต่างกันมีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของทองวรรณ ศิริวรรณ (2543 : 62) พบว่า ภูมิลำเนาต่างกันมีแรงจูงใจในการเรียนไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านลักษณะของสถาบันและด้านการประกอบอาชีพ นักศึกษาเห็นว่าลักษณะของสถาบันมีหลักสูตรตามที่ตนเองต้องการศึกษาต่อเพื่อนำไปใช้ในการหางานทำเหมือน ๆ กัน จึงทำให้มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สรุปได้ดังนี้

1. ด้านเหตุผลส่วนตัว นักศึกษาต้องการมีวุฒิทางการศึกษาเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานสำหรับการเรียนต่อในชั้นสูงยิ่งขึ้นไป รวมทั้งต้องการมีความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้นเพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพ

2. ด้านลักษณะของสถาบัน นักศึกษาเห็นว่า วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี เปิดสอนหลักสูตรตรงกับความต้องการของนักศึกษา มีที่ตั้งสะดวกต่อการเดินทางมาเรียน อีกทั้งเป็นสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง ซึ่งวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีสามารถผลิตผู้สำเร็จการศึกษาได้เป็นที่ยอมรับในสังคม รวมทั้งมีครู-อาจารย์ที่มีศักยภาพและประสิทธิภาพในการสอนสูง

3. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง นักศึกษาเป็นผู้ตัดสินใจเข้ามาเรียนด้วยตนเอง และได้รับการสนับสนุนให้เรียนจากบิดา มารดา ผู้ปกครองและญาติพี่น้อง

4. ด้านการประกอบอาชีพ พบว่า นักศึกษามีความต้องการที่จะหางานได้ง่ายขึ้น ต้องการมีอาชีพสุจริต และทำให้มีรายได้สูง รวมทั้งต้องการมีโอกาสเลือกงานที่เหมาะสมกับตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอว่า ควรมีการส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษา โดยคำนึงถึงเนื้อหาวิชาว่านักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัย รวมทั้งควรมีการแนะแนวการศึกษา หรือการเลือกประกอบอาชีพ โดยให้อาจารย์ผู้ให้คำปรึกษามีบทบาทในการช่วยให้ศึกษารู้จักตนเองว่ามีความสามารถ มีความสนใจ มีความถนัด และมีความต้องการอย่างไร เพื่อช่วยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหรือเลือกประกอบอาชีพได้เหมาะสมกับนักศึกษามากที่สุด และจะได้ประสบความสำเร็จในชีวิตทั้งเรื่องการศึกษาหรือการประกอบอาชีพ โดยการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาและตลาดแรงงาน และควรมีคณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบ ปรับปรุงหลักสูตรอยู่เสมอเพื่อให้หลักสูตรทันสมัยเหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพื่อจะได้ทราบถึงแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

2. ควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างเป็นสาขาวิชา เพื่อจะได้ทราบความแตกต่างของแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

3. ควรมีการศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อ นอกจากใช้แบบสอบถามแล้วควรใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต หรือใช้หลายวิธีร่วมกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้งและครอบคลุมขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2528). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กันตยา เพิ่มผล. (2541). **การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน**. กรุงเทพฯ : ฝ่ายเอกสารและตำราสถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- กิ่งแก้ว เอี่ยมแฉล้ม. (2542). **สภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ขนิษฐา วิเศษสาทร และ มุกดา ศรียงค์. (2537). **จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ**. กรุงเทพฯ : โครงการตำรา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เจื้อจันท์ จงสถิตอยู่. (2525). “ความต้องการทางการศึกษา : โอกาสและการเลือก,” **วารสารการศึกษาแห่งชาติ**. 2 : 17-23 ; ธันวาคม 2524 – มกราคม 2525.
- ชนิดา เพชรทองคำ. (2542). **การวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ชม ภูมิภาค. (2525). **จิตวิทยาการสอน**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชัยวัฒน์ ยืนยาว. (2535). **แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับประถมศึกษา วิถีทางไกล จังหวัดสมุทรปราการ**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. (2522). **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ณรงค์ เทียนสง. (2526). “เหตุผลที่ผู้ใหญ่ไปเรียนการศึกษาผู้ใหญ่,” **วารสารการศึกษานอกโรงเรียน**. 113 : 24 – 25 ; เมษายน – พฤษภาคม 2526.
- ณัฐนันท์ ธรรมธรา. (2541). **แรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหารหญิงรักษาดินแดนของนักศึกษาหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

- ณัฐวุฒิ ธรรมกุลมงคล. (2534). **องค์ประกอบด้านแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนประเภทการศึกษานอกระบบในเขตกรุงเทพมหานคร**. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ถวิล เกื้อกุลวงศ์. (2528). **การจูงใจเพื่อผลงาน**. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- ทรงวุฒิ วัฒนขจร. (2535). **องค์ประกอบที่จูงใจในการมาเรียนของนักศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับประถมศึกษาประเภทวิธีเรียนด้วยตนเองในกรุงเทพมหานคร**. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ทองวรรณ ศิริวรรณ. (2543). **แรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตร์และการจัดการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว**. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ทองหล่อ นาคหอม. (2535). **แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2533 – 2534**. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร การศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยู่ธยา. (2526). “เรียนเพื่ออะไร,” *วิทยาคาร*. 4 : 32 – 35 ; ตุลาคม – ธันวาคม 2526.
- เทพนม เมืองแมน และ สวิง สุวรรณ. (2529). **พฤติกรรมองค์การ**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2535). **หลักการจัดการ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- นวลฉวี วิศาลศิริกุล. (2538). **แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร**. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ปฐม นิคมานนท์. (2528). **การศึกษานอกโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษร.
- ประสาธ อิศรปรีดา. (2522). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กราฟิเคอร์ต.
- ประหยัด ทองมาก. (2529). **ความวิตกกังวล หิสัยในการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำกว่าระดับความสามารถ**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- ปรีดา บุญพุทธรักษ์. (2541). **แรงจูงใจในการเข้าเรียนต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนที่จบการศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี**. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เปรมชัย สโรบล. (2542). **เหตุจูงใจในการศึกษาต่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของนักเรียนเตรียมทหาร**. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- พจน์ สะเพียรชัย. (2526). “การศึกษากับการพัฒนาเยาวชน,” **วารสารการศึกษาแห่งชาติ**. 2 : 7–35 ; ธันวาคม 2525 – มกราคม 2526.
- พยุงค์กิต์ จันทรสุนทร. (2544). **การปฏิรูปการอาชีวศึกษา. เอกสารประกอบการบรรยายในการประชุมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา**.
- เพ็ญศรี จินดาศักดิ์. (2535). **การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดชลบุรี**. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2525). “การอุดมศึกษาไทย : จากอดีตสู่อนาคต”. **เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษภาควิชาอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รังรอง สีทองดี. (2535). **แรงจูงใจในการศึกษาต่อของนิสิตปริญญาโทภาคพิเศษ**. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วารินทร์ สายโอบเอื้อ และ สุณีย์ ธีรดาการ. (2522). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว วิทยาลัยครูพระนคร.
- วิจิตพาณี วัฒนสินธุ์ และคนอื่น ๆ. (2519). **จิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคล**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี. (2545). **เส้นทางสู่ความสำเร็จของนักเรียน นักศึกษา**. เพชรบุรี : เพชรภูมิการพิมพ์.
- วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี. (2540). **หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คณะบริหารธุรกิจ**. เพชรบุรี : วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี. ถ่ายเอกสาร.

- วิภา อร่ามรุ่งโรจน์ชัย. (2544). **แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ**. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- วีระ บุญยะกาญจน์. (2532). **จิตวิทยาการศึกษา**. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สารคาม.
- วัญญ์ ศรีธรรมยศ. (2538). **จิตวิทยาธุรกิจ**.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2529). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- สมชัย เจนจตุรงค์. (2542). **แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร**. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมบูรณ์ พรธนาภพ และชัยโรจน์ ชัยอินคำ. (2518). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2523). **หลักการบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สมพงศ์ จิตจรัสอำพัน. (2540). **องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายวิชาบริหารธุรกิจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปวส. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร**. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สว่างจิตร์ พัทธมณีปกรณ์. (2541). **เหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร**. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สุชิน นพเกต. (2534, พฤษภาคม). “เด็กแห่เรียนนิสิตปริญญาโทไม่ใช่แฟชั่น แต่เป็นการหาความก้าวหน้าใส่ตัว,” **รัฐจักร**. 10 (1583) : 18.
- สุพจน์ นฤมล. (2534). **ปัจจัยเกี่ยวข้องกับการเลือกเรียนต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 : กรณีศึกษา จังหวัดยโสธรกับจังหวัดระยอง**. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรางค์ โค้วตระกูล. (2537). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2533). *จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- . (2524). *หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สุวิมล ไชยเพชร. (2536). *แรงจูงใจในการเข้าเรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนประเภทการศึกษานอกระบบ ในกรุงเทพมหานคร*. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิมล ดีลัน. (2526). *การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนมัธยมตอนปลาย สังกัดโรงเรียนรัฐบาล ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2530). *การศึกษาผู้ใหญ่ : พื้นฐานการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำอองค์ งามวิชา. (2539). *การบริหารการตลาด*. กรุงเทพฯ : โอเอสพรีนติ้งเฮาส์.
- อัญชลี พวงสมบัติ. (2540). *การศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้น คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ*. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- อารี พันธุ์มณี. (2538). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัท เลิฟแอนด์เพรสจำกัด.
- อุไรวรรณ โพธิเวชเทวัญ. (2539). *สิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2530). *การบริหาร : ทักษะและการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองศาสน์ การพิมพ์.
- เอนกกุล กรี่แสง. (2526). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- Beach, Dale S. (1970). *Personnel : The Management of People at Work*. 2nd ed. London : Macmillan.
- Crites, J.o. (1969). *Vocational Psychology*. New York : McGraw-Hili, Inc.

- Cronbach, Lee Joseph. (1970). ***Essentials of Psychological Testing***. 3rd ed. New York : Harper and Row.
- Garrison, Mark., & Bly, Margaret Anne. (1997). ***Human Relations : Productive Approaches for the Workplace***. Boston : Allyn and Bacon.
- Good, Carter V. (1959). ***Dictionary of Education***. New York : McGraw – Hill.
- (1973). ***Dictionary of Education***. New York : McGraw – Hill.
- Hilgard, Ernest R. (1962). ***Introduction to Psychology***. 3rd ed. New York : Harcourt, Brace and World. Inc.
- Hoppock, R. (1997). ***Occupational Information***. 3rd ed, New York : McGraw – Hill.
- Plunkett, W. Richard. & Attner, Raymond F. (1996). ***Management : Meeting and Exceeking Customer Expectations***. Cincinnati, Ohio : South – Western College Publishing.
- Schuler, Randall S. (1998). ***Managing Human Resources***. 6th ed. Cincinnati, Ohio : South-Western College Publishing.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง

แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
ของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
ของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของนักศึกษา

ตอนที่ 2 แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา

ตอนที่ 1 สถานภาพของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย 3 ลงใน ☐ หน้าคำตอบในแต่ละข้อ เพียงคำตอบเดียว

1. ขณะนี้ท่านกำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ระดับชั้นปีใด
 - ☐ ปวส. ชั้นปีที่ 1
 - ☐ ปวส. ชั้นปีที่ 2
2. ท่านศึกษา สาขาวิชาใด
 - ☐ สาขาวิชาการบัญชี
 - ☐ สาขาวิชาการเลขานุการ
 - ☐ สาขาวิชาการตลาด
 - ☐ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
3. วุฒิการศึกษาเดิมของท่าน
 - ☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
 - ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545)
 - ☐ คะแนนเฉลี่ยสะสม ต่ำกว่า 2.50
 - ☐ คะแนนเฉลี่ยสะสม ตั้งแต่ 2.51 – 3.50
 - ☐ คะแนนเฉลี่ยสะสม ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป
5. ท่านศึกษาในรอบการเรียนใด
 - ☐ รอบเช้า
 - ☐ รอบบ่าย

6. บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ขณะนี้กำลังประกอบอาชีพประเภทใด (โดยยึดตามผู้มีรายได้หลักของครอบครัว)

- ☐ ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- ☐ ผู้ประกอบการส่วนตัว
- ☐ อื่น ๆ อาชีพนอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น ได้แก่ รับจ้าง พนักงานบริษัท ฯลฯ

7. รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน

- ☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท
- ☐ 10,000 บาทขึ้นไป

8. ภูมิลำเนาเดิมของท่าน

- ☐ อำเภอเมือง ในเขตจังหวัดเพชรบุรี
- ☐ อำเภออื่น ๆ ในเขตจังหวัดเพชรบุรี
- ☐ ต่างจังหวัด (นอกเหนือ จากจังหวัดเพชรบุรี)

ตอนที่ 2 แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา
คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแบบสอบถาม แล้วพิจารณาว่าแต่ละข้อเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ท่าน
ตัดสินใจศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงมากน้อยเพียงใด โดยขอให้ท่าน
ทำเครื่องหมาย 3 ในช่องที่ตรงกับระดับของแรงจูงใจ ซึ่งมี 4 ระดับ คือ มากที่สุด
มาก น้อย และน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี	ระดับของแรงจูงใจ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีความต้องการในวิชาชีพ.....	3			

จากตัวอย่างแสดงว่า ท่านมีความคิดเห็นว่าการเข้ามาศึกษาในวิทยาลัยแห่งนี้ เพราะมี
ความต้องการในวิชาชีพ เป็นแรงจูงใจระดับมากที่สุด ทำให้ท่านตัดสินใจศึกษาต่อระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี	ระดับของแรงจูงใจ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านเหตุผลส่วนตัว				
1. มีความต้องการในวิชาชีพ.....				
2. มีความสนใจในวิชาชีพ.....				
3. มีความถนัดในวิชาชีพ.....				
4. ต้องการมีความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น.....				
5. ประสบการณ์ที่มีอยู่เดิมตรงกับสาขาวิชาชีพที่เปิดสอน				
6. ความรู้ที่มีอยู่เดิมตรงกับสาขาวิชาชีพที่เปิดสอน.....				
7. ต้องการมีความรู้พื้นฐานในการเรียนขั้นสูงต่อไป.....				
8. ต้องการมีวุฒิทางการศึกษาเพิ่มขึ้น.....				
9. มีความคุ้นเคยกับครู-อาจารย์.....				
10. บุคลิกภาพเหมาะสมกับวิชาชีพ.....				
11. การเข้าศึกษาต่อในสถาบันแห่งนี้ทำให้เกิดความ ภาคภูมิใจ.....				
12. ชื่นชมผู้ที่สำเร็จจากสถาบันแห่งนี้.....				

แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี	ระดับของแรงจูงใจ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ด้านลักษณะของสถาบัน</u>				
13. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี เป็นวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง				
14. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีเปิดสอนหลักสูตรตรงกับ ความต้องการของนักศึกษา.....				
15. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีครู-อาจารย์ ที่มีศักยภาพสูง.....				
16. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีเทคโนโลยีทาง การศึกษาที่ ทันสมัย.....				
17. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีวัสดุ - อุปกรณ์ เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา.....				
18. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีค่าใช้จ่ายในการศึกษา ไม่สูงมาก.....				
19. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีที่ตั้งสะดวกต่อการ เดินทางมาเรียน.....				
20. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีสภาพแวดล้อมที่ดี				
21. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ผลิตผู้สำเร็จการศึกษา ได้เป็นที่ยอมรับในสังคม.....				

แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี	ระดับของแรงจูงใจ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง</u>				
22. บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง เป็นผู้สนับสนุนให้เรียน.....				
23. เพื่อนแนะนำให้เรียน.....				
24. รุ่นพี่แนะนำให้เรียน.....				
25. อาจารย์แนะแนวของสถานศึกษาเดิมแนะนำให้เรียน...				
26. อาจารย์ประจำชั้นของสถานศึกษาเดิมแนะนำให้เรียน...				
27. คนรู้จักแนะนำให้เรียน.....				
28. อาจารย์ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา- เพชรบุรี แนะนำให้เรียน.....				
29. เลือกตามแบบอย่างนักธุรกิจที่ประสบผลสำเร็จ หรือ บุคคลเป็นที่ยกย่องและมีชื่อเสียงทางด้านธุรกิจ.....				
30. ผู้เรียนตัดสินใจเรียนเอง.....				

แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี	ระดับของแรงจูงใจ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการประกอบอาชีพ				
31. เพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ.....				
32. เพื่อความมั่นคงในวิชาชีพ.....				
33. ต้องการมีอาชีพที่สุจริต.....				
34. ต้องการมีอาชีพที่มีเกียรติ.....				
35. ต้องการหางานได้ง่ายขึ้น.....				
36. ต้องการมีรายได้สูง.....				
37. ต้องการมีโอกาสเลือกงานที่เหมาะสมกับตนเอง.....				
38. ต้องการนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพของครอบครัว.....				
39. หลักสูตรที่เรียนเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน.....				
40. ต้องการประกอบอาชีพอิสระได้.....				
41. ต้องการทำงานในหน่วยงานภาครัฐ.....				
42. ต้องการทำงานในหน่วยงานภาคเอกชน.....				

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

นายสิฏฐากร ชุตรพยั

อาจารย์ประจำคณะวิชาสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นางรัตนา ชุมพาลี

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักศึกษา
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

นางสาวเพ็ญสุข ม่วงไหมทอง

หัวหน้างานวางแผนและพัฒนา
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวนิตยา ประเสริฐประศาสน์
วัน เดือน ปีเกิด	15 กรกฎาคม 2500
สถานที่เกิด	อำเภอปากพนัง จังหวัดพัทลุง
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 7 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี 300 ถนนราชวิถี ตำบลคลองกระแซง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	332/1 ถนนราชวิถี ตำบลคลองกระแซง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2517	ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเบญจมราชาลัย กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2520	ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ วิทยาลัยบพิตรพิมุข กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2522	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2524	บธ.บ. (ธุรกิจศึกษา) วิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2546	กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ